

Osobní svoboda člověka a komunikační mikroelektronika

Zdeněk Cekota

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Zdeněk CEKOTA

Studijní program: B 7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální pedagogika

Téma práce: Osobní svoboda člověka a komunikační mikroelektronika

Zásady pro vypracování:

Zpracování teoretické části – charakteristika základních pojmů.

Zpracování praktické části – metodologie výzkumu, určení výzkumné metody. Cílem výzkumu bude zmapovat rozdíly v přístupu ke komunikační mikroelektronice podle typologie lidí v souvislosti s jejich osobní svobodou.

Zpracování výsledků výzkumu, jejich interpretace a doporučení pro praxi.

nascannované zadání s. 2

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ČAKRT, M. Typologie osobnosti. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-112-7.

KOHÁK, E. Svoboda, svědomí, soužití. Praha: Slon, 2004. ISBN 80-86429-35-0.

MUSIL, J. Sociální psychologie. Zlín: 2005. ISBN 80-7318-292-0.

BAUMAN, Z. Svoboda. Praha: Argo, 2003. ISBN 80-7203-432-4.

ERLACHER, P., HOLGER, K. Neviditelná hrozba - elektromagnetická pole kolem nás. Praha: Hel, 2002. ISBN 8086167151.

ÚSTAVNÍ ZÁKON č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. PhDr. Jiří Musil, CSc.**

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **23. února 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **25. května 2007**

Ve Zlíně dne 23. února 2007

L.S.

Ing. Jitka Chudarová
pověřená děkanka

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Cílem této práce je zmapovat rozdíly v přístupu lidí různých typologií k expanzivně narůstajícímu fenoménu komunikační a osobní mikroelektroniky v závislosti na jejich vnímání osobní svobody. V teoretické části se zabývám rozvojem této techniky, jejími vlivy, zejména na těmi, které působí na psychiku člověka a na možná rizika, která mohou vést až k omezení či ztrátě osobní svobody nebo dokonce identity člověka. V praktické části zkoumám, zda je tento technický vliv vnímán různými typy lidí pozitivně, nebo negativně, jestli pro člověka znamená osvobození nebo zotročení a na kolik si lidé toto uvědomují. Jako metodu jsem si zvolil anonymní dotazník. Výzkumný vzorek tvoří dvě stě lidí, různých typologií.

Klíčová slova:

sociální pedagogika, komunikace, komunikační mikroelektronika, typologie člověka, typologie lidí, Sprangerova typologie, psychika člověka, sociologický výzkum, etika, svoboda člověka, vědomí člověka, nevědomí člověka, internet, Wifi, mobilní telefony, průmyslové kamery, GPS, bezkontaktní čipová technologie, masmédia, rozhlas, televize, elektronika, mikroelektronika, elektromagnetické záření, mikrovlnné záření.

ABSTRACT

The aim of this work is to chart various attitudes of people of various typologies to growing communicate and personal microelectronic and their influence on personal liberty of people. My work consists of two parts. In the theoretical part of my work I study development of this technology, its influence on human psychics and possible risks going even to the lose of personal liberty or identity of man. In the practical part I explore positive or negative ways of reception of various people. I have tried to learn how people perceive influence of these technologies. My method is anonymous questionnaire. The sample for research is made by two hundred of people of various typologies..

Keywords:

Social pedagogy, communication, communication microelectronics, typology of man, typology of people, Spranger's typology, human psychics, sociological research, ethics, personal liberty, human consciousness-mind and unconsciousness, internet, Wifi, mobil phones, industrial cameras, GPS, contactless chip technology, media, radio and TV broadcasting, electronics, microelectronics, electromagnetic rays, microwave rays.

Poděkování :

Na tomto místě bych chtěl poděkovat panu profesorovi Jiřímu Musilovi za obětavé vedení mé bakalářské práce a za vysoce lidský, odborný a motivující přístup, se kterým všechny mé konzultace vedl.

Motto :

„ Jen dvě věci jsou nekonečné - vesmír a lidská hloupost. Tím prvním si ovšem nejsem tak jist. Potřebujeme podstatně nový způsob myšlení, jestliže má lidstvo přežít.“

Albert Einstein

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ROZDĚLENÍ LIDÍ PODLE TYPŮ	13
1.1 URČENÍ NEJVHODNĚJŠÍ TYPOLOGIE ČLOVĚKA PRO TUTO PRÁCI	13
1.2 SPRANGEROVA TYPOLOGIE.....	14
2 SVOBODA ČLOVĚKA.....	15
2.1 NOVÉ PŘÍSTUPY KE SVOBODĚ	16
3 VĚDOMÍ ČLOVĚKA.....	18
3.1 VĚDOMÍ.....	18
3.2 NEVĚDOMÍ.....	18
4 ETIKA.....	20
5 KOMUNIKAČNÍ MIKROELEKTRONIKA, HISTORIE A VYUŽITÍ V PRAKTICKÉM ŽIVOTĚ.....	21
5.1 ELEKTRONIKA.....	21
5.2 MIKROELEKTRONIKA	22
5.3 ELEKTROMAGNETICKÉ ZÁŘENÍ	22
5.3.1 Masmédia	23
5.3.2 Rozhlas.....	24
5.3.3 Televize.....	24
5.3.4 Internet.....	25
5.3.5 Mobilní telefon	26
5.3.6 GPS.....	27
5.4 BEZKONTAKTNÍ ČIPOVÉ TECHNOLOGIE.....	28
PRAKTICKÁ ČÁST.....	30
6 CÍL VÝZKUMU	31
6.1 POPIS PROBLÉMU	31
7 HYPOTETICKÉ PŘEDPOKLADY VÝZKUMU	32
8 DOTAZNÍK.....	34
8.1 CHARAKTER OTÁZEK.....	34
9 POPIS ZKOUMANÉHO VZORKU	37
9.1 INFORMACE O ZKOUMANÉM VZORKU Z DOTAZNÍKŮ	37
10 DESKRIPTIVE VÝSLEDKŮ.....	41
11 DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ.....	42

11.1	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 1.....	42
11.2	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 2.....	44
11.3	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 3.....	47
11.4	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 4.....	49
11.5	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 5.....	51
11.6	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 6.....	54
11.7	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 7.....	56
11.8	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 8.....	59
11.9	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 9.....	61
11.10	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 10.....	63
11.11	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 11.....	65
11.12	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 12.....	67
11.13	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 13.....	70
11.14	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 14.....	72
11.15	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 15.....	73
11.16	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 16.....	76
11.17	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 17.....	78
11.18	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 18.....	79
11.19	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 19.....	81
11.20	DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ – OTÁZKA Č. 20.....	83
12	SHRNUTÍ.....	86
13	ZÁVĚR.....	87
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	90
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	92
	SEZNAM PŘÍLOH.....	93

ÚVOD

Proč chci spojovat dva tak zdánlivě neslučitelné vědní obory? Co má společného sociální pedagogika s komunikační mikroelektronikou? Sociální pedagogika je zjednodušeně řečeno obor pedagogiky, zaměřený na teorii a praxi mimoškolní a mimo rodinné výchovy, zejména na aktivity sloužící jako doplněk či náhrada rodinné výchovy u rizikových a sociálně znevýhodněných skupin mládeže a dospělých (problémové děti, děti a mládež ohrožené drogami, jedinci propuštění z vazby nebo z vězení) apod. Rozvinuta je zejména v Německu. U nás je to vědní disciplína velmi mladá, která teprve začíná pronikat do běžné praxe. Protože se jedná principiálně o pomáhající profesi, sociální pedagog by měl upozorňovat na nebezpečí a problémy, které mohou lidem život znehodnocovat, nebo je jakýmkoliv způsobem omezovat, případně zotročovat. Na druhé straně by měl doporučovat a poukazovat na věci, které mohou být člověku přínosem, mohou zhodnocovat a zkvalitňovat jeho život. Mnohdy se dostává nový vědecký poznatek aplikovaný do praxe, a toto je velmi běžný jev, na velmi citlivé váhy, kde je třeba pečlivě zvážit všechna případná kritéria, jedná-li se o přínos nebo ohrožení člověka a za jakých podmínek. V tomto posuzování se vměšují často vyšší mocenské zájmy tzv. „Velkého bratra“, který má rád věci a lidi pod svou kontrolou. Takřka nepřemožitelný je zájem ekonomický, který v měřítku obřích zisků nezná překážek a gigantické společnosti svůj zájem prosazují velmi tvrdě, přičemž prezentují pouze kladné stránky věci a negativní dopady zamlžují a různým způsobem bagatelizují, aby dosáhli svého cíle. Etická stránka věci je zde naprosto zanedbatelná. Dokáží své zájmy řadit na nejvyšší stupeň hodnot a jiná kritéria se snaží doladit podle svých potřeb. Svoboda člověka je v dnešní době stále více opomíjena a je přestavována do užších a užších mantinelů, které ho stále více omezují a vnucují mu soustavu svobodných rozhodnutí, jež ho ve své podstatě svobodného rozhodování zbavují. Jedná se tak vlastně o manipulativní jednání, které lidi ve své podstatě zotročuje. S tímto moderním fenoménem se již dnes setkáváme na každém kroku. Na poli genetiky již lidé pochopili, že klonování zárodečných lidských buněk je z hlediska etického naprostý zločin a dokázali tuto problematiku legislativně ošetřit a i když se náhledy na to co je a co není etické často s vývojem doby mění, toto veta snad vytrvá po další pokolení na věky věků. To, že na základě nějakých třiceti tisíc genetických informací může vzniknout kopie člověka je tedy jasné a nemorální. Je třeba si ale uvědomit, co je hybnými impulsy v našem těle. Při chemických procesech, které člověka vytvoří a umožňují mu život, je vytvářena elektrická energie, která přenáší potřebné informace po celém těle sítí

nervových buněk. Je zcela reálná možnost napojit se na tuto informační síť a proniknout tak až do databáze lidského myšlení, do jeho mozku. Pokud si tuto možnost uvědomíme a dáme do souvislosti s rozvojem osobní komunikační elektroniky, která stále více se začíná přibližovat k člověku a stále více se některé čipy začínají implantovat do lidské tkáně za účelem různých druhů komunikace s nositeli těchto implantátů. V případě zdokonalení těchto technologií a posléze jejich zneužití je klonování lidí pouze neškodná záležitost. Lidé by takto mohli nejenom přijít o své niterné soukromí, ale stali by se pouze biologickými roboty kteří by nakonec bez vlastní vůle ochotně souhlasili i s klonováním několika osvědčených typů, třeba na manuální práci, aby tak v zájmu dobra, které by jim někdo podsouval žili v blahobytu jak v ráji. Lidská populace by však jako taková prakticky zanikla a zůstala by jen hrstka vyvolených, kteří by takto ovládli svět, což je bohužel stále aktuální snaha některých jedinců a skupin. Tentokrát by však nebylo potřeba světových válek a svět by patřil jim, přestavěn podle jimi vytvořené šablony, bez rebelů, nežádoucích ras, lupičů, vrahů, geneticky degenerovaných invalidů a dědičných chorob. Elektronika kráčí závratným tempem kupředu a lidé se nejenom po stránce biologické nestačí jejím negativním vlivům přizpůsobit, ale také po stránce morálky a etiky stále více ustupují a prozatím si neumí i z pohledu do budoucna vytvořit ochranou bariéru na bázi etiky a zakotvit ji nezpochybnitelně do legislativních opatření, které by byly celosvětově uznávané a tvrdě bráněné. Dnes narůstající problém krádeže identity je ten nejmenší problém, který zde hrozí. Poškozování a ničení lidských práv a svobod dnes narůstá do obřích rozměrů. Měl jsem možnost při své práci i v mimopracovní zájmové činnosti sledovat rozvoj komunikační elektroniky, přičemž jsem se zajímal jak o historii tak o nové směry a technologie tohoto oboru. Tyto při svém vývoji nabraly až neuvěřitelné tempo a navíc se vyvinulo i těžce sledovatelné pole nových vědních oborů, o kterých většina lidí má jen matné tušení čím se vůbec zabývají. Když jsem si přečetl na stránkách několika odborných časopisů zprávy o nanotechnologiích, získal jsem značné podezření, že sami vědci pracující v tomto nově vznikajícím oboru nemají stoprocentní jistotu, co mohou tyto technologie všechno způsobit a jaký může být negativní dopad na lidskou populaci. V rozhovoru s dr. Petrem Hattou, předním anglickým odborníkem pro nanotechnologie, který byl uveřejněn Českým normalizačním institutem se řešily především problémy nedostatečných přesných slovních terminologií a norem v tomto novém oboru. Mezi jinými se zde hovořilo o některých orgánech které hovoří o tom, že skutečné změny nastanou konvergencí nano-, bio-, info-, a kogno - technologií (kogno-technologie je kombinace

biotechnologie, nanotechnologie a informační technologie pro dálkové ovládání mozkových funkcí a ovlivňování názorů). Většina expertů tvrdí, že to bude ve čtvrtém desetiletí tohoto století, kdy nanotechnologie takzvaně vyspějí (14). Protože tempo vývoje u těchto technologií je závratné a těžko odhadnutelné, je zcela reálné, že místo v čtvrtém desetiletí můžeme tohoto stupně poznání dosáhnout třeba i ve druhém desetiletí. V žádném případě bych se nespolehal na to, že máme dost času na řešení problému, který ještě není a zdá se být hodně vzdálený. Pravda je totiž již dnes trochu jiná a již dnes alarmující. I s dnešními technologiemi se některé mocenské skupiny snaží naleznout způsob jak lidi nenápadně a bez velkého odporu přehledně označit, roztřídit, zmanipulovat a v závěru bezproblémově ovládat. Již několik let sleduji pokusy s implantováním identifikačních čipů lidem ve firmách, kde je třeba rozlišit povolání od vetřelců (15). V kontextu s možnostmi dalších elektronických spojení se nedomnívám, že by se jednalo o nějaký přínosný pokrok pro držitele implantátu, spíše naopak. Vyvolává to ve mně vzpomínky na nepokoje za éry socialismu v Gdaňsku, kde si milice obarvenou vodou ve vodních dělech označila demonstranty na prostranstvích a pak je pohodlně chytala po ulicích při jejich cestě domů a podle barvy poznali, na kterém místě demonstrovali. Dnes se uvažuje o označování takovýchto vybočujících živlů čipy, aby se případným nepokojům předešlo, a dalo se snadno vysledovat, kde se pohybují, s kým se stýkají a podobně. Dovedu si docela dobře představit co by se mohlo stát, kdyby nebyly stanoveny pevné etické a morální hranice, podpořené právním systémem, za které by nesměly tyto komunikační technologie zajít. Celkový praktický dopad těchto vlivů na lidstvo by mohl naprosto zastínit škodlivost drog a jiných návykových látek a způsobit naprostou degradaci lidstva a přeměnit je na bioroboty takzvané cyborgy. Čím dříve se tyto hranice vytyčí a čím tvrdší se stanoví tresty za potušení stanovených pravidel, na jejichž dodržování by měl být stanoven nekompromisní dohled, tím větší bude šance pro lidi, že si budou užívat osobní svobody podle svých představ. Jednou z podmínek aby se takto situace vyvíjela je nutnost, aby si co nejširší okruh lidí dokázal utřídit vědomí o tom, co je pokrok techniky, který je pro ně přínosem a co je nebezpečnou technickou vějíčkou, která může být zneužita proti nim. Když jsem viděl, jak v televizním pořadu ukazují detailní záběry ze zkušebních kabiněk v textilní prodejně supermarketu, kde se zkouší v podstatě i spodní prádlo, podivil jsem se, že tyto kamery nebyly ihned pod tlakem nejenom veřejného mínění, ale i za přispění nás chránících zákonů, odstraněny. Je malou omluvou z hlediska etiky, že se takto odhalují lupiči. Existuje mnoho jiných metod, kterými si může obchodník ochránit své zboží a tako-

véto šmírování by mělo být potrestáno z morálního hlediska mnohem tvrději, než drobný zlodějček, který si v kabině například vyměnil staré tričko za nové. Je celá řada příkladů, kde je možno pozorovat určitý stupeň otupění, nebo snad rezignace u většiny lidí, kteří se snad i bojí, neboť po negativních zkušenostech s našimi ochránci práv a svobod pokládají veškerou snahu o vydobytí svých práv, zvláště co se týká osobní svobody, cti a podobných abstraktních pojmů za naprosto absurdní. Také si mohli povšimnout, že právo a pravda jsou závislé na penězích a případný konflikt s finančním gigantem by nemusel skončit v jejich prospěch, eventuelně by se mohl otočit proti nim samotným. Velmi mne proto začala zajímat otázka, jak dalece si lidé nechají omezovat svou vlastní osobní svobodu a zdali si vůbec uvědomují, že k takovému stavu může dojít i prostřednictvím komunikační mikroelektroniky. Pro terénní výzkum jsem použil kvantitativní metodu a to jednorázový anonymní dotazník, kterým jsem oslovil dvě stě náhodných respondentů z Moravy. Pro zařazení do zkoumaných kategorií jsem použil otázky uzavřené alternativní kategorické. K dotazům zaměřeným ke zkoumané problematice jsem použil otázky uzavřené škálové. Zajímalo mne jestli se zásadně liší přístup žen a mužů k tomuto tématu a jaký má vliv věk a z hlediska typologie typ dotázaného na tuto problematiku. Získané informace jsem statisticky vyhodnotil a pro snazší přehlednost výsledků jsem použil tabulky a grafy. Ve své práci chci zkoumat do jaké míry si potencionální nebezpečí omezování osobní svobody lidé, dotčení touto technikou uvědomují, a jak k ní přistupují i z hlediska dalšího vývoje. Celou práci pojmám jako pilotní pro obsáhlejší a směrodatnější výzkum který by pracoval s řádově obsáhlejším vzorkem. Zde by se případně mohlo pracovat i s vlivem věku a pohlaví, případně i vzdělání na zkoumanou problematiku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ROZDĚLENÍ LIDÍ PODLE TYPŮ

Při mých zkušenostech s jednáním s lidmi, je mi naprosto jasné, že se tento můj výzkum, pokud má být na dostatečně přehledný a na použitelné úrovni, neobejde bez rozdělení zkoumaných jedinců do určitých předem určených skupin. Lidé totiž na různou, jim předloženou problematiku reagují různě, neboť jsou ovlivněni mnoha faktory. Jde o celou řadu faktů a vlivů, které jejich názory a úsudky ovlivňují. Jsem si přitom ale vědom, že nejsem svým vzděláním stoprocentně kompetentní k důkladnému a směřodatnému výzkumu v tomto psychologickém oboru. Protože přesné a kvalifikované zařazení, podle typologických kritérií do určité skupiny, alespoň podle mého úsudku, není pro mnou dotázaný vzorek lidí v kontextu s momentálním cílem mé práce, až tak podstatné.

1.1 Určení nejvhodnější typologie člověka pro tuto práci

Považoval jsem za ideální řešení, aby se oslovení lidé sami na základě jednoduchého dotazu, zařadili do některé typologické skupiny. Musel jsem najít takovou typologii, aby v co nejzákladnějším pojetí nejvýstižnější k mému výzkumu. Typologie [řecky typos – ráz a logos – nauka] jako psychologická nauka o typu jako příslušnosti individua ke skupině osob, mající některé společné psychické nebo osobnostní vlastnosti, a jako konstrukce konkrétních typů, například charakteru (tj. introverze, extroverze), temperamentu (sangvinik, cholerik, melancholik, flegmatik), inteligence, paměti, vnímání atd. V psychologii nejznámější typologie vytvořili C. G. Jung a E. Kretschmer, nejstarší je typologie Hippokratova. Z výše uvedených důvodů jsem uvažoval o typologickém vzoru, vytyčeném uznávaným psychologem, podle kterého by se dala poměrně bez větších potíží určit typologie dotazovaného, která by ale zároveň co nejlépe charakterizovala jeho jako člověka, bez dalšího doplňování různými, mnohdy nepodstatnými údaji. Zpočátku jsem uvažoval o typologii podle anglického psychologa německého původu Hanse Jürgena Eysencka, který v návaznosti na Hippokratovo rozdělení typů osobnosti, rozděluje lidi na sangviniky, flegmatiky, choleriky a melancholiky. Také jsem zvažoval zjednodušené, základní rozdělení podle Carla Gustava Junga, švýcarského psychiatra, psychologa a filosofa, který na základě filosoficky dotvořené bohaté klinické zkušenosti rozdělil lidi na dvě skupiny, introverty a extroverty. Všechny tyto způsoby zařazení dotazovaných do určité odpovídající typologické skupiny mi nepřipadaly dost jednoduché, alespoň pro většinu dotazovaných, kdy by se sami na základě krátkého dotazu dokázali zařadit, kam by mohli patřit. Předpokládal jsem, že pro můj výzkum není

takovéto zařazení to nejlepší a nevystihuje tu pravou podstatu vnitřního já, na kterém se zakládají odpovědi mých dotazovaných. Jako naprosto ideální pro dané potřeby mé práce se mi jeví typologické rozdělení podle německého psychologa a filosofa Eduarda Sprangera, který je reprezentantem tzv. rozumějící psychologie a tvůrce specifické typologie životních forem (Čákr, 2004).

Na první pohled je jasné, že zařadit člověka do některé jeho typologické skupiny není až tak jednoznačné, protože každý jedinec může patřit v určitém procentuálním zastoupení do více skupin, ale pro mne je rozhodující převažující skupina do které se dotázaný dokáže jednoduše podle svých niterných pocitů zařadit sám, na základě jednoduchého a pochopitelného dotazu. Rovněž tak i z mého pohledu nemůže dojít k zásadnímu pochybení.

1.2 Sprangerova typologie

Sprangerova typologie má šest základních hodnot či motivů v životě, podle nichž rozlišujeme šest základních typů osobností.

ekonomický typ – prakticky založený, stojí oběma nohama pevně na zemi, u zkušeností oceňuje spíše jejich hmotný přínos

náboženský typ – oceňuje především duchovní hodnoty a zkušenosti, ať už v rámci tradičního náboženství nebo mimo něj

teoretický typ – zaměřuje se zejména na hledání pravdy a touhu po poznání, např. vědec nebo filosof

estetický typ – dokáže vychutnat každý okamžik a ocenit jeho krásu, nejraději by celý život zasvětil poznávání jeho různorodosti, neobtěžován praktickými starostmi

politický typ – nejvyšší hodnotou je moc, dychtí po dominantní roli, důležité je pro něj společenské postavení

sociální typ – nejdůležitější je pro něj láska k druhým, uspokojuje jej sebeovládání a obdivuje laskavost

(použito volné citace podle Musila, Sociální psychologie, 2005, str. 81)

2 SVOBODA ČLOVĚKA

Z pohledu filosofie na počátku svého vývoje neměl pojem svobody pozitivní smysl, člověk podléhal nutnosti, osudu či náhodě. Řek byl svoboděn jako občan vůči otroku, válečnému zajatci či barbarovi. V řecké tragédii získává hrdina svobodu tím, že svým nejvlastnějším zákonem učiní jemu nepochopitelné konání bohů, u sofistů je svoboda to, co v obci směřuje k tomu, co je prospěšné, to je ke ctnosti, u kyniků a stoiků se považuje za svobodu oproštění se od vnějších i vnitřních tlaků, potřeb a vášní a podřízení se nutnosti světového logu. Z pohledu Platóna je svoboda bytí dobra, duše, chce-li dojít naplnění, musí o toto bytí nutně usilovat, zatímco Aristotelés hovoří o aktu vůle a zvláštní síle rozhodnutí. Spojení nutně svobodné bytosti a volné dispozice však podle Plótína není možné v člověku, nýbrž pouze v bohu. V teologických sporech vznikajících ve středověku šlo o to, jak sloučit plnou svobodu s absolutní nutností a dobrotivostí božského tvoření. Řeší se zde vzniklá otázka, proč Bůh svou všemocností nezabrání zlu a zda člověk vůbec může být volán k zodpovědnosti za své činy, když se přece všechno děje z vůle Boží, zda lze na Boha pohlížet jako na dobrotivého, když přece všechno zlo vzešlo z jeho svobodné vůle. Augustin Aurelius přičítá všechno zlo výlučně vůli člověka. Podle Ockhama se lidská svoboda nedá dokázat, nýbrž dá se poznat pouze vnitřní zkušeností a vírou. Podle Luthera ta by však nebyla možná bez Boží milosti. Hobbes definuje pojem svobody politicky, jako absenci fyzického nátlaku. Shodně je tomu i u empiriků, od Locka až po Voltaira. Naproti tomu pro Spinozu je svobodná ta věc, která existuje z nutnosti své podstaty a její jednání není určeno ničím jiným. Teprve u Rousseaua je svoboda opět základním antropologickým určením člověka, v němž se ukazuje duchovní povaha jeho duše. Kant se snaží zprostředkovat úvahy 17. a 18. století ve dvojím pojmu v kosmologickém smyslu je svoboda schopnost navodit sám od sebe nějaký stav a v mravním smyslu je svoboda oprávněním poslouchat pouze ty zákony, které si sami sobě stanovíme. U Fichta a Schellinga se svoboda stává transcendentálním východiskem filosofie a z tohoto základu jsou odvozovány všechny ostatní pojmy. Abstraktní protiklad mezi determinismem a indeterminismem ruší Fichte v pojmu činného jednání, které, ačkoli je odvozeno z vnitřní bytostné nutnosti, je přesto svobodné. Hegel nepovažuje svobodu pouze za transcendentální, nýbrž také za dějinně genetickou. Na tuto teorii svobody navazuje Marx, zatímco Feuerbach, souhlasně jako empirická psychologie, uplatňuje materialistický koncept afektů determinujících jednání proti pojmu svobody. U Heideggera je svoboda základní svobodou „k vůli“ (Um-willen), jíž člověk zakládá svou existenci, což je pak u Sartra vy-

ostřeno až ve váženost. (Bauman 2003)

2.1 Nové přístupy ke svobodě

Nové přístupy k svobodě dnes najdeme v sociologii, kulturní antropologii a kybernetice. Současné pojetí svobody je ovlivňováno rozvojem kapitalistické společnosti v kontextu s celkovým rozvojem vědy, techniky a obchodní úspěšnosti v dané společnosti. Z pohledu sociologie je dnešní naše společnost začleňována jako konzumní - spotřebitelská. Svoboda člověka je vřazována do systému udržovaného pohromadě spotřebitelskou svobodou. Nejlépe lze tento náš systém připodobnit k pětiset let staré vizi františkána Françoise Rabelaise, kterou nám zanechal ve své satíře Gargantua a Pantagruel, která končí založením opatství Thélème. Thélème je místem pohodlného života, kde se hlavní morální ctností stává bohatství, hlavním přikázáním spokojenost, smyslem života potěšení, hlavní dovedností vkus, zábava vrcholem umění a veselí jedinou povinností. Thélème však znamená víc než smyslové slasti a rozkoš dosud nepoznaných vzrušení. Nejvýraznějším znakem opatství jsou jeho tlusté zdi. Uvnitř nemá nikdo příležitost, aby se trápil tím, odkud bohatství, spokojenost a zábava pramení. To je cena za jejich neustálou a neomezenou dostupnost. Nikdo nevidí „druhou stranu“. Nikdo na ni ani není zvědavý – vždyť je to ostatně druhá strana (Bauman, 2003). Dnešní spotřebitelská společnost se tomuto modelu dá velmi dobře přirovnat. Obrovské množství výroby je přemístěno do zemí, kde pracovní síla a ostatní výrobní zdroje jsou zde neuvěřitelně nízkou nákladovou položkou. Lidé, kteří však zde žijí a pracují, jsou vykořisťováni tím nejdřsnějším způsobem a jejich životní úroveň je na hranici přežití. Jsou však šťastni, že alespoň nepatrná mzda jim umožňuje přežít. Málokdo ve spotřební společnosti si tento otravný fakt uvědomuje a těší se svou spotřební svobodou, kde je jen mírně omezován svou možností svobodně si koupit co zrovna považuje za potřebné jak po stránce materiální, tak po stránce uspokojení jeho fyzických i duševních požadavků. Když si dnešní člověk tyto své potřeby ukojí a má-li navíc tuto skutečnost spojenou s hlásáním, že žije ve svobodné zemi, kde mu nikdo v ničem nebrání a neomezuje ho, mimo mantinely platných zákonů, které však vnímá jako svou ochranu, cítí se opravdu naprosto svobodným. Svobodná země a svoboda v ní jsou však dost relativní pojmy. Můžete svobodně hlásat cokoli, ale je to prakticky k ničemu, pokud to nikdo neakceptuje a vaše zpráva se bez odezvy rozplyne v prostoru. Nebo chcete studovat, ale bez toho aby jste používali internet a výpočetní techniku to prakticky nejde, navíc vaše svobodné rozhodnutí, že budete studovat nezname-

ná, že vás některá škola vůbec přijme, i když splníte všechny požadavky. Rovněž tak zaměstnání. Rozhodnete se, že chcete pracovat v oboru, který vám vyhovuje a vy splňujete veškeré kvalifikační požadavky, ale podmínkou přijetí je to, že si musíte nechat implantovat do těla identifikační čip. A teď tu stojíte svobodný člověk ve svobodné zemi před svobodným rozhodnutím. Dál žít s podprůměrným platem, nebo se nechat prozatím označkovat čipem, jako se to prozatím prakticovalo u zvířat a získat tak místo s královským platem. Kdyby vám vypálili cejch jak za starých časů, byli by jste na tom o mnoho lépe, protože jste tímto cejchem byli sice diskriminováni, ale jeho funkce a cíl byly jednoznačné a průhledné. U čipového implantátu nikdy nemůžete mít jistotu, co je v něm ukryto a co vám může být nepostřehnutelně našeptáváno, nebo jaká hlášení a komu mohou být posílána. Je to v každém případě naprosto reálný prostředek pro globální ovládnutí celé lidské populace. V této své práci na více místech poukazují na možnosti ohrožování a poškozování lidského zdraví komunikační technikou, což podle mého přesvědčení je přímým kontextu se svobodou člověka. Člověk který je naprosto zdrav, není omezován žádným zdravotním handicapem se musí zákonitě cítit svobodněji, nežli ten, který je omezován nějakou nemocí. (Bauman, 2003)

3 VĚDOMÍ ČLOVĚKA

Pro mou práci je klíčovou otázkou, do jaké míry si lidé uvědomují, nebo uchovávají v nevědomí možnosti, které v nejrůznějších podobách získává komunikační mikroelektronika, hrozící přímým spojením s mozkovým centrem člověka a přes tento svazek omezovat, nebo přímo ovládat svobodné konání a myšlení člověka. Je proto zásadní uvědomit si, jak je z psychologického hlediska chápáno vědomí a nevědomí člověka.

3.1 Vědomí

Vědomí z pohledu psychologie je uvědomování si vjemů, pocitů v kontextu s časem a prostorem, současně je to uvědomování si vlastního osobního já. Zkušenosti jsou vědomé pouze v případě, jsou-li uvedeny do smysluplných souvislostí v životě člověka. V kognitivní psychologii platí za vědomé všechny psychické pochody, na něž je zaměřena pozornost. Podle W. Wundta psychologie vědomí vychází z identity psychického a vědomého.

3.2 Nevědomí

U nevědomí na rozdíl od vědomí, jde v užším smyslu o vědomé psychické vztahy a zážitky, jejichž příčiny jedinec nezná, nebo si je vysvětluje zkresleným způsobem, který může vyjadřovat obranu před úzkostí. S. Freud zdůraznil, že naprostá většina duševního života je nevědomá. Fenomén nevědomí má velký význam zejména v klinické psychologii, protože je spojen s problematikou psychických komplexů a iracionálního chování vůbec (Bauman 2003). Při problému, který zkoumám, rozhodně neplatí zásada římského práva *ignorantia facti non nocet* (neznalost faktu neškodí). Je tomu právě naopak. Je třeba, pokud je to reálné, uvést si do vědomí všechna úskalí a nebezpečí, která mohou souviset se současným i budoucím rozvojem moderních komunikačních technologií a výrobků v praxi, aby člověka nakonec nepohltily. Ve městech nemusíme chodit pro příklad omezení osobní svobody a proniknutí do soukromého života nijak daleko. Jsou to průmyslové kamery. Když se objevily první, vznesla se vlna odporu, ale ta rychle přeletěla a lidé si prostě zvykli. Přitom nahrávají na různá média každý náš krok. Sledují, kdo přijíždí do měst, kdo kde chodí, na veřejných prostranstvích, co kdo nakupuje v obchodech, jaké má auto, s kým se stýká, některé vtipně umístěné kamerky vás sledují i ve zkušebních kabinkách supermarketů, sledují vás v hotelích a kdoví kde ještě. Samozřejmě je to všechno určeno pouze pro naše dobro a chrání

nás před kriminálními živly. Ale co se stane, když se někdo z vyššího zájmu rozhodne sledovat právě vás. Je bezpočet pohnutek, proč by to mohl udělat. Dozví se o vás během krátké doby takřka vše. Menší diskomfort mu vznikne v případě, kdy nebudeme mít v sobě ani u sebe věci, které by obsahovaly nějakou komunikační technologii a sledování by záviselo pouze na přímém pozorování průmyslovými kamerami a teleobjektivy satelitů, které byly původním určením vyvinuty pro vojenskou špionáž, ale jejich rozlišovací schopnosti a technické možnosti jim umožňují prakticky automaticky sledovat jakýkoliv objekt na Zemi. Takto by prozatím nebylo prakticky možné sledovat větší množství lidí.

4 ETIKA

Etika z pohledu filosofie je nauka týkající se lidského jednání vzhledem k mravním požadavkům. Otázkami etiky se filosofové rozličným způsobem zabývají již od nejstarších dob. Počátky této filosofické disciplíny můžeme naléznout ve starém Řecku u Platóna, Aristotela, Epikúrose a stoiků. Vrcholu dosahuje v novověku u N. Hartmanna a M. Schelera. Základním předpokladem je přitom vždy svoboda a mravní odpovědnost člověka v situaci, v níž se nachází. Na jedné straně se Etika snaží popsat různé skutečné představy a prožitky spjaté s mravností, což je označováno jako deskriptivní etika, na druhé straně se snaží vyjít při odůvodnění mravních požadavků z jedince, což je označováno jako etika normativní. Normativní etika se může rozdělovat na autonomní nebo heteronomní, podle toho, zda své požadavky zakládá čistě na člověku, nebo zda je odvozuje z jakési autority stojící nad člověkem. Je formální, jestliže existuje pouze jedno pravidlo, podle něhož se má v jednotlivých případech jednat, nebo materiální, jestliže obsahově fixuje určité hodnoty, které je třeba uskutečnit. Může se zaměřovat na motiv, na jehož podstatě byl nějaký čin vykonán, nebo na následky, které vyvolal. Z pohledu závažnosti a závaznosti etických problémů mluvíme o etice absolutní, kde jsou vytyčeny požadavky, které platí pro všechny a etiku relativní. Nakonec zde nalézáme i etiku individuální, kde se jedná o etické požadavky, které, které člověk klade sám na sebe, bez ohledu na sociální etiku. Jakýsi obecný mravní zákon, o který by se mohl opírat například právo a politiku, má při narůstajícím individualismu moderní kultury pouze podobu nárysu, i když požadavek na jeho ustavení vystupuje do popředí v problematice zbrojení, ekologii a dalších činnostech, které mohou ve svém důsledku ohrozit svobodu většiny lidí, nebo třeba jen některé vrstvy obyvatelstva. (Seknička, 2001)

5 KOMUNIKAČNÍ MIKROELEKTRONIKA, HISTORIE A VYUŽITÍ V PRAKTICKÉM ŽIVOTĚ

Základem veškeré této techniky je elektřina. Název elektřina je odvozen z vlastnosti jantaru který se jmenuje řecky elektron a který, když se tře přitahuje lehké předměty. Tato vlastnost jantaru byla známá již ve středověku. Dnes se z pohledu fyziky elektřina označuje za základní vlastnost hmoty, která je odvozena od účinku elektrických nábojů elementárních částic. Podle dnešního pojetí existuje kladná a záporná elektřina. Nejdůležitější nosič záporných elementárních nábojů je elektron, zatímco proton nese kladný elementární náboj. Hmota je v normálním stavu vně elektricky neutrální, protože se elektrické síly jejich elektronů a protonů v jejich působení vzájemně ruší. V případě, že se tato rovnováha uměle naruší, vzniká mezi místem s přebytkem elektronů – záporný pól a místem s nedostatkem elektronů – kladný pól elektrické napětí, které se vyrovnává a tím vzniká elektrický proud. Každý elektrický proud je obklopen magnetickým polem. Tímto těsným vzájemným vtažením vzniká elektromagnetismus a elektromagnetické vlny. Bez vlastností elektřiny by žádná elektronika nebo dokonce mikroelektronika nemohla existovat a prakticky ani člověk.

5.1 Elektronika

Je to technika elektronických přístrojů. Využívají vlastností elektronových jevů pro technické účely. Nejdůležitější konstrukční prvky elektroniky jsou elektronka a polovodičové prvky např. tranzistor. Úkolem průmyslové elektroniky je měření, ovládání, regulace, záznam, ukládání v paměti, výpočet. Předností elektroniky je její spolehlivost, rychlost, malé rozměry – mikroelektronika a žádné pohybující se díly. Hlavní oblasti použití jsou v oblasti zpracování dat a v informační technice. Automatizace je bez vývoje elektroniky prakticky nemyslitelná. Nejdůležitějšími výrobci elektronických konstrukčních prvků jsou Japonci, kteří ovládají přes polovinu světového trhu. Za ně se teprve řadí USA a Evropa. Pomocí nových výrobních postupů je fyzická velikost elektronických komponentů stále zmenšována a u stále nových typů paměťových integrovaných obvodů je hustota záznamu elektronických prvků a tak i hustota informací na jednom čipu stále zvyšována. Od roku 1986, kdy se začalo se sériovou výrobou 1 megabitové paměti, což je 1 milion bitů, pokročila tato technika a technologie k paměťovým čipům, které mají kapacitu řádově desítek gigabajtů (pozn. bajt obsa-

huje 8 bitů) a neustále se pracuje na ještě větších.

5.2 Mikroelektronika

Je to obor elektroniky, zabývající se vývojem a využitím mikroobvodů, čímž zasahuje celou oblast elektronických stavebních prvků. Složitost analogových a dnes převážně digitálních obvodů se v počátcích rozvoje tech. jejich integrace (1959–60) zvýšila o mnoho řádů (stupeň integrace, integrované obvody). Spolu s rozvojem obvodů (hardware) roste i objem programovacích prostředků (software), zvláště při aplikacích mikroprocesorů.

5.3 Elektromagnetické záření

Nauka o elektřině vzniká kolem r.1800 objevy Balvaního a Volta. Teprve v druhé polovině devatenáctého století se tento fyzikální obor začal dynamicky rozvíjet. Pro zdraví člověka je podstatný druh elektromagnetického záření, které má na jeho zdraví značný vliv. Stejněsměrné elektromagnetické pole si člověk, uvědomuje, protože se mu zjeví např. vlasy. Střídavé pole je však nepostřehnutelné a je v různých frekvencích všude kolem nás a neprostupuje pouze kovy a železobetonem. Přírozené škodlivé záření k nám proniká z kosmu, ale je tlumené zemskou atmosférou a člověk se na něj svým způsobem za celou dobu svého vývoje adaptoval. Dnes již není na Zemi místo, kde by se dalo naměřit pouze toto záření. Za posledních sto let si totiž člověk začal vytvářet kolem sebe nepřeborné množství umělého elektromagnetického vlnění, užívaného především k různým druhům komunikace. V posledních padesáti letech se začaly využívat stále vyšší frekvence a to ve velkém rozsahu. Od doby kdy italský fyzik Gujiemo Marconi roku 1895 uskutečnil první bezdrátové spojení se tento obor lidské komunikace neuvěřitelně rozvinul. Nese sebou kromě nesporně kladných aspektů i značná rizika z pohledu poškozování zdraví, protože za tak krátkou dobu si člověk nemohl vytvořit jakoukoliv přirozenou obranu zvláště proti vysokým frekvencím, které mohou v lidském těle zahřívat tkáň obsahující vodu, poškozují se také například stěny nervových buněk, dochází k poruchám metabolismu vápníku, následně k poruchám ve tvorbě tukových buněk, snižování imunity organismu a tvorbě rakovinných nádorů. Ukázalo se, že k orgánům obzvláště citlivým na rádiové vlny patří plíce, nervová soustava, srdce, oči, varlata a

štítná žláza. K onemocněním, jichž v posledních dvou desetiletích pozoruhodně přibývalo, přičemž je dobrý důvod spojovat je s masivním přírůstkem záření v našem životním prostředí, se řadí astma, poruchy spánku, úzkostné stavy, výpadky pozornosti, autismus, roztroušená skleróza, Alzheimerova choroba, epilepsie, fibromyalgia, chronický únavový syndrom, šedý zákal, hypotyreóza, cukrovka, zhoubný melanom, testikulární nádor, i infarkty a mrtvice u mládeže. Záření z antén mikrovlnných vykrývacích vysílačů je spojováno i s vymíráním lesů, reprodukčními poruchami a poklesem populace u mnoha druhů ptactva, a špatný zdravotní stav a vrozené chyby u hospodářských zvířat. Literatura prezentující biologické účinky mikrovlnného záření je opravdu enormní, jde o desítky tisíc dokumentů. Člověka přitom naplňuje úžasem, že mluvčí průmyslu mohou vše prostě odbýt výrokem o prokázané neškodnosti radiotechniky nebo stejně absurdním tvrzením, že o nějaké škodlivosti zdraví neexistuje žádný důkaz. Většinu testů pro stanovení neškodné úrovně záření však prováděli odborníci pro elektroniku a ne lékaři. Sám z vlastní praxe a pozorování vím, že práce v blízkosti vysokofrekvenčních zářičů je vysoce riziková a výskyt rakovinných nádorů a touto nemocí způsobených úmrtí je extrémně vysoký. Například v obci Topolná, v jejíž bezprostřední blízkosti dlouhodobě pracuje dlouhovlnný vysoce výkonný vysílač je i pro laika naprosto zřejmé, že výskyt rakoviny a zdravotních potíží u místních obyvatel je naprosto neoddiskutovatelně spojen se zářením vysílače. Při získávání pracovníků k obsluze a servisu těchto vysílačů bylo vždy každému trochu soudnému uchazeči jasné, že zdravotní riziko tohoto zaměstnání je prakticky neakceptovatelné. Mimo to je člověk zahlcován a manipulován komunikačními médii, což u některých jedinců může způsobovat negativní vlivy, jako jsou patologické závislosti, nebo u některých lidí, kteří jsou pod vlivem přemíry protichůdných dat může docházet k určitému druhu zmatení a stresu. Tento fenomén se projevuje zvláště u starších lidí, kteří pod vlivem manipulativních reklam nakupují „nezbytně potřebné“ výrobky, které jim nejsou prakticky k ničemu. (Seknička, 2001)

5.3.1 Masmédia

Masmédia jsou prostředky masové komunikace k rozšiřování informací a nejrůznějších typů sdělení rozsáhlému publiku. Patří mezi ně především tisk, knihy, informační brožury, letáky, plakáty a jiná tisková média. Mezi dnes nejrozšířenější a nejúčinnější patří rozhlas a televize, které dnes vlastní jak stát jako prostředek veřejnoprávní, dotovaný z koncesionářských po-

platků, tak jsou zde stanice soukromé, založené na komerčních základech. K masmédiím se řadí dále nejenom film, ale také hudební nosiče jako gramofonové desky, magnetofonové kazety, kompaktní disky a elektronická média, tedy počítačové sítě či multimédia – CD-ROMy. Masmédia musí být přístupná co nejširší veřejnosti, jinak by se mýjela účinkem a nesplňovala svou základní principiální myšlenku. Jsou proto přístupná všem zájemcům podle vlastního výběru a finančních možností. Souběžně s rozvojem elektroniky se masmediální komunikace začala přesouvat do nových touto technikou jí otevřených směrů. Nejstarším typickým masmédiem (nepočítáme-li knihy, veřejné vyhlášky a oběžníky) jsou noviny a film. Po první světové válce nastalo díky novým technickým poznatkům masové rozšíření rozhlasu. Dalším mediálním prostředkem obrovského významu bylo po druhé světové válce šíření televize, která začala vytlačovat film jako samostatné médium. Poslední inovační vlna souvisí s rozšířením počítačů, v poslední době zejména internetu.

5.3.2 Rozhlas

Rozhlas je hromadný sdělovací prostředek akustických informací všeho druhu. Patří mezi nejrozšířenější a nejdůležitější masmediální prostředky. Rozšiřuje nejrůznější formy zvukových informací od hudebních žánrů, přes beletrii po zpravodajství a publicistiku. Ovlivňuje tak silně tvoření názorů širokých mas. První pravidelné vysílání se uskutečnilo v roce 1920 v USA. Na našem území to bylo již v roce 1923 v Praze. K provozu radiopřijímače je zapotřebí ve většině evropských států rozhlasové povolení, za které se platí takzvané koncesionářské poplatky, ze kterých se financuje provoz a rozvoj tohoto masmédia.

5.3.3 Televize

Dnes známá televize je jako médium masové komunikace schopna přenosu zvukově-obrazových, audiovizuálních sdělení. Je dnes jedním z nejsledovanějších a tím i nejúčinnějších masových sdělovacích prostředků. Po technické stránce se televize stále vyvíjí a dnes začíná převládat družicová a kabelová televize, které způsobem šíření svého signálu nejenom zkvalitňují přenos signálu, ale hlavně snižují kvantum škodlivé energie vyzářené do prostoru kolem nás. Po stránce historické je televize o hodně starším vynálezem, než si

mnozí z nás vůbec uvědomují. První primitivní televizní přístroj navrhl a sestrojil již v roce 1875 Američan Carey, tento se skládal z 2500 fotočlánků, pro srovnání dnešní systém PAL používá 240 552 obrazových prvků (pixelů). Základní myšlenku pro realizaci televizního přenosu uveřejnil 18. 6. 1908 A. A. Campbell Swinton ve svém stručném dopise časopisu Nature. Jako první v provozu použitelnou televizi předvedl roku 1926 Skot J. L. Baier, který pro realizaci tohoto svého zařízení použil systém patentovaný roku 1884 P. Nipkowem. Baier začal v téže roce také první pokusy s barevnou televizí. Podařilo se mu také uskutečnit první televizní přenos přes Atlantský oceán. Jako první začala v roce 1932 britská veřejnoprávní stanice BBC vysílat třicetirádkový, televizní obraz. Dnes nejběžněji používaná televizní norma používá šest set dvacet pět řádků, takže si dnes takovýto obrazový přenos dokážeme těžko asi představit. U nás v bývalém Československu bylo zahájeno televizní vysílání prvního května 1953 v Praze.

5.3.4 Internet

Internet je zcela převratný prostředek komunikace na celém světě, proto bývá označován za nejnovější komunikační médium. Je to celosvětový systém propojení počítačových sítí jedná se prakticky o síť sítí, které jsou schopny navzájem si vyměňovat data na základě jednotného protokolu TCP/IP protokol TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol, n. také TCP/IP protocol suit, neboť jde o celou rodinu protokolů), tento umožňuje vzájemně propojit sítě, vybudované na odlišných principech. Internet propojuje instituce nejrůznější povahy i soukromé osoby. Umožňuje komunikaci mezi lidmi a přístup k širokému spektru služeb a informací. Neomezené možnosti také skýtá v oblasti využití pro reklamní a propagační účely, což je prakticky také odvětví komunikace. Souběžně s rozvojem programů pro počítače začaly vznikat speciální programy, kterým se říká viry. Počítačový vir je charakterizovaný schopností „seberozmnožování“, tj. schopností kopírováním šířit sám sebe po záznamových médiích počítače. První teoretické úvahy o počítačovém viru se objevily 1949. Pojmenování „vir“ použil profesor F. Cohen r. 1984. Viry v dnešní podobě se objevily 1986 až 87. Nebezpečí virů spočívá v tom, že kromě replikace mohou provádět širokou škálu destruktivních činností – narušení běhu programů, poškození či likvidace dat. V internetové síti je jich i přes veškerou snahu o jejich likvidaci velké množství. Některé viry jsou určeny pouze pro otevření cesty do vašeho počítače. Tuto činnost, která je umožněna právě počíta-

čovými sítěmi již ve většině států označili za trestnou. Hacker (hekr) , tak je nazýván ten, kdo pomocí počítače proniká neoprávněně do cizích dat nebo programů (hacking). Tuto činnost v současnosti umožňují i mobilní telefonní sítě a bezdrátové sítě Wifi, které ve velkém procentu nebývají ani zabezpečeny proti nepovolanému uživateli. Tímto způsobem dochází v dnešní době nejenom ke krádežím identity, ale dají se tak vysledovat vaše styky, obchodní a jiné aktivity, aniž by jste měli o vetřelci jakékoliv povědomí. V každém případě je internet na poli celosvětové komunikace obrovským přínosem, kterým se svět z jednoho pohledu zmenšil a z druhého rozšířil. Pomocí satelitních komunikačních systémů můžeme sledovat aktuální dění po celém světě, což je hlavně z pohledu obchodní činnosti obrovským přínosem.

5.3.5 Mobilní telefon

Mobilní telefon se stal v posledních letech jedním z velmi oblíbeným a pro spoustu lidí nepostradatelným komunikačním prostředkem. Operátoři a výrobci mobilních telefonů se předhánají vtom, čím by přístroje vylepšili, aby se stali na trhu nejprodávanější. Mobilní telefon dnes dokáže v sobě integrovat funkce a komunikační služby, které mohou uživateli v případě zneužití způsobit horké chvíle a de facto způsobit i krádež jeho identity. Digitální systémy jsou však proti odposlechu chráněny. Bezpečnost hovoru je vyzdvihovanou výhodou GSM oproti staršímu systému NMT. Pokud by chtěl někdo postupovat stejně jako v případě odposlechu v síti NMT a koupil by si přijímač (samozřejmě nikoliv pro frekvenci 450 Mhz, ale pro frekvenci GSM, tedy okolo 900 Mhz), mohl by hovor sice naladit, ale zřejmě by ani nepoznal, že se mu to podařilo. Data mezi mobilními telefonem a BTS totiž putují v digitální podobě. Například pro policii je pak jednodušší operátora požádat a hovor si v klidu nahrát na ústředně systému. Na těchto ústřednách však pracují zase jenom lidé, u kterých je zase jen otázkou pro koho pracují a navíc technika má vždy své hranice možnosti utajení. Častá lokalizace jednotlivých mobilních telefonů sice zatěžuje síť, podle odborníků je ovšem reálné, sbírat data každých deset minut, aniž se to na zatížení výrazněji projeví na funkčnosti sítě. Kdyby měla síť jeden milión účastníků, představovalo by množství sebraných dat během jednoho měření pouhých 10 MB (v případě, že mají všichni zapnutý telefon a nacházejí se na území pokrytém signálem). Za rok to tedy znamená asi 500 GB dat - tedy ne zas příliš. Nejen systém pro mobilní komunikaci, ale i moderní ústředny pevné sítě, navíc uchovávají i data o tom, komu majitel telefonu volal, kdo volal jemu a jak dlouho hovor

trval. Tato data se totiž využívají pro měsíční vyúčtování hovorného. V České republice je možné zjistit úplně všechna vytáčená čísla a délku hovorů, pouze s výjimkou starších analogových ústředí. Pokud by byli sledováni všichni majitelé mobilních telefonů, nebylo by snadné ani odhalit, kdo z nich se v tu dobu na kterém místě schází. Uložená data tak umožňují například rekonstruovat, kde se držitel mobilu v určitém (třeba i několikaměsíčním) období pohyboval, s kým se kdy setkal, komu volal a kdo telefonoval jemu. Zařízení některých ústředí umožňuje monitorování některých tzv. klíčových slov, která když jsou zachycena zapíná nahrávání, upozorní obsluhu a zaznamená lokalizační a identifikační údaje o volající a volané stanici. Údajně toto zařízení slouží k odhalování teroristů a zločinců, ale pokud se ve vašem slovníku při rozhovoru objeví např. slovo bomba, budete pochopitelně prolustrováni. Mobilní telefony pracují na podobné frekvenci jako mikrovlnné trouby a i když zdaleka nedisponují takovým výkonem, způsobují ohřívání biologických buněk v jejich blízkosti, tedy mozkových tkání. Protože uvnitř mozku nejsou žádné tepelné receptory, které by zaznamenávaly nebezpečí zvýšené teploty, člověk není upozorněn na jakékoliv nebezpečí i při velmi dlouhém hovoru. Samozřejmě je maximální míra škodlivosti této frekvence stanovena normami, které telefony splňují, otázkou je proč, kým a pro koho byly tyto normy stanoveny. To, že se nejedná o zcela neškodné záření je snad více než jasné, ale miliardové zisky které tuto sféru obchodu obestírají a komunikační komfort, který drtivá většina lidí bere již jako nepostradatelnou součást denního života, nemůže zastavit tento rozjetý expres. Těch pár nemocných, případně mrtvých jedinců navíc prozatím situaci nijak podstatně nezmění, maximálně se mobilní telefony všelijak upravují aby jejich škodlivé záření bylo nižší, ale málokomu dochází skutečnost, že mikrovlnné záření přichází také odjinud ze sítí vykrývacích vysílačů, bezdrátových počítačových sítí Wifi a podobných zdrojů, které nejsou připojeny zástrčkou k odstíněnému kabelu. Vždy se dá operovat s dobře viditelným faktem, že auta jsou větší vrazi, otázka však je ta, jestli to bude pravda ještě za pár let. (Königh, Erlacher, 2001)

5.3.6 GPS

Jedná se o systém moderní technické komunikace se systémem družic, kterým určíme svou přesnou polohu. Nazývá se globální poziční systém (angl. Global Positioning System, zkr.

GPS). Jedná se o soustavu umělých družic pro určení polohy na zemském povrchu a přesného času. Vznikl zpočátku pro armádní účely USA, později byl uvolněný pro veřejnost. Jedná se soustavu 24 družic na 6 kruhových drahách ve výšce 20200 km, s oběžnou dobou 11 h 58 min. Kdekoliv na Zemi jsou nad obzorem nejméně 4 družice v naší republice zachytíme signál z 6 až 11 družic. Z jejich údajů pozemní přijímač určí zeměpisnou polohu a nadmořskou výšku s přesností desítek cm a časový údaj až na sto miliontinu sekundy. Tento komunikační systém nám může pomáhat ve spojení s podpůrnými programy na cestách automobilem, při turistice, na lodích, v letectví, může spolupracovat s vybíráním mýtného, případně pomáhat při různých haváriích. Možnosti využití tohoto systému jsou obrovské a ustavičně se pracuje na jeho dalších variantách využití.

5.4 Bezkontaktní čipové technologie

Nevýhoda, zejména pro lidi, kteří si chtějí uchovat co nejvíce soukromí, zvláště významná, je spojena s možností sledování pohybu a to i při drobných nákupech. Vždy, když zaplatíte kartou, je proveden záznam o platbě, který může být lépe či hůře chráněn proti zneužití. Budete-li platit kartou místo hotovostí, budou vytvořeny a archivovány záznamy o všech vašich nákupech a o vašem pohybu. Novinkou na trhu jsou bezkontaktní čipové karty, které představily na veletrhu Cartes 2006 obě nejvýznamnější kartové asociace působící v Evropě - MasterCard a Visa. Jejich zavedení do provozu je již jen otázkou času a dohody s bankami, které karty budou vydávat. MasterCard pod obchodní značkou MasterCard PayPass, Visa pod označením Visa Contactless. Bezkontaktní čipové technologie mají sloužit i identifikaci osob. Mají své zastánce i odpůrce. Zastánci chválí rychlost odbavení, vyšší životnost a další přednosti, odpůrci se odvolávají na "čipovou totalitu" a ztrátu soukromí. Ať tak či onak, biometrické cestovní pasy s bezkontaktním čipem jsou již skutečností a bezkontaktní čipové karty míří i do Evropy. Tvrzení, že biometrické pasy jsou ideální obranou proti paděláním, není úplně tak pravdivé, protože je možné data z dokladu skenovat dokonce na větší vzdálenosti a dnes již padělatelé, jejichž znalosti nejsou o nic menší, než stvořitelů těchto systémů dokáží vytvořit padělek, který si s originálem v ničem nezádá. Čipové identifikátory se dnes začínají používat i ve verzi implantátů. Jsou to miniaturní vysílačky velikosti rýžového zrna, které většinou nepotřebují vlastní baterii a aktivují se v energetickém poli čtečního zařízení. Jedná se o novou technologii zvanou RFID tzn. radiofrekvenční identifi-

kace. Mohou vás identifikovat stejně a dá se říct lépe, nežli spousta vašich klasických dokladů. Jejich využití je v principu neomezené. Stanete-li se členem uzavřeného klubu, prokáží vaše oprávnění ke vstupu, můžete s jejich pomocí platit například útratu v baru, nebo jízdenku v metru. Otevřou vám dveře místo klíče přivolají výtah a nahradí vaši zdravotní kartu u lékaře. Kdyby jste se ztratil podle čipu vás lokalizují. Je možné čipy označit i zboží v obchodech, které se dokáže takto samo načíst do pokladny a v případě, že máte také svůj bankovní čip, nemusíte u pokladny ani zastavit a zboží se samo spočítá a částka se vám odečte z vašeho bankovního konta. Čip, který je však zamontovaný například do oděvu, který jste si již zakoupili, zůstane dále funkční, takže čtečky ho dále identifikují a mohou podávat zprávy o tom kdo jste a kde jste. Čipy, které se začínají stále více uplatňovat ve zdravotnictví mohou přijímat signály naší nervové soustavy a ovládat takto mechanické protézy, nebo zařízení, která umožňují postiženým lidem lépe, nebo také vůbec, žít. V případě, že člověk je ohrožován na životě některým například srdečním problémem, může být vybaven přístrojem, který mu zajistí okamžitou lékařskou pomoc a přitom ho přesně lokalizuje. Experimentuje se také s variantou komunikace naší nervové soustavy s touto pokročilou elektronickou technikou a to na bázi náhrad některých smyslů jako je sluch, dokonce i zrak. Běžně se již používají kardiostimulátory, které vyhodnocují naše momentální potřeby krevního oběhu a regulují tepovou frekvenci podle potřeb postiženého člověka takovým způsobem, že může vykonávat jakoukoliv činnost, bez znatelných potíží. Je až neuvěřitelné v jakém rozsahu se tyto technologie mohou uplatňovat v kontextu s našim zdravím.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 CÍL VÝZKUMU

Cílem tohoto výzkumu je zjistit, zda a jak si lidé uvědomují nebezpečí omezení jejich osobní svobody komunikačními technologiemi, zda a jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými typologiemi lidí ve vnímání tohoto faktoru.

Metody výzkumu:

1. Dotazník – jednorázový, anonymní, škálový, projekční otázky uzavřené, jedna úvodní dichotomická, ostatní polytomické, odpovědi zaměřené na zkoumaný problém jsou vyjádřeny v pětistupňové škále.
2. Metody matematického zpracování – statistické metody vyhodnocení dat – numerické operace - sečtení jednotlivých odpovědí v kolonkách jednotlivých typologií a převedení do svodových dotazníkových formulářů. Další metodou byl přepoččet sumárních součtů získaných informací do procentuální podoby a setřídění do porovnávacích tabulek. Pro snazší orientaci a přehlednost jsem dále vypracoval grafy s procentuálním vyjádřením pro jednotlivé údaje.

6.1 Popis problému

Cílem této práce je zmapovat rozdíly v přístupu lidí různých typologií k expanzivně narůstajícímu fenoménu komunikační a osobní mikroelektroniky v závislosti na jejich vnímání osobní svobody. V praktické části zkoumám, zda je tento technický vliv vnímán různými typy lidí pozitivně, nebo negativně, jestli pro člověka znamená osvobození nebo zotročení a na kolik si lidé toto uvědomují.

7 HYPOTETICKÉ PŘEDPOKLADY VÝZKUMU

U ekonomického a politického typu osobností jsem předpokládal shodné společné rysy ve vztahu ke komunikační mikroelektronice. Očekával jsem v podstatě značnou informovanost těchto skupin o rozvoji těchto technologií, jelikož tato technika v podstatě podporuje jejich práci, seberealizaci a jsou s ní prakticky v denním kontaktu. Z těchto důvodů by si měli rozvoj komunikační mikroelektroniky uvědomovat jako kladný přínos pro jejich práci a určité hranice, které by v tomto vztahu neměly být překročeny, aby nedošlo k vážnému ohrožení jejich osobní svobody by si nemuseli naprosto uvědomovat ani je vnímat. Po této úvaze jsem dospěl závěru, že si lidé těchto typologiích žádné nebezpečí omezování osobních svobod zásahem komunikačních mikroelektronik vůbec neuvědomují ani tento problém prakticky jako omezení osobní svobody nevnímají. Prakticky mohou celkový vývojový trend v těchto technologiích vnímat jako osvobozující přínos pro jejich práci a život. Proto bych u skupiny s ekonomickou i u skupiny s politickou typologií stanovil nulovou hypotézu.

Lidé s teoretickým typem osobnosti by při jejich poznávacím a filozofickém přístupu k životu měli také brát nové směry a rozmach komunikačních jako přirozený a nezastavitelný pokrok k dobru lidstva a skutečnost, že se jedná o zasahování do jejich osobní svobody by mohli vnímat ne jako omezení, ale jako zcela přirozený vývoj techniky, která lidem pouze slouží a pomáhá jim bez omezujících faktorů. Mohli by dojít podobně jako příslušníci přededšlých dvou typologií ke stejnému závěru, že tyto nové směry komunikačních mikroelektronik jsou pro ně pouze přínosné a žádné ohrožení svobody jim odtud nehrozí. Na základě tohoto předpokladu bych i u této typologie předpokládal rovněž nulovou hypotézu.

Dotázaní z typologické skupiny, estétů, náboženských a sociálních typů by měli mít přirozený nezáměr o tyto technologie, protože jejich uznávané hodnoty a zájmy jsou prakticky duchovního charakteru a s tímto ryze technickým pojetím světa mají pramálo společného. Příslušníci typologické skupiny estétů jak je pro tuto skupinu charakteristické vnímají a oceňují krásu, umění a praktické starosti je spíše zatěžují a jsou jimi přijímány pouze jako jakési nutné zlo, které jim překáží v jejich světě. Tito lidé nejsou rozhodně ochotni se zabývat a přemýšlet nad otázkami spojenými s komunikačními mikroelektronikami. Jsem přesvědčený, že celý svět komunikačních technologií jde mimo jejich vnímání světa a proto bych zde opět předpokládal nulovou hypotézu.

Lidé náboženské typologie se zabývají více duchovnem a náboženskými hodnotami,

proto ohrožující faktory jejich svobody nehledají v komunikačních mikroelektronických směrech, jelikož nemají k těmto směrům patřičný vztah. I zde očekávám nulovou hypotézu.

Sociální typy lidí se zajímají péčí o druhé, nejdůležitější je pro ně láska k druhým a na-prosto odmítají uvěřit, že by je chtěl někdo připravit o svobodu něčím takovým, jako je komunikační mikroelektronika. Jestliže tuto techniku vůbec vnímají, rozhodně nemají niterní pohnutku ji vnímat z pohledu jakkoliv negativního. Proto bych i u tohoto typologického typu předpokládal nulovou hypotézu. To znamená, že celý vzorek bude ke stanovenému problému zaujímat nulovou hypotézu.

8 DOTAZNÍK

Při sestavování dotazníku jsem se snažil o dodržení realibility dotazníku, abych tak zajistil konstantnost, spolehlivost a stabilitu výsledků šetření. Otázky jsem se snažil formulovat tak, aby byly jednoduché, jejich formulace byla zřetelná, nebyly sugestivní a vedly k jednoznačné odpovědi. Snažil jsem se formulovat otázky způsobem, aby dotazovaný necítil potřebu se ukazovat jakoby v lepším světle, což by znehodnocovalo a zkreslovalo výsledky výzkumu. Jsou to dotazy uzavřené strukturované, zaměřené vždy na konkrétní problém. Osobní dotazy o pohlaví, věku a typologii osobnosti dotazovaného jsem dal hned na úvod, protože několik zkušebních dotazníků mne přesvědčilo o vhodnosti tohoto řešení. Tyto dotazy umístěné v závěru formuláře nebyly většinou zodpovězeny, protože dotazování se prý domnívali, že vyplněním okýnek dotazování pro ně skončilo a zbytek si asi budu vyplňovat sám. V této verzi někteří dotazovaní požadovali ústní vysvětlení k dotazům, ale zásadní potíže žádné nevznikly. Dotazník jsem sestavil s ohledem na možné využití pro možný navazující obsáhlejší průzkum. Dotazník viz. příloha P I.

8.1 Charakter otázek

V úvodních otázkách se dotazuji na pohlaví dotazovaného a věkovou skupinu i když tyto údaje nejsou momentálně zásadní pro tuto práci, ale plně by se mohly využít v případném návazném, hlubším výzkumu.

Formulací dotazů v tabulce jsem sledoval tyto cíle:

1. **Vlastníte mobilní telefon?** Tento dotaz byl zaměřen na vlastnictví mobilního telefonu a osobně vlastnický vztah dotazovaného k němu ve smyslu, zdali tento telefon má prakticky výlučně pro sebe, nebo jej užívá příležitostně, tak že si ho například pouze půjčuje, nebo ho nepoužívá prakticky vůbec.
2. **Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?** Tímto dotazem chci zjistit do jaké hloubky se zajímá dotazovaný o techniku, kterou vlastní, nebo užívá a jeli schopen ji plně využít.
3. **Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?** Tímto dotazem jsem chtěl zjistit skutečnost, jak je daný člověk citlivý na narušení hranic jeho osobní svobody verbálního projevu.

4. **Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?** Tento dotaz ověřuje citlivost dotazovaného na fyzické porušování jeho osobní svobody.
5. **Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?** Jedná se zde o moderní metodu šmírování, které hrubě narušuje osobní svobodu. Zjistěte zde, jak tato skutečnost dotázaným vadí.
6. **Používáte osobní počítač?** V dotazu se jedná o zjištění, zda dotázaný má alespoň základní technickou znalost této techniky, jestli si dotazovaný uvědomuje podstatu toho co tato technika umí a dokáže.
7. **Používáte internet?** Zde se dotazují na znalost jeho základního užívání a uvědomování si jeho možností.
8. **Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?** Tímto dotazem zkoumám citlivost dotázaného na porušení jeho osobní svobody tím, že by mu někdo prohlížel osobní data, která by měl uložena v elektronické podobě.
9. **Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?** Tímto dotazem chci zjistit, čemu dotázaný věří víc, sobě nebo výpočetní technice ?
10. **Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?** Tato otázka sleduje zájem dotázaného o jeden z nejvíce se rozvíjejících oborů, který stále více ovlivňuje život nás všech, tedy i dotazovaného.
11. **Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?** Dotaz sleduje, zda si dotázaný uvědomuje existenci těchto čipů, které mají široké pole působnosti.
12. **Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?** Touto otázkou sleduji míru důvěry v elektroniku.
13. **Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?** Tímto dotazem chci prověřit do jaké míry si dotázaný uvědomuje nebezpečí takového rozhodnutí v kontextu s jeho osobní svobodou.

14. **Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?** Opět se zde však jedná o určité omezení osobní svobody a zneužití.
15. **Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?** Kladným rozhodnutím by se dotázaný dobrovolně nechal ovládat elektronickým zařízením.
16. **Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?** Pro tuto otázku platí vše co u předešlé, pouze lákavá nabídka je jiná.
17. **Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?** Tato nabídka pouze doplňuje předešlé o dnes velmi populární technické vymoženosti, aby se zde oslovili i případní zájemci o tyto vynálezy.
18. **Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?** Jedná se zde opět o jistý druh omezení osobní svobody, protože pohyb tohoto vozidla je snadno monitorovatelný a o osudu osádky opět rozhoduje elektronika.
19. **Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?** Touto otázkou sleduji, do jaké míry důvěřuje dotazovaný člověk sdělovacím prostředkům.
20. **Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?** Touto otázkou chci zjistit subjektivní vnímání osobní svobody člověka v kontextu s osobními komunikačními technologiemi.

9 POPIS ZKOUMANÉHO VZORKU

Pro získání potřebného vzorku respondentů jsem využil studentů, zčásti mých dětí a dětí mých příbuzných, které měly již zkušenosti s podobným dotazníkovým výzkumem v rámci svých studií. Tito dobrovolní pracovníci motivovaní přiměřenou odměnou získávali nezávisle na sobě odpovědi od náhodných respondentů, kteří byli ochotni dotazníky vyplnit. Ze tří set dotazníků se mi touto metodou vrátilo dvě stě čtyřicet sedm, protože někteří z dotázaných nestihli dotazníky vyplnit z důvodů např. odjezdu jejich autobusů apod.. Dvacet devět dotazníků bylo nepochopeno a byly vyplněny špatně, některé otázky nebyly zodpovězeny vůbec a některé v jednom bodě měly protichůdné odpovědi vyplněny současně. Osmnáct dotazníků bylo vyřazeno náhodně z kategorie žen, aby byl předem určený vzorek dvě stě dotázaných zachován a byl v souhlasné množině muži a ženy. Dále jsem zjistil, že v dotázaném vzorku mužů je naprostá absence typologické skupiny estéti, proto jsem na doporučení vedoucího mé práce pana profesora Musila tuto skupinu cíleně doplnil z řad divadelních herců, kde se tři z osmi dotázaných vřadili do této skupiny. Dotázaný vzorek respondentů je z Moravy z měst: Zlín, Kroměříž, Valašské Meziříčí, Brno, Holešov a okolních vesnic. Oslovená skupina je z řad inteligence, pracujících i rolníků. I když to nebylo podmínkou zadání, ani součástí dotazníku, požádal jsem své spolupracovníky o poznámku na okraj dotazníku, jakého vzdělání dotázaný dosáhl a měli dotazníky usměrnit ve výběru respondentů na přiměřeně rovnoměrnou skupinu všech typů vzdělání i zaměstnání, aby výzkum nebyl zkreslen a omezen například pouze na vysokoškoláky, středoškoláky, vyučené, nebo neměli ukončené základní vzdělání, čímž by průzkum ztratil část své objektivity. Tímto způsobem jsem si ověřil teoreticky reálnou možnost získání takřka libovolně velkého vzorku pro mnohem směrodatnější, obsáhlejší a platnější případný budoucí průzkum.

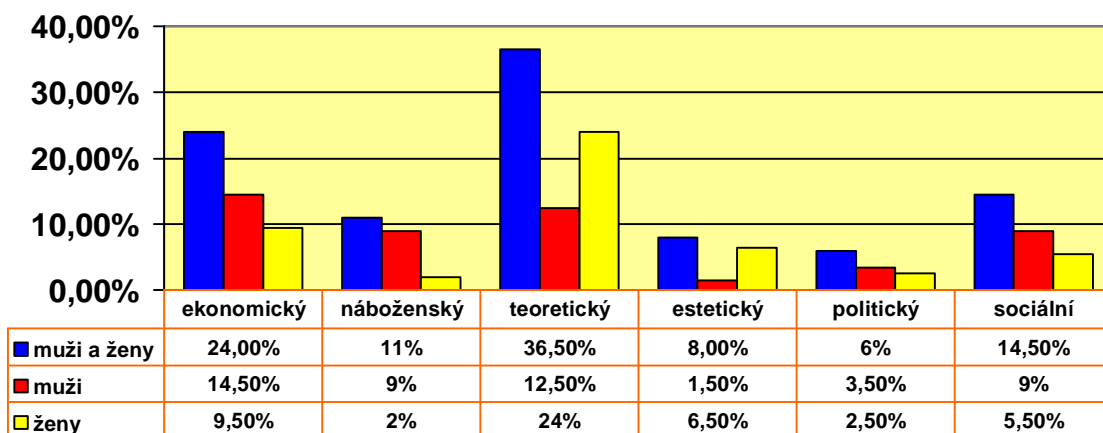
9.1 Informace o zkoumaném vzorku z dotazníků

Celkově jsem zpracoval údaje z dvě stě dotazníků na kterých odpovídalo sto mužů a sto žen. Všichni dotázaní byli v produktivním věku, rozdělení do čtyř věkových kategorií.

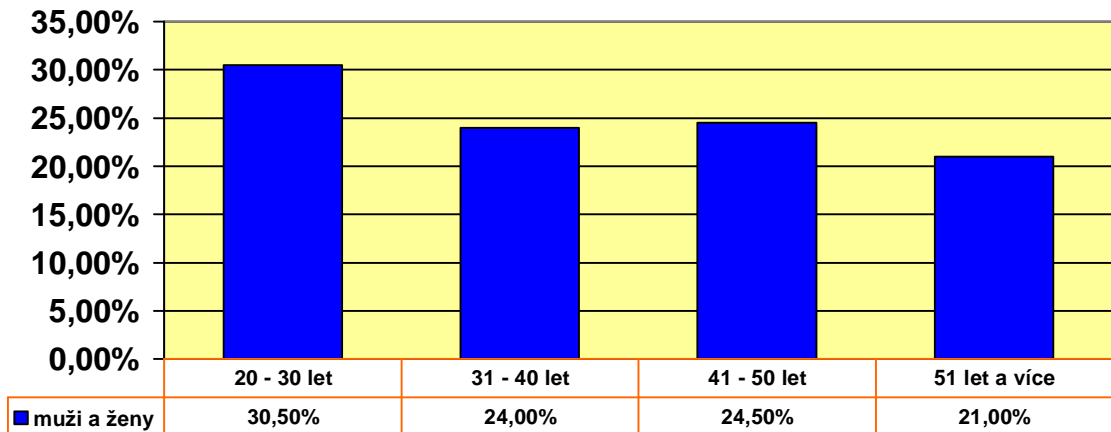
Toto rozdělení jsem provedl pouze pro případný další průzkum, protože se zde rýsuje zcela reálný předpoklad, že i věk může mít také zásadní vliv na vztah ke komunikační mikroelektronice. V případě, že by se tato hypotéza potvrdila, mohl bych v příštím obsáhlejší a hluším výzkumu toto kritérium zohlednit. Tímto dotazem jsem se navíc přesvědčil o tom, že byly ve výzkumu osloveny všechny věkové kategorie a navíc v optimálně rovnoměrném složení. Celkový přehled jednotlivých věkových skupin respondentů je uveden v příloze č.2. Jako zajímavost při vyhodnocování dotazníků bych se rád zmínil o následující skutečnosti. Dotazník má na konci tabulky položku celkem pro celkový součet bodů. Nepředpokládal jsem, že dotazovaní budou body sčítat, přesto však devadesát procent dotázaných takto učinilo. Zarážejícím faktem pro mne byla skutečnost, že z oněch devadesáti procent součtů bylo 34,72% sečteno chybně a to bez rozdílu věku, nebo vzdělání respondenta, přitom se jednalo o součty do dvaceti v celých číslech. Můj osobní názor na tuto zarážející skutečnost je ten, že se jedná nejspíš o další negativní vliv elektroniky v životě lidí, kteří dnes pramálo provádějí jakékoliv matematické úkony bez použití elektronických výpočetních pomůcek a z nedostatku praxe se potom dopouštějí těchto triviálních chyb. Ústním dotazem jsem orientačně doplnil vzdělání respondenta, abych měl jistotu, že nebyli dotázáni pouze lidé některé vrstvy vzdělání, protože převážná většina dotázaných byla oslovena pouze náhodně. Dotazy jsem zjistil, že dotázaní byli minimálně vyučení, jak je patrné z grafu v příloze P III. Zcela zásadním kritériem pro mou práci bylo vyhodnocení obsazení jednotlivých typologií lidí podle Sprangerovy typologie osobností ve vzorku, abych tak mohl porovnat jejich vzájemné a jednotlivé přístupy ke komunikační mikroelektronice. V celkovém vzorku dvou set respondentů bylo nejvíce teoretických typů a to třicet šest a půl procenta. Ekonomické typy jsem měl zastoupeny na druhém místě ve dvaceti čtyř procentech, mezi sociální typy na třetím místě se zařadilo čtrnáct a půl procenta dotázaných, náboženské typy na čtvrtém místě měly jedenácti procentní zastoupení s překvapivou převahou mužů. Později jsem si uvědomil, že oslovit v místech, kde průzkum probíhal ženy, které mají podle mého názoru jasnou převahu, není prakticky reálné, protože jsou buď matkami, které se starají doma o děti, nebo se jedná o starší ženy, které jsou v domácnosti a hlavně většina z nich žije na vesnici. U estetických typů na pátém místě mne trochu zpočátku překvapila absence mužů. Na posledním místě se umístil s šesti procenty zastoupených politický typ osobností, což mne také dost překvapilo. Předpokládám, že nízké procento v této

typologické skupině je ovlivněno celkovým vývojem naší společnosti, kdy dříve nebyla rozhodně podporována dravá soutěživost a ego lidí, celkový vývojový trend vedl lidi spíše k pasivitě a prakticky dodnes se v tomto směru nedosáhlo rozhodujících změn, mnohdy mi vývojová situace připadá spíše opačná. Pro názornější přehled jsem zastoupení typologií respondentů zpracoval do grafu, kde je kromě celkového stavu možno porovnat zastoupení mužů s ženami. Procentuelní zastoupení věkových skupin vzorku je pro přehlednost zpracováno v tabulce s grafem obr. 1, zastoupení respondentů v kontextu s jejich dosaženým vzděláním reprezentuje graf s tabulkou obr. 2. Podle zjištěných dat oslovený vzorek respondentů vyhovuje mým požadavkům pro tento pilotní průzkum.

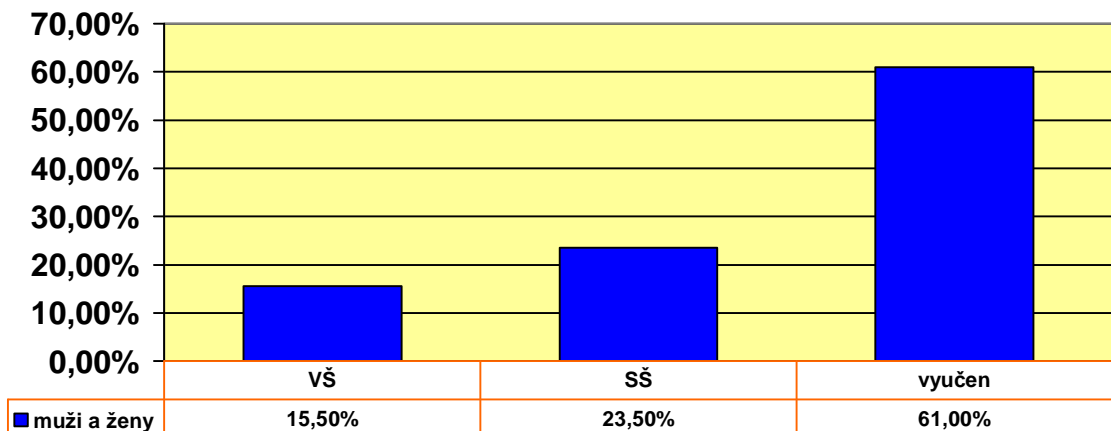
Obr. 1: Procentuální zastoupení jednotlivých typologií lidí v dotázaném vzorku

Obr. 2: Procentuální zastoupení věkových skupin lidí v dotázaném vzorku

Obr. 3: Procentuální zastoupení dotázaných lidí podle vzdělání v dotázaném vzorku

10 DESKRIPCE VÝSLEDKŮ

Veškerá potřebná data získaná zpracováním dotazníků jsem zpracoval do svodových listů. Celý zkoumaný vzorek je zde prezentován na třech formulářích, stejně tak jsou vždy tři formuláře pro každou typologickou skupinu. Vždy na prvním formuláři je prezentována celá skupina tzn. muži a ženy, na druhém pouze muži a na třetím pouze ženy. Na každém formuláři jsou v záhlaví uvedeny věkové skupiny respondentů a pokud zde byly prezentovány, jsou podtrženy a tučnou číslicí je vyznačen počet zúčastněných respondentů ve skupině na svodovém formuláři. V pěti škálových kolonkách je vyznačen počet získaných odpovědí. Celý vzorek má vždy dvě stě odpovědí, ženy a muži po jednom stu.

Svodové listy - viz.: příloha P II – P XXII

Dále jsem výsledky celých typologických skupin tzn. mužů i žen dohromady, protože dělení podle pohlaví nebylo předmětem zadání, u jednotlivých otázek zpracoval procentuelně do přehledných tabulek. Abych dosáhl co nejlepší názornosti, připojil jsem k tabulkám i graf s barevným odlišením vždy stejným pro jednotlivou typologickou skupinu. Neuvádím na tomto místě suchý výčet výsledků, jelikož považuji tyto přílohy za dostatečné a výstižné. Navíc se všechny procentuelní výsledky prezentuji v diskuzi výsledků, kde s nimi pracuji.

Tabulky a grafy – viz.: příloha P XXIV - P XXXXII

11 DISKUZE VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ

11.1 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 1

Vlastníte mobilní telefon?

Diskuze k odpovědím jednotlivých typologií na danou otázku.

Ekonomický typ: V tomto vzorku dotázaných vlastnili všichni dotázaní mobilní telefony. Bylo by v dnešní době takřka neuvěřitelné, kdyby člověk této typologie nevlastnil mobilní telefon. Potřebuje být rychle a operativně informován ve sféře jeho zájmů a aktivit, což mu tento přístroj, většinou pořízený v provedení a s funkcemi, které jsou pro většinu jiných lidí zbytečné. Pro tyto typy lidí je dnes mobilní telefon určitým osvobozujícím prostředkem a mnozí si již nedokáží bez něj představit svou existenci a práci.

Náboženský typ: U tohoto typologického typu devět procent z dotázaných mobilní telefon nevlastnilo vůbec. Tito lidé v podstatě mají vztah spíše k duchovním a náboženským hodnotám, nežli k technice. Pokud mobilní telefon nepotřebují přímo ke svému zaměstnání, pořízují si ho převážně pro kontakt s rodinou a přáteli. Nepotřebují žádné přetechnizované a drahé typy, jelikož jejich ovládání a využívání je založeno na určité technické zdatnosti, kterou ke svému štěstí v soukromí příliš nepotřebují. Věřím tomu, že tomuto typu lidí by absence tohoto vynálezu příliš nevadila..

Teoretický typ: Z tohoto vzorku nevlastnilo telefon 6,85% dotázaných. Pro jejich životní filosofii není mobilní telefon naprostou nutností. Rozhodně by byl pro ně vhodným tématem k filozofickým úvahám, proč ano, nebo ne. Pokud je k vlastnictví nenuť přímo jejich práce, věřil bych tomu, že při jejich porovnávání pro a proti by výsledek kolísal okolo padesáti procent. Tito lidé si dokáží o této technice nashromáždit spousty kritérií od zdravotních aspektů až po praktické a pečlivě vyhodnotit míru rizika a prospěšnosti pro svůj život. Pro některé může znamenat velmi osvobozující přínos, ale pro některé je to překážka a přítěž.

Estetický typ: Všichni dotázaní zde vlastnili mobilní telefony. Z hlediska jejich chápání světa zde lze očekávat vlastnictví buď telefonních designových kreací, nebo pouze funkčních levných modelů. Rozhodně pro ně není rozhodující jejich technické vybavení, které by většina z nich stejně nebyla ochotna pochopit a patrně by je v životě nevyužila. K jejich životu

a seberealizaci není tento vynález pro ně ve většině případů rozhodně naprostou nutností.

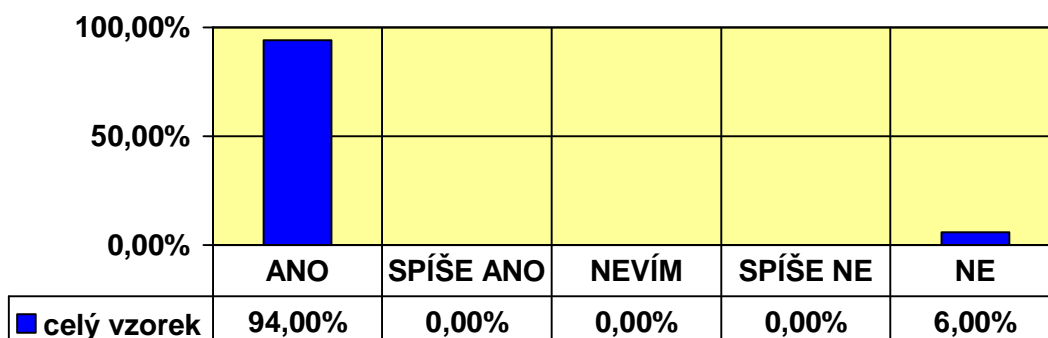
Politický typ: U tohoto osloveného vzorku bylo vlastnictví mobilních telefonů stoprocentní. Pro jejich mocenské smýšlení je naprosto nemyslitelné, aby je nevlastnili a nevyužívali. Stal se pro ně symbolem i prostředkem pro ovládání a kontrolu své moci a postavení. Mohou s jeho pomocí monitorovat svět kolem sebe a udílet rozkazy. Pomáhá jim v rychlém rozhodování a upevňování pozic. Jeho absenci by dnes považovali za obrovskou ztrátu a těžce by ji nesli. Rádi používají telefony s mnoha funkcemi, které se také snaží využívat, již jen s důvodu předvedení svých kvalit a schopností. Je takřka absurdní, aby přiznali, že něco nechápu, nebo neznají mezi to je nutné zařadit i problémy mobilních telefonů.

Sociální typ: 13,79% dotázaných mobilní telefon nevlastní. Plně je naplňuje láska k druhým a péče o ně. Pokud by nepovažovali mobilní telefon za nástroj zabezpečení péče o druhé, patrně by si jej nikdy nepořizovali. Pokud jej nevyužívají ke svému zaměstnání, jejich hovor je naplněn starostmi o druhé a o tématu milujících vztahů. Jejich mobily mohou mít pouze základní funkce. Nemají rozhodně vnitřní potřebu vlastnit složitý, drahý přístroj s mnoha funkcemi, které by většinou pro ně znamenaly naprostou neřešitelnou záhadu.

Vlastníte mobilní telefon?

Diskuze k otázce pro všechny typologie

Obr. 4: 1. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Tento dotaz byl zaměřen na vlastnictví mobilního telefonu, což svým způsobem prezentuje určitý vztah k využívání komunikační mikroelektroniky. Na tento dotaz lze odpovědět kategoricky ano, nebo ne. Protože dotazník pro přesnější vyjádření odpovědí používá pětistupňovou škálu, použil jsem toto rozlišení i pro vyjádření vztahu k mobilnímu telefonu, jelikož i

ve vlastnickém vztahu k takovémuto zařízení mohou být odlišnosti. Dotazovaný může používat firemní telefon, může ho vlastnit společně rodina, nebo si přístroj půjčuje za účelem nějaké příležitostní potřeby. Někteří lidé jej však ze zásady nepoužívají prakticky vůbec. Pokud jej přímo nepovažují za zdravotně škodlivý, vnímají jeho funkci jako omezující faktor pro jejich osobní svobodu. Z dvou set dotázaných pouze dvanáct dotázaných telefon vyplnilo negativní odpověď, sto osmdesát osm kladnou. Jiné alternativy odpovědí použity nebyly. V přímém kontaktu s tímto komunikačním prostředkem, používajícím moderní mikroelektronické technologie je tedy devadesát čtyři procent dotázaných.

11.2 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 2

Znáte a umíte používat všechny jeho funkce? (v kontextu s mobilním telefonem)

Diskuze k odpovědím jednotlivých typologií na danou otázku.

Ekonomický typ: V této skupině, která má k užívání této techniky blízký vztah, převládají lidé, kteří svůj telefon dobře znají, většinou si ho pro jeho funkce kupují a také je dokáží využívat. Není to však pravidlem, ženy byly spíše v opačné polaritě, což je typické pro jejich celkové přijímání techniky a snad i větší sebekritičnosti. Naprostou jistotu ve znalosti svého telefonu mělo 45,83% dotázaných, částečně ano vyplnilo 12,5%, nevědělo 4,17% respondentů, 16,67% si bylo vědomo své neznalosti problému, 20,83% odpovědělo spíše ne. Tuto skupinu lze celkově hodnotit jako dostatečně obeznámenou s touto komunikační mikro-technologí a příznivě jí nakloněnou.

Náboženský typ: Výsledek odpovědí v podstatě splnil má očekávání negativního přístupu k technickým pomůckám ze světa komunikační mikroelektroniky. Neseznamují se blíže s tím co stojí mimo okruh jejich zájmů. 4,55% dotázaných svůj mobilní telefon zná plně, 18,18% spíše ano, 4,55% neví, 27,27% spíše nezná a 45,45% jej jednoznačně nezná. U většiny lidí tohoto typu by jistě našel uplatnění jednodušší přístroj, aby jim byl více prospěšný. Nedá se zde mluvit o tom, že by náboženský typ člověka byl v tomto bodě příznivcem této komunikační techniky.

Teoretický typ: Filosofický přístup k problémům se u této skupiny odráží ve vysokém procentu 9,59% nerozhodných, kteří neví jak mají odpovědět. To znamená, že si problém ještě dostatečně neobjasnili. 15,07% svůj mobilní telefon a jeho funkce bezvadně znají,

27,39% odpověděli spíše ano. Spíše ne označilo 24,67% respondentů a 23,28% označilo jednoznačně zápornou odpověď. Nedá se zde jednoznačně určit, jak přijímá tuto techniku tento typ lidí. Někteří, kteří projeví o tuto problematiku ji zvládají, podle mého názoru možná nejlépe ze všech zde zmiňovaných typologií, zatímco druzí tento problém nechají plynout jako vedlejší záležitost kolem, případně zaujmou negativní postoj nehodný jejich hlubšího zkoumání.

Estetický typ: Tady se odráží jejich přístup k pro ně celkově nezajímavému tématu. Mobilní telefon berou jako módní doplněk, nebo jako nutný prostředek komunikace. Jeho další funkce je nijak hluboce nezajímají. Na odpověď ano se nikdo necítil, pouze 12,5% vyplnilo kolonku spíše ano. 12,5% vyplnilo spíše ne a 75% se doznalo k neznalosti problému. Tuto typologickou skupinu lze chápat v tomto bodě jako nepodporující tuto komunikační technologii.

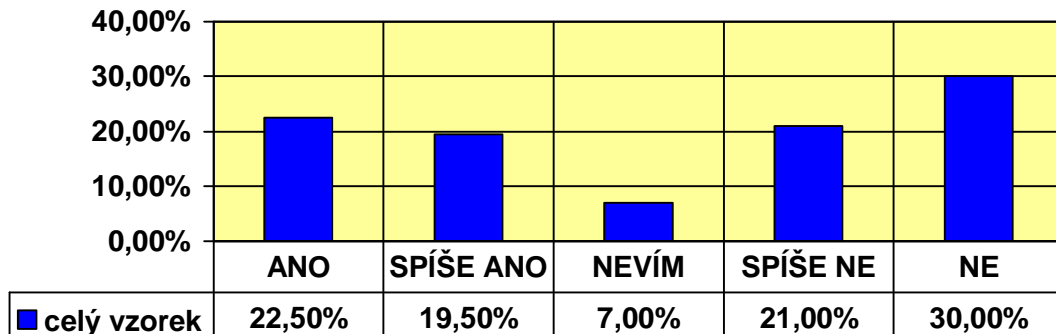
Politický typ: Tento typ lidí lze pokládat za silné zastánce těchto komunikačních mikro-technologií a jejich zájem o zvládnutí této techniky je zde naprosto zřejmý. Spíše ano odpovědělo 8,33% dotázaných a 91,67% prohlásilo, že zná všechny funkce svého mobilního telefonu.

Sociální typ: Zde se znovu projevil zájem jiného směru, nežli je komunikační mikrotechnologie prezentovaná mobilním telefonem. Žádný z dotázaných nevyplnil kolonku ano, pouze 20,69% označilo spíše ano. 13,79% nevlastní mobilní telefon, tudíž neví odpověď. 20,69% vyplnilo spíše ne a 44,83% ne. Tato skupina zde zaujímá zcela jasně negativní postoj k této komunikační technice.

Znáte a umíte používat všechny jeho funkce? (v kontextu s mobilním telefonem)

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 5: 2. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Tímto dotazem chci zjistit do jaké hloubky se zajímá dotazovaný o komunikační mikroelektroniku, kterou vlastní, nebo užívá a jeli schopen ji plně využít, v čemž se zde zrcadlí částečně jeho celkový vztah k těmto technologiím. Soudobý mobilní telefon má většinou z důvodů potlačení konkurence natěsnáno v sobě spoustu funkcí, jako většina moderních elektronických výrobků, které drtivá většina uživatelů nepoužívá, nebo jen zcela sporadicky. Zajímalo mne, jestli dotazovaní vůbec o těchto vymoženostech ví a umí je používat. Neznamená totiž, že uskutečnění hlasového spojení a zaslání textové zprávy je vše, co dnešní mobilní telefon dovede. I když mnoha lidem zvládnutí těchto úkonů bohatě dostačuje, mohou si neznalostí dalších funkcí způsobit mnoho potíží. Setkáme se takto se spoustou i mladých lidí, kteří se podivují nad platbami za různé informace, které z neznalosti spustili a nedokáží je sami zrušit, nebo si zablokují nevědomě telefon a musí navštívit servis. Svět prostě začíná být značně a někdy nesmyslně přetechnizovaný, čímž jsou mobilní telefony zářným příkladem, proto mne velmi zajímala technická gramotnost dotazovaných, nebo alespoň jejich ego v kontextu s tímto dnes běžným technickým vynálezem. Průzkum potvrdil předpoklad, že vysoké procento uživatelů již dnes nezná a neumí užívat všechny funkce elektronického zařízení, které denně používají. Pouze 22,5% dotázaných prohlásila, že znají a umí používat všechny funkce svého mobilního telefonu. 19,5% si již tak jistá není a odpověděla spíše ano. 7% jsou převážně lidé co telefon nemají, takže neví, jestli by tuto problematiku zvládli. 21% ví o tom, že spíše svůj telefon spíše neznají a neumí využít všechny jeho funkce. Celých 30% dotázaných si je vědoma toho, že svůj telefon a jeho funkce neznají. Jsem přesvědčen o tom, že průzkum a zamyšlení se nad těmito výsledky by měli provádět hlavně výrobci a prodejci této techniky. Je mezi námi mnoho lidí, kteří pro své osobní dispozice, postrádají na trhu mobilních telefonů model funkčně jednoduchý s velkými tlačítky a snadno

čitelným displejem. Průzkum uskutečněný na vzorku lidí nad padesát let, by byl patrně u této otázky jednoznačně katastrofální, jelikož absence telefonů pro seniory je na trhu zcela zřejmá.

11.3 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 3

Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Tento typ člověka je patrně zvyklý hovořit před většími skupinami lidí a má patrně pocit, že čím větší množství lidí jej poslouchá, tím je uznávanější a větší autoritou ve světě podnikání a odborných názorů na svět okolo. Proto 47,92% zůstává naprosto klidnými a 18,75% spíše klidnými při této situaci. Pouze 33,33% z dotazovaných v této skupině odpověděla jednoznačně ne. Tito mohli dospět k této odpovědi také na základě skutečnosti, že se zde může jednat o únik informací, které je mohou poškodit například v jejich podnikání.

Náboženský typ: U této typologie, která má spíše sklon k dobru a lásce, kterou v různých variantách šíří všechny u nás legální církve a duchovní vůdcové, se dala benevolence ke zjištění cizího odposlouchávání jejich rozhovorů víceméně očekávat. Výsledný počet úplně kladných odpovědí 77,27% a 18,18% spíše ano mne příliš nepřekvapil. 4,55% respondentů se nedokázalo rozhodnout a odpovědělo nevim.

Teoretický typ: Při filosofickém vnímání problémů světa mohla většina těchto lidí dospět k závěru, že podstatné věci neřeší verbálně v prostředí, kde by mohlo k této situaci dojít a na utajení běžného rozhovoru naprosto netrvají. Proto 60,27% z dotázaných odpovědělo ano, 15,07% spíše ano, 2,74% spíše ne a 21,92% ne. V záporných odpovědích je bezpochyby vyjádřen principiální nesouhlas s tímto negativním jednáním na základě jejich filosofického pohledu na svět.

Estetický typ: U tohoto typu lidí odpovědělo na daný problém 18,75% ano, 12,5% spíše ano, 12,5% spíše ne a 56,25% ne. Tito lidé, kteří praktické záležitosti neradi řeší, svým spíše citovým vnímáním světa vnímají takovéto konání jako rušivé a negativní, neslučitelné

s jejich uměleckým cítěním. V uměleckém světě bylo takové jednání vždy projevem zla a negace, případně byli lidé, kteří takto konali zesměšňování a zostouzení rozličným způsobem. V těchto lidech by jakýkoliv pokus o legalizaci odposlechů určitě narazil na tvrdý odpor.

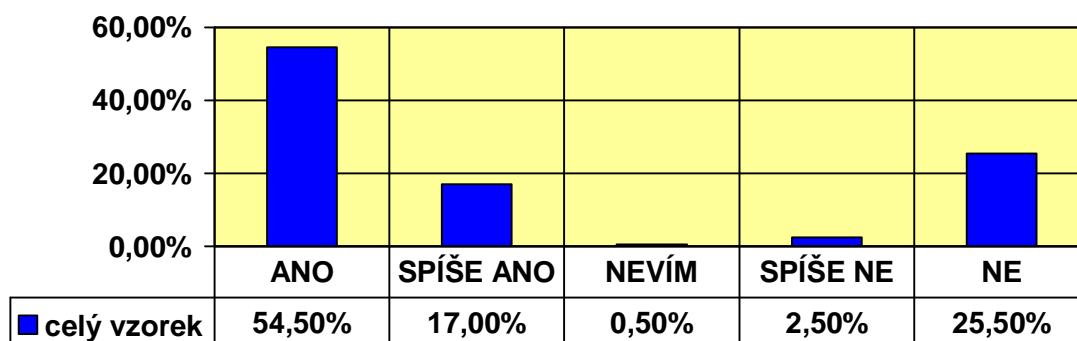
Politický typ: Tito lidé jsou sami sebou a svým projevem natolik sebejistí, že jim případné poslouchání jejich rozhovorů cizí osobou rozhodně nepřipadá ohrožující, proto ve sto procentech odpověděli ano. Dá se předpokládat, že jim může takovéto jednání svým způsobem lichotit, protože se domnívají, že jsou pro druhé slabší jedince jakýmsi vzorem. Otázku zcela určitě chápali jako dotaz k běžným bezvýznamným rozhovorům, kde se o nic podstatného nejedná. Hovory s větší důležitostí si zcela jistě důkladně zabezpečí před cizím vměšováním.

Sociální typ: Zde 34,48% odpovědělo ano, 27,59% spíše ano, 3,45% spíše ne a 34,48% ne. Tito lidé vidí svět z pohledu dobra a nehledají ve skutečnosti, že jejich rozhovor poslouchá někdo cizí, nic co by je, nebo někoho koho mají rádi mohlo ohrozit. Spíše z hlediska morálního cítění jim tato skutečnost není lhostejná a odsuzují ji.

Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 6: 3. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Tato otázka je zaměřena na problém, zdali si dotazovaný uvědomuje, že se zde jedná o jednu z možností omezení osobní svobody a zda to také tak vnímá. Je možné sice rozlišit hovory, kde se zdánlivě o nic nejedná a hovory, podléhající nejvyššímu utajení, ale zde se jedná o zásadní princip v kontextu s osobní svobodou člověka, kde i tento pasivní zásah třetí ne-

zúčastněné osoby bez nějakých škodlivých následků v budoucnu je nepřijatelný s osobní svobodou lidí a dá se chápat jako zásah do soukromí. Mnoho lidí si totiž neuvědomuje fakt, že i zdánlivě neškodné odposlouchávání jejich hovoru je zasahováním do jejich osobní svobody a může se stát základním kamenem pro jejich příští problémy s nedozírnými následky. V souhrnném hodnocení se u dotázaného vzorku projevila vysoká míra benevolence k tomuto problému. Lze s určitou obavou předpokládat, že případné monitorování jejich hovorů pod záminkou například zlepšení služeb, nebo preventivního vyhledávání zločinců všeho druhu, by u nich nemuselo vyvolat patřičnou vlnu odporu a další globální omezení základních lidských práv a svobod by prošlo bez potíží. Při zjištění, že jejich rozhovor někdo cizí poslouchá, zůstává naprosto klidných 54,5% dotázaných, k odpovědi spíše ano se přiklání 17%. 0,5% si nedokázalo vytvořit vlastní názor, čili neví. Dvěma a půl procentu tato skutečnost spíše vadí a pouze dvaceti pěti a půl procentu tato situace jednoznačně vadí.

11.4 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 4

Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: 47,92% dotázaných odpovědělo ano, 18,75% spíše ano, 14,58% spíše ne a 18,75% ne. U těchto lidí je znát rozhodnost a sebejistota a proto je nemůže většinou vyvést z míry, když je někdo sleduje. Rozhodně mají důvěru a sebejistotu zvládnout možné potíže. Patrně jsou přesvědčeni o tom, že sledující ho patrně obdivuje, protože se cítí být určitou autoritou.

Náboženský typ: Odpovědi tohoto vzorku oslovených je takřka rozdělena na polovinu v souvislostech ano a ne. Odpovědí ano bylo 22,73%, spíše ano 22,73%, spíše ne odpovědělo 27,27% a 27,27% odpovědí znělo ne. Kolonku nevím nevyplnil nikdo. Značnou důvěřivost těchto lidí, že se za tímto konáním druhých lidí nemůže skrývat nic co by je ohrozilo, lze přičítat snad pouze jejich duchovnímu chápání světa, že někdo nad nimi drží ochranou ruku, nebo věří v nezvratitelný předem jim určený osud.

Teoretický typ: Výsledek u této typologie je 25,62% ano, 27,39% spíše ano, spíše ne

16,44% a 20,55% ne. U této typologie jsem předpokládal větší odpor k tomuto chování druhých. Měli by poměrně jednoduchými a logickými úvahami dospět k závěru, že toto chování může ohrozit jejich osobní svobodu a nebyť pouze neškodným faktorem lidského chování. Je však docela možné, že spoléhají na rozdělení v konkrétní situaci které jednání je pro ně ohrožením a které ne.

Estetický typ: 6,25% ano, 18,75% spíše ano, 25,00% spíše ne a 50,00% odpovědělo ne. Lidé v této skupině ukazují a jednají tak, aby světu ukázali svoje nitro a to zcela veřejně. Ke svému projevu užívají umění, ať je již sami provozují, nebo jen obdivují, je to vždy projev jejich niterního cítění. Nemají v zásadě co skrývat a takovéto šmírování v nich zcela jistě vzbuzuje instinktivní odpor.

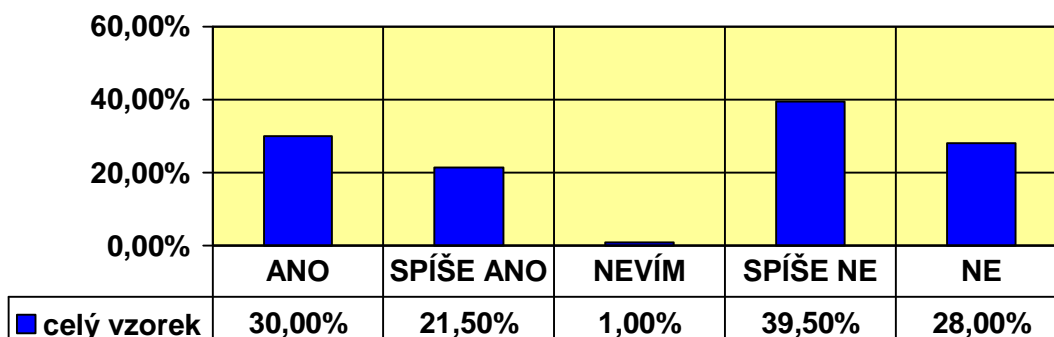
Politický typ: Výsledek odpovědí je v podstatě dost nerozhodný. 33,33% odpovědělo ano, 16,67% spíše ano, 33,33% spíše ne a 16,67% ne. Ti, které tato situace připadá neškodná podle všeho spoléhají na to, že se dokáží vyrovnat s jakoukoliv situací a nic je nemůže zaskočit. Jejich vůdčí povaha je vede k sebejistotě.

Sociální typ: Výsledkem u této skupiny jsou odpovědi 3,45% ano, 13,79% spíše ano, 6,90% nevím, 20,69% spíše ne, 55,17% ne. Pro tuto skupinu je příznačná láska k lidem a péče o druhé, to znamená, že se řídí city a svými niterními pocity, mají vysoké morální cítění. Proto je nemůže ponechat klidnými takovéto chování, které se dá označit za nemorální.

Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Obr. 7: 4. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Tento dotaz ověřuje citlivost dotazovaného na fyzické porušování jeho osobní svobody. Takovéto pozorování a sledování může být chápáno mnoha způsoby. Jste-li sledováni osobou opačného pohlaví, můžete to pojmout jako zájem o vaši osobu jako případného partnera, což se nedá zcela vyloučit i u stejného pohlaví. Zájem může být vyvolán také tím, že někomu imponuje vaše osobnost, ale může se zde také jednat o policistu, zloděje, vraha, agresora, člověka, který si vás s někým plete a bojí se vás přímo oslovit. Příčin může být jednoznačně hodně a ne všechny zrovna kladného charakteru. Záleží opět na okamžité situaci a okolnostech. V každém případě je narušována vaše osobní svoboda a je na místě takovou situaci dokázat správně vyhodnotit a reagovat na ni. Tuto skutečnost je nutno hodnotit rozhodně vážněji nežli předešlé pouhé pasivní poslouchání hovoru. Pokud si nejsme sto procentně jisti neškodností takového jednání, je naprosto nezbytné správně a neodkladně na tuto situaci zareagovat. Nepředpokládal jsem, že tolika dotázaným tato situace nevadí. Odpovědi souhlasné jsem předpokládal spíše za ojedinělé. Třiceti procentům tato situace nevadí vůbec, 21,5% jen spíše. Jedno procento respondentů neví, 19,5% vyplnilo kolonku spíše ne a jen 28% ne. Patrně se většina těchto lidí nedostala do problémové situace, která započala tímto způsobem, nebo jsou si naprosto jisti, že jim se nic zlého stát nemůže. Tyto odpovědi ve své podstatě mohou objasňovat vysoké procento násilných a loupežných trestných činů, přičemž může být počátek právě v podobném sledování oběti.

11.5 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 5

Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Tomuto typu lidí kamery převážně nevadí. 41,67% odpovědělo ano, 22,92% spíše ano 16,66% spíše ne a 18,75% ne. Znamená to tedy, že podnikatelům a prakticky založeným lidem tyto kamery většinou nevadí a vnímají je jako prevenci proti škodlivým vlivům.

Náboženský typ: 22,73% odpovědělo ano, 22,73% spíše ano, 27,27% spíše ne 27,27% ne. V této skupině jen mírně převažují lidé, kterým kamery vadí.

Teoretický typ: V této skupině odpovědělo 10,96% ano, 6,85% spíše ano, 35,62% spíše ne a 46,57% ne. V této skupině převažuje odpor ke kamerám. Po zhodnocení všech pro i proti se zde odráží náhled na osobní svobodu lidí. Mezi tuto typologii se řadí většina pedagogů a proto také ani u nás ani nikde ve světě, není školní budova, která by byla kompletně vybavena kamerovým systémem. Totéž platí také o vědeckých pracovištích, kde má tato lidská typologie rovněž jasnou převahu.

Estetický typ: Zde jsou odpovědi pouze zamítavé, spíše ne v 12,50% a ne 87,50%. I když hodně zástupců této typologie vystupuje před kamerami, uvědomují si svazující a ponižující pocit před těmito kamerami, ve kterých nic dobrého a přínosného nevidí. Žádné umělecké dílo se s těmito kamerami vytvořit ani nedá a svoboda je pro tyto lidi naprosto prvořadá.

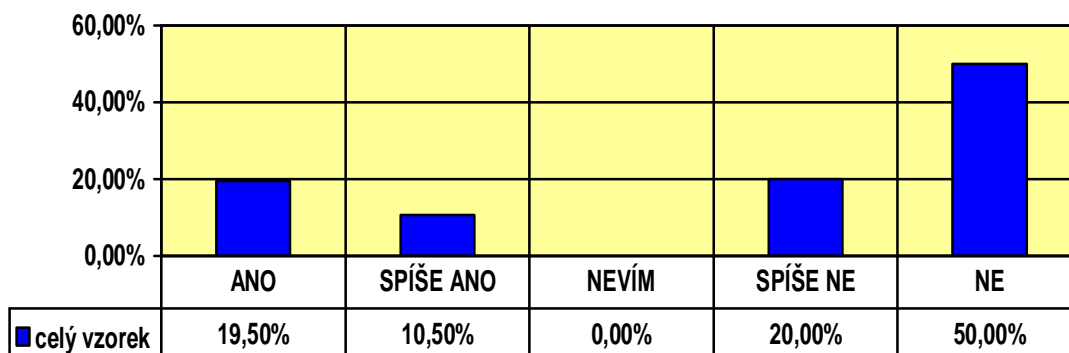
Politický typ: Na tomto místě vznikla situace naprosto opačná. 75,00% odpovědělo ano a 25,00% spíše ano. V těchto odpovědích se zrcadí skutečné poslání těchto kamer. Vidí v nich nástroj pro získání a udržení moci nad okolním světem. Kdo má přehled o situaci a dokáže jej operativně využít, získá nadvládu nad ostatními.

Sociální typ: V této skupině všichni odpověděli ne. Tito lidé jsou zaměřeni na lásku k druhým a péči o ně. S tímto jejich pohledem na svět se strážní kamery příliš neslučují. Sledování kamerou je může nanejvýš rozhořčit, že je někdo podezřívá ze skutků, které by nebyli schopni udělat. Navíc považují i zločince za lidi, kterým je potřeba pomoci a ne je jen trestat, honit a sledovat. Věří tomu, že kdyby se lidem na scesti podala zprávně pomocná ruka, určitě by se napravili. Strážní kamery tedy vnímají jako naprosto nemorální.

Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

5. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

obr. 8

Strážní kamery jsou dnes naprosto běžnou záležitostí se kterou se setkáváme na každém kroku. Pod záminkou odhalování krádeží a zločinů se vetřely prakticky všude kolem nás. Kamery umístěné na veřejných prostranstvích schvalují povětšinou lidé, kteří byli zvoleni a jsou tudíž našimi zástupci. Tím lze vysvětlit to, že jestli se oni rozhodnou, že kamery jsou zde pro naše dobro, je to jako bychom se rozhodli mi sami, protože oni nás ve svých funkcích zastupují. Ukázkou toho, že zde není vše tak, jak se nám předkládá je skutečnost, že kdyby se měla pošpinit pověst někoho mocnějšího, nebo prokázat vina veřejné zprávy, kamery jsou nějakým způsobem k ničemu, protože hledí jinde, nebo nefungují, apod.. Při miniaturizaci a jejich volném prodeji ji může kdokoliv umístit prakticky kdekoliv a najít si důvod proč a co sleduje není již ten největší problém. Data která jsou snímána jsou většinou nahrávána a jejich, nejčastěji digitální uložení není nijak problémové a nákladné. Otázka co s nimi kdo udělá, na co je použije je problém, který není zásadně legislativně ošetřen a může být podkladem mnohem větší trestné činnosti než té, kterou mají údajně střežit. Záleží pouze na libovůli majitele, nebo obsluhy. V jakémkoliv případě se však jedná o zasahování do osobní svobody všech lidí, kteří jsou touto technikou snímáni. V supermarketech a podobných provozech, když si zcela spořádaný občan všimne toho, že jej kamery z nějakého důvodu soustředně sledují, může podlehnout stresu a chovat se naprosto nestandardně. Takovéto chování může vyvolat u sledovatele jistotu, že odhalil např. zloděje, což končí pro nevinného hodně nepříjemným, stresujícím a traumatizujícím závěrem. V mnoha, hlavně oděvních prodejnách, jsou z důvodů čipového označení výrobků a nutnosti přítomnosti informačního personálu, kamery naprosto neopodstatněné a většinou jsou umísťovány naprosto

nemorálně, aby mohly sledovat kupující ve zkušebních kabinkách. Zajímalo mne jak lidé toto narušování své osobní svobody vnímají. 50,00% procentům z celkového počtu dotázaných toto sledování vadí, 20,00% to spíše vadí, 19,50% tato situace naprosto nevadí a 10,50% odvětilo spíše vadí. Nikdo neodpověděl na otázku, že neví, což znamená, že všichni dotazovaní mají již vytvořený svůj názor na tento problém. Z tohoto zjištění naprosto jasně vyplývá, že kamerové sledování vadí 70% dotázaným. Nedá se z tohoto vzorku vyvozovat globální závěr, ale je to dostatečně alarmující zjištění, hodné rozsáhlejšího průzkumu. O narušování osobní svobody těmito kamerami se sice již občas vedly diskuze, ale přesvědčivé důkazy o nezbytnosti těchto systémů nikdo nepodal. Vysoce postavené skupiny lidí toto zařízení nepostihuje, nejnižší postavené skupiny lidí také nelze dost dobře postihnout, protože nic nemají a v podstatě nějaký trest se jich těžko dotkne a tak se celý systém specializuje na skupinu běžných lidí, kteří občas spáchají dopravní přešestupek, nebo neodhadnou svou míru alkoholu. Ti se postihují zcela pohodlně a důsledně. Přitom by mnohem větší respekt, preventivní funkci a pocit bezpečí pro občany způsobovaly fyzické hlídky některé z policí, které by se fyzicky procházely po problémových místech měst. Jsou objekty a místa, kde jsou kamery rozhodně přínosem, ale rozhodně se to nedá tvrdit o většině z nich.

11.6 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 6

Používáte osobní počítač?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: 87,50% odpovědělo ano, 2,08% spíše ano a 10,42% ne. Je s podivem, že se zde objevily i záporné odpovědi, protože v této typologii se dá předpokládat pouze ve výjimečných případech, že neužívá tuto techniku. Protože v další otázce bylo zodpovězeno stejnými lidmi menší procento těch, kteří neužívají internet, což by mohlo být zodpovězeno pouze v opačném smyslu. Že by dotazovaný používal k internetovým službám mobilní telefon se jeví jako vysoce nepravděpodobné. Patrně označení kategorie osobní počítač, nebylo pochopeno správně a odpověď se zaměřila buď na vlastnictví počítače, nebo na kategorii notebook, které se u nás někdy tímto názvem označují. Většina dotázaných však tuto problematiku v podstatě znají.

Náboženský typ: Odpovědi 36,36% ano, 9,09% spíše ano, 18,19% spíše ne a 36,36% ne, vyjadřuje značný nezájem této skupiny o tuto technickou oblast. Záporné odpovědi kategorického nekorespondují i s užíváním internetu. Odpovědi spíše ne, jsou patrně uživatelé internetu, protože v následujících odpovědích se přesunuly do této skupiny. S tímto zjištěním lze usuzovat, že i tato skupina je ve většině případů s výpočetní technikou obeznámená.

Teoretický typ: Zde kladně odpovědělo 54,80% ano, 2,74% spíše ano, 2,74% spíše ne a 39,72% ne. I zde se procento odpovědí ne v otázce užívání internetu snížilo, což potvrzuje nějaké nechápání tohoto dotazu. Nelze vyloučit, že používání internetu někteří dotázaní neslučují s prací na osobním počítači. Také v této skupině respondentů lze brát znalost výpočetní techniky za převažující.

Estetický typ: Tato skupina dotazovaných tuto otázku značně nepochopila, což se jeví v kontextu s dotazem na užívání internetu. 12,50% odpovědělo ano, 18,75% spíše ano, 68,75% ne. U lidí této typologie se nejeví předpoklad zájmu o tuto techniku. Pouze v omezené míře některé profese umělců a designérů tuto techniku využívají, navíc nemusí být ještě z titulu své profese estéty. Z celkového měřítka lze tuto skupinu chápat jako málo obeznámenou s dotazovaným problémem, navíc tyto lidi brát tak, že nejeví o tuto techniku zájem.

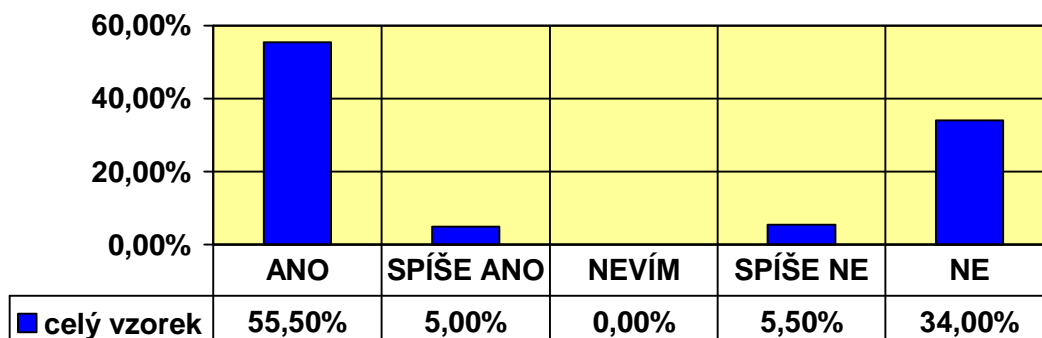
Politický typ: Pro své mocenské a vůdčí snahy je naprosto nevyhnutelné využívání počítačů i internetu touto typologickou skupinou. Proto je zde odpověď 100,00% ano naprostou samozřejmostí. Dá se zde předpokládat nadprůměrná uživatelská znalost této techniky a vysoký zájem o ni.

Sociální typ: Láska k druhým a péče o ně je v žebříčku hodnot na prvním místě a počítače patrně na posledním. Odpovědi tomu nasvědčují. 13,79% ano, 6,90% spíše ano, 17,24% spíše ne a 62,07% ne. V otázce užívání internetu se odpovědi spíše ne posunuli do ano v užívání internetu. Přesto lze tuto skupinu brát jako nezajímající se o tuto techniku. Povědomí o počítačích a internetu je zde nejmenší ze všech hodnocených typologií i když v tomto dotazu se zařadili za estéty, je nutno vzít v úvahu i následný dotaz o užívání internetu, kde estéti své tvrzení v této otázce prakticky popřeli.

Používáte osobní počítač?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 9: 6. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Osobní počítače se v posledních letech rozšířily do takové míry, že je jen málo rodin a kanceláří snad již vůbec ne, kde by alespoň jeden osobní počítač nebyl. Těžko bychom sice mohli pokládat všechny za soudobé, ale zde jsem hledal pouze odpověď za dotázaný má alespoň základní znalost této techniky, funkcí a programů. Očekával jsem mnohem vyšší procento uživatelů osobních počítačů. 55,50% dotázaných odpovědělo ano, 5,00% spíše ano, 5,50% spíše ne a 34,00% ne. Tyto odpovědi jsou patrně také závislé na pracovním zařazení dotázaných a chápání otázky. Tyto odpovědi dále navazují na dotaz na užívání internetu, přičemž jsem zjistil, že někteří dotázaní osobní počítač sice nepoužívají, ale internet ano. Patrně chápali pojem osobní počítač jako pojem vlastnický, ne technický, což by tuto situaci osvětlovalo a zároveň by se zde zrcadlil jejich postoj ke jmenované technice.

11.7 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 7

Používáte internet?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Zde jsem zaznamenal 91,67% kladných odpovědí a 8,33% záporných. Počet dotázaných je v kategorii ne méně, než u předešlé otázky. I když je tento rozdíl nelogický, je ze nepochybnosti většina lidí, kteří se bez použití internetu neobejdou. Informatika je pro tuto typologickou skupinu velmi podstatná a proto jsem zde zaznamenal toto úzké spojení s

internetem.

Náboženský typ : Tito lidé nepotřebují k naplňování svých vnitřních potřeb takovou míru informací a proto ze odpovědělo kladně 63,64% a záporně 36,36% dotázaných. Nesrovnalost s předešlou otázkou se zde neprojevila. Celkově lze i u této skupiny považovat užívání internetu za převažující a postoj k internetu za kladný.

Teoretický typ: U této skupiny odpovědělo ano 67,12% a 32,88% ne. I zde je menší rozpor v odpovědi ne s předešlou otázkou. Z důvodu nutnosti získávání informací a komunikace je rovněž v této skupině převládající většina lidí, kteří využívají služeb internetu a mají tomuto komunikačnímu vynálezu kladný vztah.

Estetický typ: I lidé s uměleckým zaměřením mají značnou potřebu internetové komunikace a získávání užitečných informací, proto užívání internetu je v 75,00% ano a jen ve 25,00% ne. Rozpor s předešlou otázkou je zde největší, což lze vysvětlit jejich nízkým technickým vnímáním okolí. Celkově lze tuto skupinu chápat jako kladně přijímající internet.

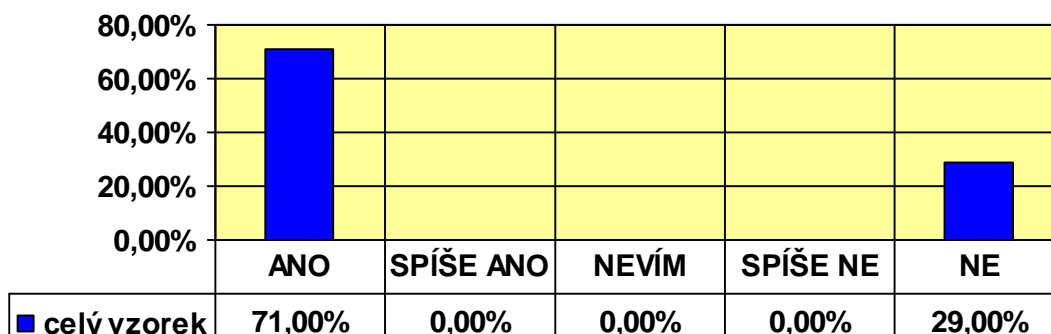
Politický typ: Tento typ se zcela pochopitelně bez internetu nemůže obejít, proto ano je ze naprosto 100%. Znalost a využívání internetu je zde prakticky největší.

Sociální typ: Je až zarážející, že i u této z nejméně technických skupin podobně jako u náboženské nedochází k rozporu v odpovědi s předešlou. 37,93% kladných odpovědí je nejméně ze všech dotazovaných skupin. Záporných odpovědí bylo 62,07%. Tato typologie má podle odpovědí dosti negativní přístup k internetu, protože tento technický fenomén je jí značně cizí. Nedá se jednoznačně označit, že by nebyl pro sociální typy přínosem, ale jde zde patrně o technický problém, se kterým si tito lidé nedokáží poradit. Pokud jsem se s těmito lidmi setkal, používají s povděkem k získávání internetových informací nějakou další osobu, která jim tuto službu zpřístupňuje, ale sami i když je nelze rozhodně pokládat za hloupé, mají určitý odpor k této technice, který jim brání ji chápat a používat.

Používáte internet?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 10: 7. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Zde se dotazují na znalost internetu, zda jej dotázaný užívá a uvědomuje si jeho možnosti. Svým způsobem jde zároveň o ověřovací otázku k používání osobního počítače, protože užívání internetu bez této techniky je prakticky nemožné. Omezený vstup na internet sice umožňují i mobilní telefony, ale tuto možnost v odpovědích respondentů naprosto vylučují. Odpovědi jsem obdržel pouze ano 71% a ne 29%. Zde se projevil nesrovnalost s odpověďmi na předcházející dotaz. I v případě, že bych sečetl všechny odpovědi mimo kategorii kategorického ne, nedosáhneme logicky správného výsledku, protože odpovědi ne u užívání počítače dosáhly 34% a internet neužívá pouze 29% dotázaných. Jedno vysvětlení je možné a to, že respondent nepochopil v otázce, co je myšleno pod pojmem osobní počítač, což je naprosto přesný, logický, správný a běžně užívaný výraz z anglického výrazu Personal Computer, taktéž je užíváno zkratkovité označení PC. V případě dalšího případného výzkumu bych považoval za vhodné toto označení v otázce doplnit. Naskýtá se ještě jedna možnost k tomuto dotazu a to, že dotazovaný užívá internet prostřednictvím jiné osoby. Internet je jeden s největších vynálezů současnosti na poli informatiky a komunikace. Někdy jeho používání není zrovna jednoduché a hledání informací není mnohdy vzorem logického myšlení, ale spousta lidí kteří do něj vkládají informace, mají rozdílný názor na logiku, takže si musíme s tímto problémem dokázat poradit. Základem je však to, že se jedná o obrovský zdroj informací, skýtá nám obrovskou možnost rychlých komunikací, ale je svým způsobem i branou do našeho počítače, proto je nutné před nežádoucím cizím napadením svůj počítač přiměřeně chránit. Celkově je možno na základě těchto odpovědí vyvodit závěr, že převážná většina dotázaných internet zná a užívá.

11.8 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 8

Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Celá skupina dotázaných odpověděla ano. Znamená to patrně, že spoléhají na své technické vědomosti a zabezpečení svých dat v počítači, eventuelně si jsou jisti tím, že podstatná data jsou pro druhou osobu nepoužitelná s jiného jen jim známého důvodu, nebo je mají uložena jinde. Rozhodně to svědčí o jejich sebejistotě a svým způsobem lehkovážnosti. Mohou se v odpovědi také spoléhat na to, že případná osoba by nebyla pro ně tak úplně neznámá.

Náboženský typ: Získané odpovědi zde již nebyly zde zcela tak jednoznačné 50,00% odpovědí bylo ano, 31,82% spíše ano, 9,09% spíše ne a 9,09% ne. Tato skupina lidí by počítač dala k dispozici spíše pro své postoje k druhým na základě víry a ne proto, že by si byla stoprocentně jistá nemožností proniknutí do jejich soukromých dat. Je vysoce pravděpodobné, že by si možnost zneužití jejich dat při rozhodování o tomto problému ani neuvědomovali.

Teoretický typ: Patrně na základě teoretických úvah a znalosti problému mohou lidé u této typologie docházet k rozhodnutí, že hesla uložena například pod vstupním heslem jsou dokonale chráněna a nikdo se k nim nedostane a tím je ani nezneužije. Odpovědi jsou převážně kladné. 78,08% dotázaných odpovědělo ano, 16,44% spíše ano 5,78% spíše ne. I tento typ projevil velkou benevolenci k tomuto problému.

Estetický typ: Tito dotazovaní odpověděli opět v kladném směru a to 81,25% ano, 18,75% spíše ano. Tyto odpovědi bych pokládal za jejich projev kladného postoje k ostatním lidem. Technickou stránku zabezpečení zcela určitě nezvažovali.

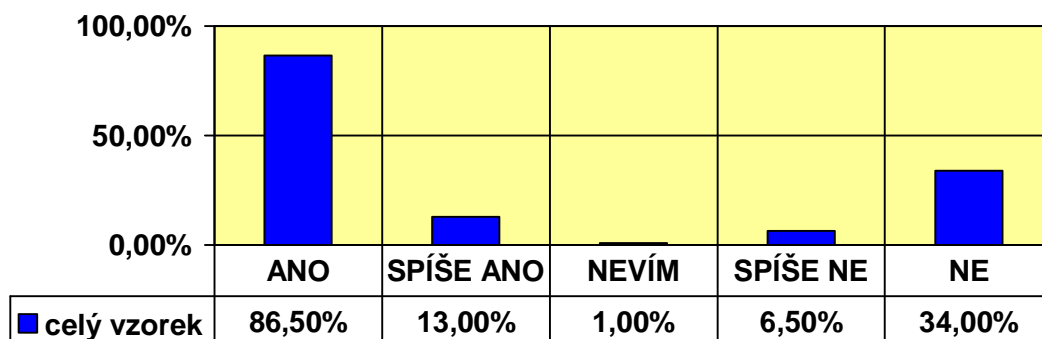
Politický typ: U této skupiny byla odpověď ve sto procentech ano. Není ani nejmenší pochybnost, že by jejich osobní počítač nebyl stoprocentně zajištěn proti nepovolaným, patrně ani nejdůvěrnější soubory dat v něm nejsou trvale uloženy. K projevu jejich vysokého ega patří i pomoc druhým, aby se tak veřejně prezentovali jako lidé. Zvláště když je to zdánlivě nic nestojí jako v tomto případě. Rozhodně v tomto směru neočekávají podstatné ohrožení jejich postavení.

Sociální typ: Tito lidé překvapivě projevili největší nesouhlas s užívání osobního počítače druhou osobou. 27,59% odpovědělo ano, 13,79% spíše ano, 6,90% neví, 24,13% spíše ne a 27,59% ne. Je zde reálná možnost, že na základě jejich vysokého vnitřního sociálního citění si automaticky uvědomují, že se zde jedná o porušení hranic jejich soukromí. Jako jediná se tato typologická skupina postavila k této otázce záporně.

Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 11: 8. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Tímto dotazem zkoumám citlivost dotázaného na porušení jeho osobní svobody tím, že by mu někdo prohlížel osobní data, která by měl uložena v elektronické podobě. Jak jsem se již zmínil, internet a případně i bezdrátové sítě např. WIFI mohou být otevřenou branou do vašeho počítače, pakliže nejsou dostatečně zabezpečeny. Zde mne zajímá jak dotázaný chápe data uložená v počítači za osobní a nedotknutelná a jestli by nahlížení do nich někoho druhého chápal jako narušování osobní svobody. Tento dotaz byl položen čistě hypoteticky a nebyl myšlen a vázán se skutečným vlastnictvím počítače, nebo jeho užíváním. Někteří lidé si plně uvědomují skutečnost, že i data, která si uložili do počítače patří do jejich soukromí a možnost jejich prohlížení druhou osobou považují za nepřijatelné. V tomto smyslu odpovědělo ne 34% respondentů a spíše ne 6,5%. Jedno procento neví. Manipulovat se svým počítačem by nechalo 86,5% a spíše ano odpovědělo 13%. Drtivá většina lidí by se nebránila skutečnosti, že někdo jiný bude eventuálně zasahovat do jejich soukromí, prezentované v počítači. Někteří mohou být toho názoru, že zde nic podstatného nemají uloženo. Záleží

co za podstatné považují. Prozrazení osobních dat, údajů o firmách a stavech případně přístupech k bankovním kontům, nemusí být jedinou tajnou datovou složkou jejich počítačů. Mnohdy si podstatnost a nepostradatelnost uložených dat v celém rozsahu uvědomí, až je ztratí. Není také vyloučena možnost, že druhý uživatel může do počítače stáhnout viry, případně i data neúmyslně smazat. Navíc o osobě i povaze majitele a uživatele osobního počítače hodně mohou prozradit i opravdu zcela nedůležitá a nahraditelná data. Podle odpovědí si tyto skutečnosti lidé celkově málo uvědomují a berou na lehkou váhu. Pouze dotázaní ze sociální typologie se postavili k tomuto problému převážně záporně.

11.9 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 9

Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: U této typologie jsem očekával podobnou odpověď, protože táto skupina lidí zná bezchybné rozhodování počítačů a v podstatě ví, že když mají všechny potřebné údaje, tak se na ně dá spolehnout. 87,50% bylo odpovědí ano a 12,50% spíše ano. Dotázaní si určitě při odpovědi uvědomili následky svých chybných rozhodnutí a viděli zde šanci na bezproblémový život při svém například bezeztrátovém a prosperujícím podnikání.

Náboženský typ: Tito dotázaní mne svými odpověďmi překvapili nejvíce, protože jsem očekával spíše názor, že vše co je v životě potkává je řízením vyšších duchovních mocí, ale patrně v dnešní době chtějí mít větší životní jistotu, kterou vidí v tomto technickém řešení. Všichni dotázaní totiž odpověděli ano.

Teoretický typ: U tohoto typu se objevilo menší množství lidí, kteří si uvědomili nebezpečí tohoto řešení. Bylo to 5,48% odpovědí spíše ne a 5,48% ne. Převažující odpovědi 78,08% ano a 10,96% spíše ano tuto alternativu počítačového rozhodování opět schvalují.

Estetický typ: 81,25% respondentů odpovědělo ano, 6,25% spíše ano a 12,50% by počítač ke svému rozhodování nechtělo.

Politický typ: Tato typologická skupina lidí by k získání vůdčího postavení byla ochotna

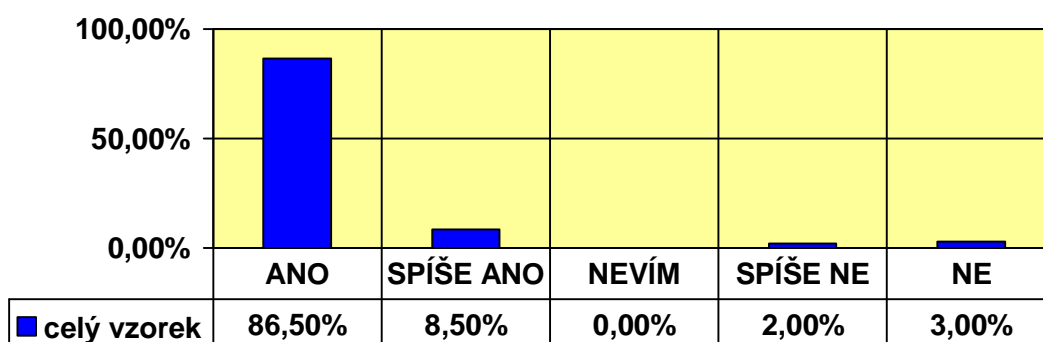
použit všech dostupných prostředků a tento jim při zkušenostech, které již s výpočetní technikou mají, se jim jeví natolik lákavý, že ve sto procentech odpověděli ano.

Sociální typ: I pro lidi sociálního typu je tato možnost natolik lákavá, že odpovědělo 93,10% ano a 6,90% spíše ano.

Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 12: 9. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Projevem svobodné lidské vůle je svobodné rozhodování o důležitých životních krocích. Člověk tyto kroky činí většinou po zralé úvaze na základě mnoha ovlivňujících faktorů. Když budeme chtít toto rozhodnutí přenechat počítači, musel by být vybaven veškerými daty o nás a navíc by musel pracovat i se všemi vedlejšími ovlivňujícími faktory v našem okolí. Jinak řečeno musel by o nás vědět víc, než si sami dokážeme najednou uvědomit a v podstatě stejné informace by musel mít i o lidech a situaci v našem okolí. Jestliže tedy přenecháme toto rozhodování na sebedokonalejším počítači, tak v okamžiku kdy začne rozhodovat o našich životních krocích, učiníme zásadní a zlomový krok ke ztrátě vlastní identity a podstaty, která nás odlišuje od strojů. Jsou sice situace, jako je například pilotáž extrémních strojů, kde člověk jaksi se svými schopnostmi rozhodnout se včas a správně jaksi pokulhává za strojem a je nutností svůj osud svěřit technice. Nelze ale tyto výjimečné situace aplikovat v běžném životě, pokud chceme zůstat lidmi. Lidé rozhodně nejsou dokonalí a chyby dělají, což patří nezbytně k jejich životu. Počítače byly a jsou tvořeny pro pomoc li-

dem i na poli rozhodování, ale lze je používat jen jako konzultanty a jejich výpočet lze chápat jako jedno i když třeba z hlavních kritérií výsledného rozhodnutí. V případě, že by počítač direktivně vedl naše kroky, zmizela by zde lidská složka rozhodování. Lidé dnes věří počítačům natolik, že si tento fakt neuvědomují a odpovědi byly ve většině případů kladné. 86,5% odpovědělo ano, 8,5% spíše ano, 2% spíše ne a jen 3% by za sebe počítač nenechalo rozhodovat. Tento výsledek přičítám částečně také faktu, že o položené otázce neměli dostatek času uvažovat a uvědomit si možné důsledky takového rozhodnutí. Patrně se všichni co v kladném smyslu odpovídali dostali pro svá špatná rozhodnutí do vážných problémů a v takovémto řešení viděli šanci lepšího života. Také tyto odpovědi mohou pramenit z nedostatku sebedůvěry v sebe sama. V každém případě musím konstatovat, že v daném dotazu si převažující většina dotázaných neuvědomila nebezpečí ohrožení vlastní osobní svobody.

11.10 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 10

Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Lidé této typologie mají o elektroniku a její vynálezy převažující zájem, protože s ní jednak většinou nějakou formou pracují a jednak se jedná o technický směr, ke kterým mají svým životním postojem hodně blízko. 35,42% dotázaných odpovědělo ano, 27,08% spíše ano, 31,25% spíše ne, zde je možné, že dotazovaný není základní povědomí o problematice má, ale neví zda to stačí na projev kladného zájmu. 6,25% odpovědělo jednoznačně ne. U této typologické skupiny lze zájem o elektroniku a informovanost o ní hodnotit jako převažující.

Náboženský typ: Elektronika se rozhodně nedá řadit mezi hodnoty duchovní, proto ano odpovědělo 18,18% dotázaných spíše ano 13,64%, spíše ne 36,36% a 31,82% ne. Tuto typologii lze řadit mezi ty, kteří o elektroniku zájem nemají a jejich informovanost o nové dění v tomto oboru lze pokládat za malou.

Teoretický typ: U tohoto typu člověka je nutno brát v úvahu co je středem jeho zájmu.

Bude-li to elektronika, nebo příbuzný obor, bude jeho informovanost a zájem nadprůměrný. Bude-li zaměřen více na problematiku, která elektroniku nezbytně nepotřebuje, může jí vnímat pouze jako nutné zlo a pro její občasnou potřebu využije vědomostí jiné osoby, protože vlastní proniknutí do elektronických tajů je z jeho úhlu pohledu pouze ztrátou drahocenného času. Proto 9,59% odpovědělo ano, 26,03% spíše ano, 1,37% neví, 35,62% spíše ne a 27,39% ne. Celkově tato skupina má a také projevuje malý zájem o dění v oblasti elektroniky.

Estetický typ: Estéti elektroniku mohou chápat ze svého úhlu pohledu, tzn. hudbu, světla, obrazy, nejrůznější efekty, které budou v kontextu s uměním, ale jak se těchto dějů dosahuje je příliš nezajímá, hlavně že se dají vytvořit lidmi, kteří se tímto zabývají. Oni hodnotí umělecký dojem, který takto vznikne ne technickou problematiku. Jejich odpovědi jsou proto spíše ne 31,25% a ne 68,75%. Dosahují tak nejmenší informovanosti o nových vynálezech v elektronice a musí mít i mizivý zájem o celý tento obor.

Politický typ: Je to typ člověka, který má největší zájem o tento obor. Je to dáno nejenom tím, že s velkým množstvím elektronických vynálezů denně pracuje, ale každý nový vynález může posílit jeho pozice a posunout ho o stupeň dál. Všichni dotázaní odpověděli kladně 41,67% ano a 58,33% spíše ano. Jednoznačně mohou vyhodnotit jejich informovanost a zájem jako největší.

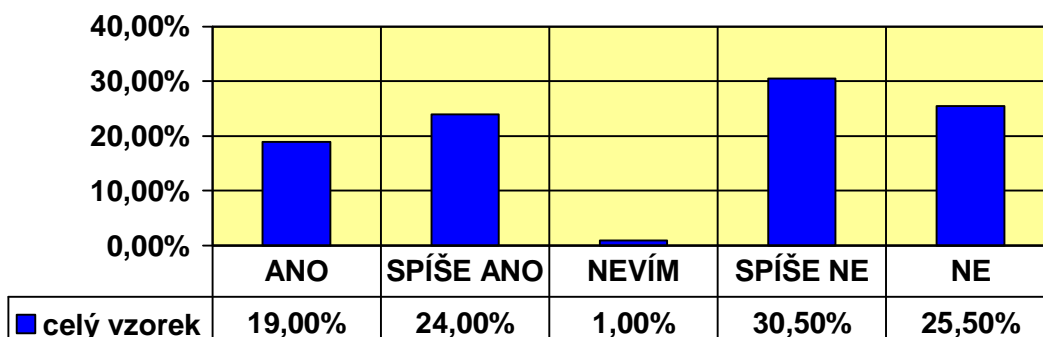
Sociální typ: 17,24% dotázaných odpovědělo ano, 20,69% spíše ano, 3,45% neví, 24,14% spíše ne a 34,48% ne. Tato typologická skupina rovněž chápe problém elektroniky jako podružný a elektronické vynálezy ji budou nejvíce zajímat v kontextu s pomáháním lidem v potížích. Tato skupina projevila také nejvíce nerozhodnosti v odpovědi. Má rovněž menší zájem o elektronické vynálezy a tím i malou informovanost o celkovou problematiku v tomto oboru.

Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 13: 10. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Elektronika stále více ovlivňuje život nás všech a teoreticky je nemožné se o jejím rozpínajícím se růstu nedozvídat stále nové a nové informace. I když se nejedná o obor, který by dotazovaného přímo svou náplní oslovoval, patří jaksí k všeobecnému vzdělání lidí alespoň orientační povědomí o rozvoji této techniky. Hloubka zájmu dotazovaných není zde naprosto podstatná. Jedná se mi o to, zdali dotazovaný v případě, že se mu nabízí možnost dozvědět se o nových objevech, nebo vynálezech v této oblasti něco nového, projeví zájem, nebo nikoliv. I když si jako odborník a soudní znalec v některých oborech elektroniky a elektrotechniky uvědomuji složitost a mnohdy nepochopitelnost mnohých problémů v těchto oblastech pro laickou veřejnost, množství záporných odpovědí mne do jisté míry překvapilo. Autoři článků a pořadů, kteří se snaží lidem přiblížit novinky z těchto oblastí, jsou většinou rovněž laici a snaží se použít populárnější formu seznamování s problémy, aby široká veřejnost pochopila o co se jedná. Pokud se lidé v tak velkém měřítku o problematiku nových elektronických vynálezů alespoň informativně nezajímají, může se stát, že budou překvapeni již realizovanou verzí něčeho, co jim hrubě zasáhne do jejich života a oni nebudou mít již prostor na jakoukoliv reakci. 19,00% dotazovaných odpovědělo ano, 24,00% spíše ano, 1,00% neví 30,50% spíše ne, 25,50% ne. Z těchto odpovědí vyplývá závěr, že se lidé jako celek o nové dění v oblasti elektroniky nezajímají.

11.11 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 11

Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Zde odpovědělo 56,26% ano, 12,50% spíše ano, 16,67% spíše ne a 14,57% ne. Tito lidé zde opět projevili větší zájem o elektroniku, která je jim blízká, ale spojení s nervovou soustavou jim patrně příliš nepřípadlo pro jejich chápání elektroniky za zajímavé a zcela určitě tyto informace nepochopili, nebo přešli jako nepotřebné a pro ně nezajímavé. V postatě mohu tuto skupinu zařadit mezi znalou této problematiky.

Náboženský typ: Nedalo se zde předpokládat, že by lidé této typologie tento problém sledovali, nebo se s ním cíleně seznamovali. Odpovědi 9,09% ano, spíše ano, 9,09%, nevím 4,54% spíše ne 22,73% a ne 54,55% tento předpoklad potvrzují. Chápání jejich světa leží někde mimo tuto realitu. Nejspíše si ohrožení z tohoto směru ani neuvědomují. Celkově mohu tuto skupinu řadit mezi neinformované v této problematice.

Teoretický typ: Zde se již procento informovaných oproti předešlé otázce značně zvedlo a informovanost překročila polovinu z dotazovaných. Odpovědí ano bylo 45,21%, spíše ano 6,85%, nevím 1,37%, spíše ne 9,59% a ne 36,98%. Tuto skupinu lze brát jako kladně informovanou o těchto čipech.

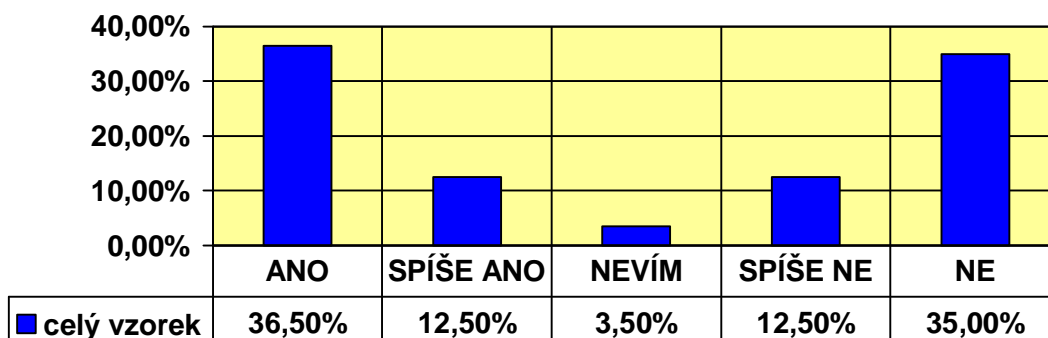
Estetický typ: Procento znalých tohoto problému se zde již oproti předešlé otázce projevilo, ale dominující jsou zde znovu záporné odpovědi. 12,50% odpovědělo ano, 6,25% spíše ano, 6,25% neví, 12,50% spíše ne a 62,50% ne. Tato skupina se dá znovu zařadit do nezajímající se a neznalé problému.

Politický typ: Tento typ člověka potřebuje co největší informovanost o faktorech ovlivňujících jeho pozici. Tyto čipy mohou být pro něj hrozbou nebo nástrojem pomoci, či manipulace. Zaleželo by na tom k čemu se využívají. Aby tyto lidi nic nezaskočilo, udržují si vysoký stupeň informovanosti o čemž svědčí i odpovědi 57,33% ano a 41,67% spíše ano.

Sociální typ: Odpovědi u této odpovědi se v podstatě odvíjejí od zájmu o elektroniku jako celek, to znamená, že tento problém je příliš nezajímá. Proto o těchto čipech mnoho nevědí, nebo spíše nechápou o co se jedná. Odpověď nevím 13,79% tento stav věci nastiňuje. Také nejisté odpovědi spíše ano 20,67% a 10,35% spíše ne potvrzují slabou představivost těchto lidí v problematice elektronika a člověk. Kladně odpovědělo 6,90% a záporně 48,29% dotázaných. Celkově tedy značně převládá neznalost těchto technologií.

Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?
Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 14: 11. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Dotazem sleduji, zda si dotázaný uvědomuje existenci těchto čipů, které mají široké pole působnosti, dnes prozatím hlavně ve zdravotnictví v protetice, ortopedické protetice apod.. Otázka je ve své podstatě kontrolní pro předešlou, ale přece jen mohla problematika čipů v kontextu s lidskou nervovou soustavou zaujmout lidi více nežli elektronika jako všeobecný pojem. O těchto technologiích média předávaly informace již mnohokrát, v různých souvislostech, nejčastěji patrně v kontextu se zdravotně postiženými lidmi, kterým tato technika dokáže hodně pomáhat. Dnes se tento dotaz týká i nanotechnologie, která předpokládá mezi jiným i s možností ovlivňování názorů lidí, což je naprosto zločinná myšlenka. Lidé, aby si tuto hrozbu uvědomili a mohli na ni včas reagovat, musí se nejprve o technické dění v této komunikační mikroelektronice zajímat, aby ho dovedli pochopit a včas na tuto hrozbu patřičně zareagovat dříve, než budou připraveni o svou osobní svobodu. Z odpovědí na tuto otázku 36,50% ano, 12,50% spíše ano, 3,50% nevím, 12,50% spíše ne, 35,00% ne, mohu vyvodit závěr, že lidé s padesáti procentní znalostí problému budou mít značné problémy se orientovat co je a co není pro ně přínosem a co je může vážně poškodit.

11.12 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 12

Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život? Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: U této typologické skupiny se rozdělily kladné a záporné odpovědi na dvě poloviny. 49,99% odpovědí je ano, 2,08% spíše ne a 47,93% ne. Do této skupiny se řadí i podnikatelé, pro které je zdraví základním předpokladem jejich existence. Ve svých pozicích jsou většinou obtížně nahraditelní a delší nemoc může se stát existenčním problémem. Proto zdraví je pro ně velmi důležité a v tomto řešení se jim nabídla jakási jistota, protože s elektronikou mají hodně zkušeností jako se spolehlivým fenoménem, i když určité riziko by zde mohli vnímat.

Náboženský typ: Zde již mírně převažují odmítavé odpovědi 13,64% spíše ne a 40,90% ne. 22,73% odpovědělo ano a stejně tak 22,73% spíše ano. Tato náboženská skupina již tak jednoznačně elektronice nevěří, protože je ale zdraví pro ně důležité, přece jich značná část odpovídala kladně.

Teoretický typ: Většina těchto lidí se vyjádřila k tomuto problému záporně 10,96% spíše ne a 73,97% ne, protože si zcela jistě uvědomují úskalí tohoto řešení. Pouze 15,07% odpovědělo ano. Lze je proto jako skupinu zařadit mezi odpůrce takovýchto řešení.

Estetický typ: Odpovědi zde jsou naprosto zamítavé, 6,25% dotazovaných odpovědělo spíše ne a 93,75% ne. Tito lidé, jak bylo již zjištěno v předešlých odpovědích se o elektroniku nezajímají a ani ji blíže neznají, proto důvěra v ni nemůže být natolik velká, aby ji svěřili nejcennější co mají, své zdraví. Navíc tito lidé mají vysoké požadavky na volnost a svobodný život, přičemž toto řešení ovlivňování zdraví na ně musí působit jako omezující. Celkově je mohu považovat za jasné odpůrce tohoto řešení.

Politický typ: Kladné i záporné odpovědi zde dosáhly rovnováhy 41,67%. Pouze odpovědi spíše ne 16,66% je dostali na stranu odpůrců tohoto řešení. Kladné odpovědi přičítám tomu, že tito lidé mají rádi všechno pod kontrolou, tedy i zdraví. Navíc nemoc je pro ně projevem jakési lidské slabosti, která je navíc může připravit o životní pozice.

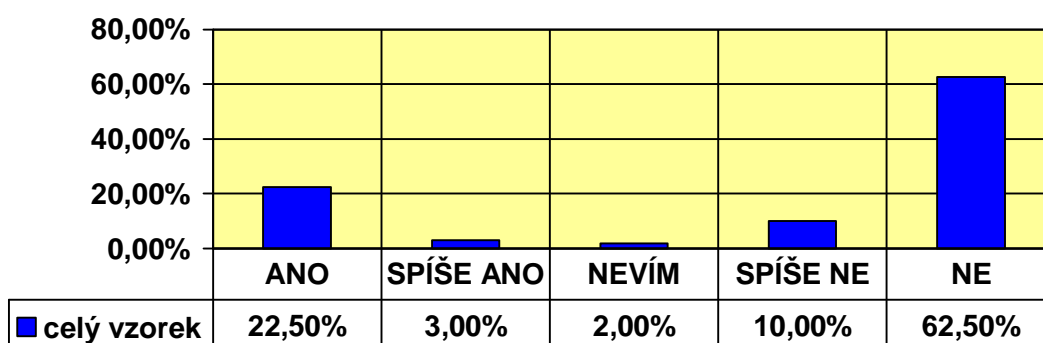
Sociální typ: I zde je z odpovědí zřejmý odpor k tomuto problému. Je tu největší procento nerozhodných respondentů ve skupině a to 13,79%. Spíše ano odpovědělo 3,45%, spíše ne 17,24% a ne 65,52%.

Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost

nemocí a prodloužil Váš život?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 15: 12. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Budeme-li se dotazovat všeobecně lidí kolem nás odpoví nám, že na prvním místě v žebříčku jejich hodnot je zdraví. Je to však ve většině případů jen řečnická fráze, protože drtivá většina lidí dělá všechno proto, aby si zdraví zničili a když je jim již zle, hledají někoho, kdo převezme za jejich vlastní zdraví zodpovědnost a kdo může za jejich problém. Chtít po člověku, aby zdravě žil, zřekl se třeba svého postavení nebo investoval své úspory do svého zdraví, pokud na tom není opravdu hodně zle, je naprostý nesmysl. Člověk pokud bude sám opravdu chtít si prodloužit zdraví, nepotřebuje žádný čip, ale své zdraví opravdu musí posunout na první stupeň svých hodnot, pak si zdraví nejenom upevní, ale i prodlouží život. Je až neuvěřitelné, jak málo technických vymožeností by k takovému zdravému životnímu stylu potřeboval. Navíc rozhodování se o vlastním zdraví pokládám za ten nejzákladnější pilíř lidské svobody a instalaci takového čipu za částečné zbavení svéprávnosti člověka a omezení osobní svobody. Správně fungující čip by mám mohl zakázat spoustu i běžných činností, které by považoval za ohrožující zdraví. Nechat si ho transplantovat by znamenalo velký krok k dobrovolné vlastní robotizaci. Dotázaní lidé si celou problematiku nedokázali patrně dostatečně uvědomit a proto 22,50% odpovědělo ano, 3,00% spíše ano, 2,00% neví, 10,00% spíše ne a 62,50% ne. Pokud lidé nebudou schopni jednoznačně tuto možnost zavrhnout jako naprosto nepřijatelnou pro svobodného myslícího člověka, potud bude hrozit lidem moderní verze otrokářství. Vždyť většina takovýchto čipů, které jsou schopny s námi manipulovat po zdravotní stránce, mohou nás ovládnout i po ostatních stránkách.

11.13 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 13

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě? Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Mnoha lidem by se touto identifikací zjednodušil život, proto zde jsou i zástupci, sice ve značné menšině tohoto řešení. 14,58% odpovědí je ano, 10,42% spíše ano a 4,17% spíše ne a 70,83% ne. Lze tedy tuto skupinu zařadit mezi odpůrce takovéto identifikace lidí.

Náboženský typ: Kladných odpovědí je možno zde nalézt již více, přesto nesouhlas s touto metodou je převládající. 22,73% odpovědí je ano, 13,64% spíše ano a 63,63% ne.

Teoretický typ: Tito lidé si jistě v převážné většině uvědomují zápory těchto identifikačních metod, proto je přístup k této problematice ve vysokém procentu zamítavý. Ano odpovědělo pouze 4,11%, spíše ano 5,48%, spíše ne 21,92% a 68,49% ne.

Estetický typ: Kladnou odpověď jsem tu nezaznamenal, pouze 6,25% odpovědělo spíše ne a 93,75% ne.

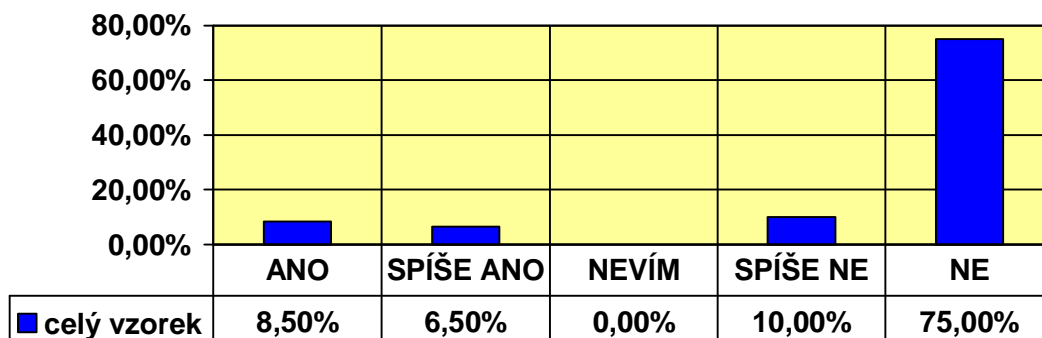
Politický typ: 16,67% odpovědí ano, 8,33% spíše ano a 75,00% ne vyjadřuje jasný nesouhlas s tímto řešením identifikace lidí.

Sociální typ: V této typologii se nenašel rovněž nikdo, kdo by zaujal kladný postoj k takovéto identifikaci. Naprostý nesouhlas tu projevilo 96,55%, to je nejvíc ze všech a 3,45% odpovědělo spíše ne.

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 16: 13. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Tímto dotazem jsem chtěl prověřit do jaké míry si dotázaný uvědomuje nebezpečí takového rozhodnutí v kontextu s jeho osobní svobodou. Je až nepochopitelné kolik si lidé dokázali vymyslet různých dokladů, které jim komplikují volný pohyb po naší poměrně malé planetě. Pro udržení mocenských zájmů poměrně malé vrstvy vyvolených je třeba udržet svá teritoria uzavřená a mít kontrolu nad podanými, proto se situace v dohledné době rozhodně nezlepší. Když například přijdete o doklady ve své rodné zemi, vznikne vám velký problém, stane-li se vám to v cizině, může být problém takřka neřešitelný. Je pochopitelné, že jednotný implantovaný doklad by situaci značně zjednodušil, druhou otázkou je co se dá pomocí implantovaného čipu vše sdělit, jak snadno jste sledovatelní, navíc nikdo vám nezaručí, že vám čip nebude cokoliv našeptávat, nebo zda nebudou oskenovaná data zneužita apod. Dá se jednoznačně ustanovit, že jakýkoliv doklad, s jehož pomocí může kdokoliv sledovat váš pohyb je projevem omezení vaší svobody a čím více dat je takto poskytováno, čím častěji a plynuleji jsou tato data snímána a registrována, tím větší omezení vaší osobní svobody vzniká. Na tento dotaz odpověděla většina respondentů jednoznačně ne. Jistě si uvědomili značnou míru rizika, která je s takovouto identifikační metodou spojená.

11.14 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 14

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Odpovědi jsou zde jen v kolonkách ano 14,58% a ne 85,42%. Zcela jednoznačně tu převládá odpověď ne. Pro tyto lidi se tu jistě objevuje spousta pro i proti, ale nejistota z nevyzkoušené novinky jistě hrála podstatnou roli v rozhodování. Také tyto čipy se uvažují pro menší platby s omezeným limitem. Pro podnikatele tak zdaleka neřeší problémy.

Náboženský typ: Tito lidé se postavili jako jediní k tomuto problému kladně. Značnou roli v jejich rozhodování sehrála praktičnost této myšlenky a negativní stránky problému jim unikly. U této typologie mají lidi tendenci spíše vnímat a rozdávat dobro, než hledat úskoky a záludnosti namířené proti nim. Proto 36,36% respondentů odpovědělo ano a 22,73% spíše ano. Pouze 40,91% odpovědělo ne.

Teoretický typ: Menší procento dotázaných sice s touto variantou souhlasilo patrně pro její praktičnost, ale většina dotázaných byla proti. 17,81% odpovědí bylo ano, 2,74% spíše ano, 19,18% spíše ne a 60,27% ne.

Estetický typ: Estétům tato platební varianta naprosto nevyhovuje. V 93,75% odpověděli ne a v 6,25% spíše ne. Patrně opět nemají jasno v otázce elektroniky a také si mohou uvědomovat skutečnost, že při každém průchodu platebními turnikety budou skenováni a identifikováni.

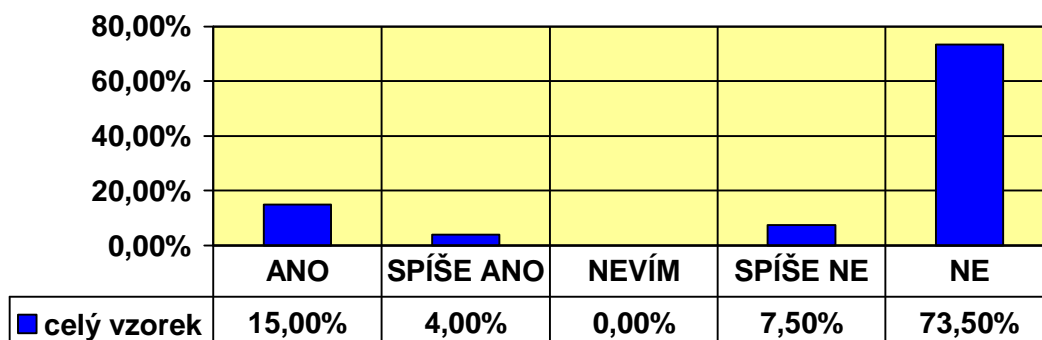
Politický typ: Také zde pro některé dotázané by tato varianta byla přitažlivá. 16,67% odpovědělo ano, 8,33% spíše ano. Převládající je ale procento 75,00% záporných odpovědí, které tuto skupinu staví mezi odpůrce této verze plateb.

Sociální typ: V této typologické skupině jednoznačně ve sto procentech projeví nesouhlas s takovouto platbou pomocí implantovaného čipu.

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty? Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 17: 14. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Opět se zde však jedná o určité omezení osobní svobody a zneužití. Dnes se o této platební verzi skutečně začíná uvažovat. Tento čip byl poprvé prakticky vyzkoušen v nočním Mnichovském klubu štangasty, kterým nahrazoval i vstupenku. Samozřejmě je možno pohyb a data tohoto čipu sledovat a i jinak zneužívat, navíc tu vzniká nebezpečí, že se může stát středem zájmu zlodějů, přičemž by mohla vzniknout opačná situace jak ve středověku, kdy se zlodějům usekávaly ruce a v budoucnu by mohli zloději sekát ruce spořádaným lidem, aby je okradli. Odpovědi také na tuto otázku byly podobně jako na předešlou převážně zamítavé. 15,00% respondentů odpovědělo ano, 4,00% spíše ano, spíše ne 7,50% a ne 73,50%.

11.15 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 15

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: 16,67% ano, 20,83% spíše ano, 12,5% spíše ne a 50% ne, to je odpověď této typologie na položenou otázku. Převládají zde záporné odpovědi, ale je tu opět i dost těch, kterým by takováto možnost přišla vhod. Dokonale se domluvit v obchodních kruzích

na celém světě ve všemožných jazycích by jistě byla obrovská šance jak dosáhnout maximálního úspěchu. Konverzace vedená v některém světovém jazyce je sice dobrý způsob jak si předat informace, ale rozumět a moci se domluvit přímo v jazyce partnera je nesrovnatelně výhodnější. Ale když již tento jazyk neznáme, je mnohem bezpečnější pro člověka a jeho osobní svobodu použít služby tlumočnicka jako fyzické osoby, nežli si nechat implantovat tlumočnicka ve formě čipu.

Náboženský typ: Přímo ano neodpověděl nikdo. Spíše ano odpovědělo 31,82%, spíše ne 13,64% a 54,54% ne. Nedá se říct, že by nikdo nechtěl z nich znát jakýkoliv jazyk, ale jistě si uvědomili riziko s tím spojené. Nikdo to nemá ověřené, co by to mohlo s člověkem udělat. Je tu určitě nějaká konzervativní složka spojená s neznalostí aplikované technologie, která jim brání v souhlasu. Také je to v rozporu s přírodou.

Teoretický typ: 16,44% ano, 9,59% spíše ano, 6,85% spíše ne a 67,12% ne jsou opět odpovědi, které tuto skupinu řadí mezi lidi, kteří se raději spokojí s tím co sami zvládnou, nežli se nechat vybavit nějakým zařízením, kterému zcela určitě nevěří, že vykoná svou práci a jinak je naprosto nevinné.

Estetický typ: Estéti prostě jednoznačně takovými vynálezům již instinktivně nevěří. Proto je jejich odpověď ve sto procentech zamítavá.

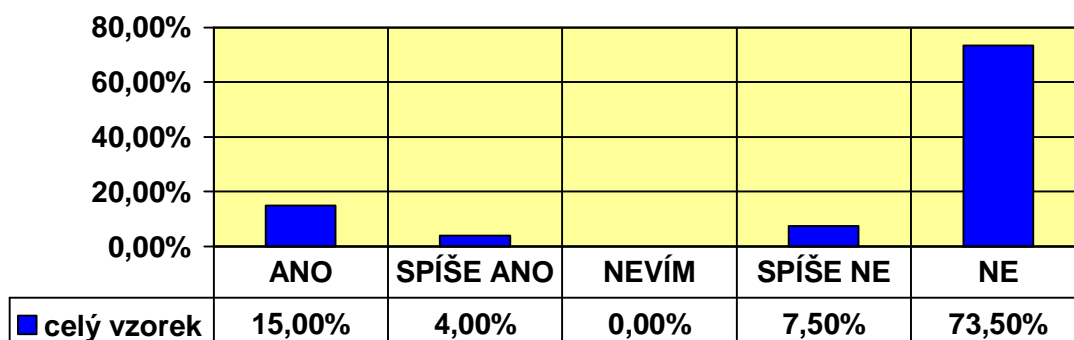
Politický typ: Tito lidé bývají neradi na někom závislí a proto by pro ně možnost domluvy bez tlumočnicka byla velmi vítaná. Proto také 75% dotázaných odpovědělo ano, 16,67% spíše ano a spíše ne pouze 8,33%. Tato skupina jednoznačně volí tuto alternativu elektronického překladatele.

Sociální typ: Ve svém světě, který vnímá v kontextu s dobrem ho táto otázka dosti zmátla. Zmiňovanou techniku neovládá a neví, jestli se jí dá věřit, ale zároveň by rád cizí jazyky ovládal. V podstatě neví, co má odpovědět, proto se zde také objevilo 27,59% odpovědí nevím. Ostatní odpovědi vnitřní nejistotu dotázaných jen potvrzují. 20,69% odpovědí je ano, 10,34% spíše ano, 10,35% spíše ne a 31,03% ne.

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 18: 15. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Rozhodnutím o implantování takového čipu by se dotázaný dobrovolně nechal ovládat elektronickým zařízením. Umístění tohoto druhu čipů je již v podstatě jiné nežli u předchozích typů, které se umisťují většinou do měkkých tkání do paže, ale mohou být prakticky kdekoliv, kde neohrožují přímo nositele. Ideální umístění těchto vědomostních čipů není již tak jednoduché a jednoznačně neškodné, protože musí dokázat komunikovat prakticky oboucestně s naším mozkem. O největších možnostech těchto metod se uvažuje teprve v kontextu s rozvojem nanotechnologií, kde by se bez jakéhokoliv chirurgického zákroku dal umístit čip prakticky kdekoliv do lidského těla a tam by mohl přímo působit. Dá se říct, že již pouhá představa zasahování do lidského myšlení pomocí jakékoliv komunikační techniky je silně znepokojivá, až děsivá. Zneužití se zde přímo nabízí a jakákoliv porucha takového zařízení by mohla být pro nositele také katastrofální. Podle mého názoru by si vědomě a dobrovolně nechal podobné zařízení nainstalovat jen málo vzdělaný člověk neschopný reálné a logické úvahy i když nabízené výhody jsou vysoce lákavé. Tento člověk by byl prakticky ideálním typem pro moderní zotročení.

11.16 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 16

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Tito lidé vzdělání rozhodně mohou potřebovat a mohli by ho využít. Tato možnost je pro ně lákavá, ale jsou značně nerozhodní, jestli je to opravdu pro ně potřebným přínosem rozšiřovat si vzdělání, když v podstatě je k tomu zase nic nenutí. Odpovědi jeví známky nejistoty. 8,33% ano, 10,42% spíše ano, nevím 12,50% spíše ne 12,50% a ne 26,25%.

Náboženský typ: V podstatě tito lidé nemají vrchol svého štěstí ve vzdělání. Proto se postavili k této otázce záporně. 36,36% spíše ne a 63,64% ne je jasnou odpovědí na danou otázku. Stačí jim to, co znají a do nejisté záležitosti, která jim je nabízena se nemíní pouštět.

Teoretický typ: Někteří by zde tuto možnost uvítali, ale většina má rozhodně dosti dvojích vědomostí v daných oborech a do dalších oborů nemají ani zájem pronikat. Navíc mohou si někteří z nich uvědomovat hrozbu těchto vynálezů pro lidskou svobodu. 24,66% tázaných odpovědělo ano, 12,33% spíše ano, spíše ne 6,85% a ne 56,16%.

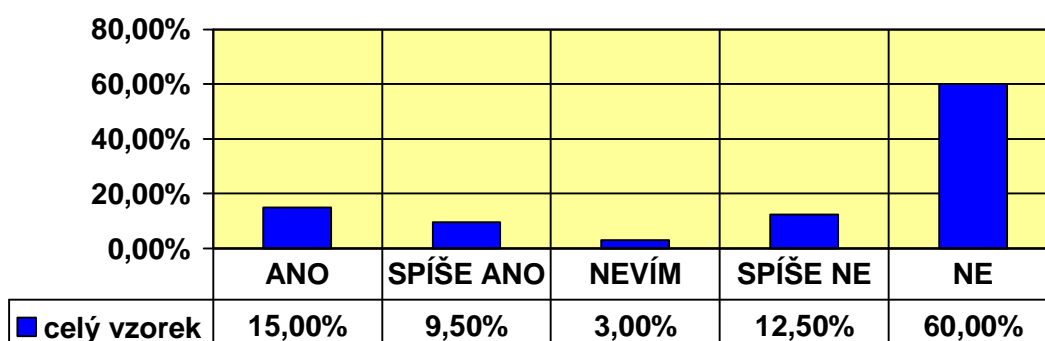
Estetický typ: Estéti ve vědních oborech nenalézají žádnou krásu, ani nic, co by je nějak niterně mohlo obohatit, proto se k této otázce postavili jednoznačně záporně. 12,50% odpovědělo spíše ne a 87,50% ne.

Sociální typ: Jejich niterní potřeby štěstí stojí na jiných základech nežli je věda. To co znají jim patrně ke spokojenému životu dostačuje a tyto vědomosti pokládají za zbytečné. Pouze 3,45% odpovědělo spíše ano, 13,79% spíše ne a 82,76% ne.

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 19: 16. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Pro tuto otázku platí vše co u předešlé, pouze lákavá nabídka je jiná. Celkově se jedná o kontrolní otázku k předešlé. Pokud si určité ohrožení uvědomil dotazovaný již u této, zde musel odpovědět naprosto se stejným zápořem. V případě, že ho ohrožující faktor nezajímá, nebo si ho nebyl vědom, vybral si libovolnou odpověď podle toho, co jej zaujalo a čím by si zdánlivě vylepšil život. Touha po vědění a znalostech mnoha problémů je u mnoha lidí značná, ale je i hodně takových, kterým jejich život vyhovuje a spokojují se s tím co ví a nemají zájem cokoliv na tom měnit. Přímou z jednotlivých dotazníků se dalo vyvodit, že více jak uvědomění si problému vedla jednotlivé dotázané k záporným odpovědím skutečnost, že nepotřebují ke svému životu nic víc a to co mají jim v zásadě dostačuje. Nejvíce se tato jakási rezignace projevovala u lidí nad 40 let. Hlubší prozkoumání tohoto problému by jistě mohlo být hodně zajímavé.

11.17 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 17

Nechali byste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Tito lidé telefony velmi často používají a jsou pro ně jakousi dnes nezbytnou pracovní pomůckou, ale o implantát neprojevili přílišný zájem. Spíše ano odpovědělo pouhých 2,08%, jinak byly odpovědi zamítavé 8,33% spíše ne a 89,59% ne.

Náboženský typ: V této skupině odpověděli všichni dotázaní záporně ne.

Teoretický typ: Zde se 2,74% vyjádřilo souhlasně ano, ostatní projevili nesouhlas 10,96% spíše ne a 86,30% ne.

Estetický typ: Estéti by si v žádném případě nenechali takový vynález implantovat a odpověděli 100% ne.

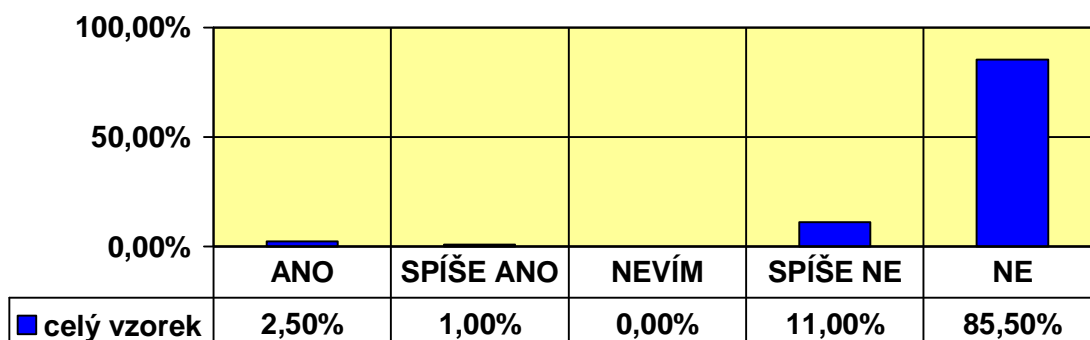
Politický typ: Zde se našlo nejvíce zájemců o takovýto vynález i když jako celek tato skupina rovněž projevila nesouhlas. 25,00% odpovědí bylo ano, 8,33% spíše ano, 16,67% spíše ne a 50,00% ne. Kladné odpovědi byly zde patrně z důvodu, že telefon tak i tak mají neustále u sebe a tato verze poskytuje opravdu určitý komfort, ale člověk se ho jaksí nemůže dost dobře zbavit, podobně jako tetování, ale to je ve srovnání s takovýmto vynálezem neškodné.

Sociální typ: Tito lidé také netouží stát se chodícím telefonem a všechny odpovědi jsou zamítavé. Dotazovaní odpověděli ve 27,59% spíše ne a v 72,41% ne.

Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 20: 17. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí · všechny typologie

Tato nabídka pouze doplňuje předešlé o dnes velmi populární technické vymoženosti, aby se zde oslovili i případní zájemci o tyto vynálezy. Americké firmy, které působí na poli mobilních telefonů hlásají, že za dvacet let bude každé narozené dítě vybaveno celoživotním implantovaným mobilním telefonem. Je to děsivá představa, kam až lidská hrabivost může směřovat. Nejvíc jim totiž vadí skutečnost, že lidé se z různých důvodů zapírají, hovory stále více nepřijímají a jim tak utíkají obrovské zisky. Pokud by jste měli mobilní telefon implantovaný, neodpovíte jedině v případě vaší smrti. Pokud by si naši dotázaní mohli ještě svobodně rozhodnout zda implantovaný mobilní telefon chtějí, dopadlo by to asi takto. 2,50% ano, 1,00% spíše ano, 11,00% spíše ne a 85,50% ne.

11.18 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 18

Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Pouze malé procento dotázaných bylo ochotno svěřit svůj život počítačovému řidiči. 4,17% odpovědí bylo ano, 37,50% spíše ne a 58,33% ne.

tačovému řidiči. 4,17% odpovědí bylo ano, 37,50% spíše ne a 58,33% ne.

Náboženský typ: Tito lidé nemají příliš vřelý vztah k technice a automobil řídí převážně jen z donucení okolnostmi, proto by řízení svého vozu velmi rádi svěřili třeba i počítači. 45,45% dotázaných, což je nejvíc ze všech dotázaných typologií odpovědělo ano. Dále 18,19% odpovědělo spíše ne a 36,36% ne.

Teoretický typ: I zde je malá část lidí, kteří by raději nechali místo sebe řídit počítač. 6,85% dotázaných odpovědělo ano, 16,44% spíše ne a 76,71% ne.

Estetický typ: Tato skupina nemá celkově důvěru v elektroniku a proto také ve sto procentech tuto nabídku odmítli.

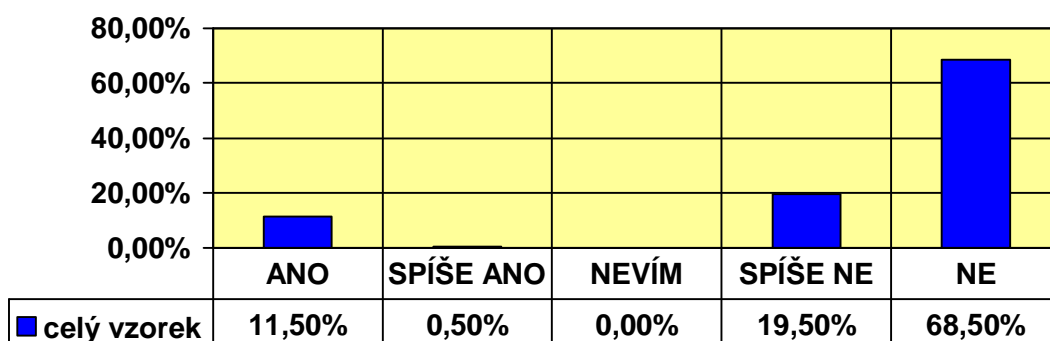
Politický typ: Tato typologická skupina má ráda vše pod svou kontrolou a proto raději bude rozhodovat sama o svém osudu. Také zde je 100% odpovědí ne.

Sociální typ: I u této typologické skupiny je poměrně hodně těch, kteří neradi používají a řídí automobil proto 20,69% odpovědělo ano, 3,45% spíše ano, 17,24% spíše ne a 58,62% ne.

Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 21: 18. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Jedná se zde opět o jistý druh omezení osobní svobody, protože pohyb tohoto vozidla je snadno monitorovatelný a o osudu osádky opět rozhoduje elektronika. Řadu let již probíhají více, nebo méně úspěšné testy velkých automobilek na sestavení automobilu, který by ne-

potřeboval po větší část jízdy řidiče, prozatím v řízení na dálnicích. Při zdokonalených technologiích GPS a kybernetiky se dokáží již prototypy automobilů budoucnosti prohánět bezchybně po zkušebních úsecích dálnic. Jedná se zde ale opět o jistý druh omezení osobní svobody, protože pohyb tohoto vozidla je snadno monitorovatelný a o osudu osádky opět rozhoduje elektronika, které mnohdy schází něco jako šestý smysl a pozorovací talent. V případě, že se například na před vámi jedoucím kamionu uvolní náklad, vy to zpozorujete a začnete brzdít, protože je pravděpodobné, že může spadnout na vozovku a ohrozit vás. Počítačový řidič zaregistruje v nejlepším případě pohyb nákladu a pád, přitom na jakýkoliv úhybný manévr a brždění může být již pozdě. Mnozí řidiči se cítí velmi špatně i v případě, když vozidlo řídí někdo jiný i kdyby byl velmi zkušený. Letadla již mnoho let řídí autopiloti, ale ve vzduchu, kde se letadla pohybují, je možné překážky identifikovat na velkou vzdálenost a je zde minimum ovlivňujících vlivů. Navíc jakmile se blíží komplikace, řízení převezme člověk. Na zemi v řízení auta je vše o mnoho složitější, co se týká ovlivňujících faktorů pro řidiče. 11,50% dotázaných odpovědělo ano, 0,50% spíše ano, 19,50% spíše ne a 68,50% ne.

11.19 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 19

Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

Ekonomický typ: Většina těchto lidí projevila souhlas a tím projevila i důvěru sdělovacím prostředkům. Navíc by měla být schopna vybrat si jen to z rad, co je pro ně prospěšné. 81,25% odpovědí bylo ano, 6,25% spíše ano a 12,5% ne.

Náboženský typ: U těchto lidí je znát určitou nejistotu, která je činí nerozhodnými v otázce, co by bylo pro ně prospěšné. Celkově převládá důvěra v komunikační prostředky, ale je zde vidět značná rozdílnost a nejistota v názorech. 40,91% odpovědělo ano, 22,73% spíše ano, 9,09% neví, 9,09% spíše ne a 18,18% ne.

Teoretický typ: 80,82% respondentů této skupiny odpovědělo ano, 4,11% spíše ano, 4,11% spíše ne a 10,96% ne. Většina těchto lidí mnoho rad nepotřebuje, ale rádo si je doká-

že vyslechnout, aby měli co největší zásobu informací.

Estetický typ: Většina dotázaných si poradit dá. 62,5% odpovědí bylo ano, 18,75% se nedokázalo rozhodnout a 18,75% odpovědí bylo ne.

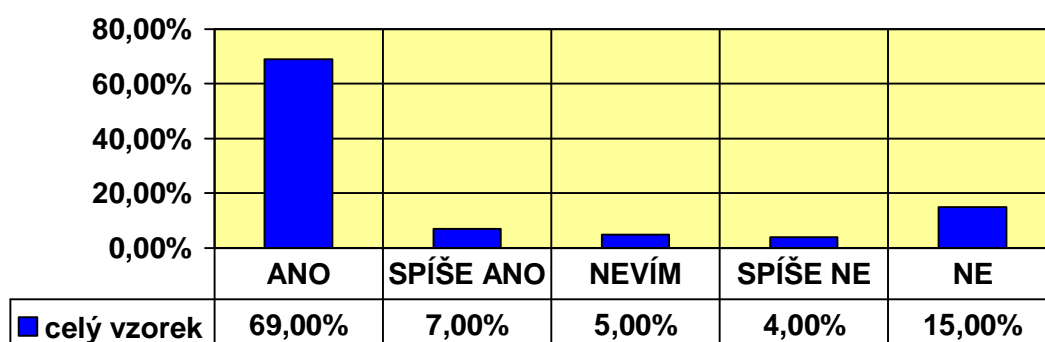
Politický typ: Zde se dotazovaní stoprocentně shodli na odpovědi ano. Každá informace je pro ně cenná a dovedou ji využít. Nemohu zde ale konstatovat, že by bezvýhradně sdělovacím prostředkům důvěřovali a nechali se jimi bezhlavě zmanipulovat. Své kroky řídí vždy s určitým cílem a rozvahou.

Sociální typ: Zde je vidět značná rozdílnost a nejistota v názorech. Její příslušníci nedovedou stanovit, co je pro ně nejlepší. Nedůvěřují sdělovacím prostředkům, protože si již určitě všimli, že si tyto velmi často protičeří a neví proto co mohou od jejich rad očekávat. 31,03% odpovědělo ano, 10,34% spíše ano, 17,26% neví, 10,34% spíše ne a 31,03% ne.

Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 22: 19. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Touto otázkou sleduji, do jaké míry důvěřuje dotazovaný člověk sdělovacím prostředkům, které sním manipulují podle něčích potřeb. Pokud někomu nezištně radí je za takovými radami většinou něco již méně nezištného a do značné míry manipulativního ukryto. V nejběžnějším případě si dobrou nezištnou radou získá vaši důvěru a potom vás zmanipulují podle potřeby. Je snad naprosto vyloučené, aby některý ze sdělovacích prostředků nebyl pod nějakým manipulačním vlivem. Rozdíl je pouze o jaký vliv se jedná, jaké cíle jsou sledovány a jak je manipulační složka dobře maskována a sladěna s celkovou všeobecnou

situací, aby nebyla nedostatečná, nebo přehnaná a nestala se tak neúčinnou. Většina dotázaného vzorku by si nechala radit a jen málo z nich by raději spolehla na vlastní schopnosti. Rada je v podstatě názorem druhých a je možno ji vyslechnout a vybrat jen to, co se mi hodí a to použít. Podstatné je pochopit co je manipulační složkou a jaký sleduje cíl, abychom si zachovali nezaujatý názor na dění kolem nás. 69,00% odpovědí bylo ano, 7,00% spíše ano, 5,00% neví, 4,00% spíše ne a 15,00% ne.

11.20 Diskuze výsledků šetření – Otázka č. 20

Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?

Diskuze k otázce pro jednotlivé typologie.

ekonomický typ: U této typologie jsem očekával větší kladný přístup, protože tato technika je ve velké míře určena právě pro ně. Je však zcela možné, že dotázaní nebyli přímo podnikatelé, ale jen zaměstnanci s touto typologií. Je také možné, že je určité masivní přetechnizování zahlučuje a unavuje. 16,67% odpovědělo ano, 4,16% spíše ano a 79,17% ne.

Náboženský typ: Pro tuto typologii poskytuje zcela jistě největší osvobození mobilní telefon, který používají spíše k účelům soukromých hovorů mezi známými a rodinou, kdy nemusí osobně cestovat za účelem zdvořilostních návštěv. Odpověděli zde 31,82% ano, 9,09% spíše ano, 4,54% spíše ne a 54,55% ne.

Teoretický typ: Některým z dotázaných tato technika může zajišťovat spousty rychlých informací a usnadňovat jim jejich práci. Jiné naopak můžou jiní zatěžovat přemírou dotazů prostřednictvím této techniky. 16,44% odpovědělo ano, 4,11% spíše ano, 6,85% spíše ne a 72,60% ne.

Estetický typ: Tito lidé, i když to není pro ně jednoduché co se týká obsluhy, si mohou touto cestou hodně ušetřit cestování a dopisování k vzájemnému navazování a udržování přátelských a obchodních vztahů. Mohou si takto zaznamenávat na různá média některá umělecká díla jak svoje tak druhých a dokonce si je mohou posílat na neomezené vzdálenosti. 18,75% odpovědělo ano, 12,50% spíše ano, 12,50% spíše ne a 56,25% ne.

Politický typ: 100,00% odpovědělo ne. Tito lidé se snaží dosáhnout maximálního postavení a jsou většinou na vedoucích funkcích. Proto jsou ze všech stran bombardováni dotazy, hlášení, nařízeními a kdoví čím ještě jak ze strany nadřízených, tak ze strany podřízených. V některých situacích jim tato technika musí připadat velmi zatěžující.

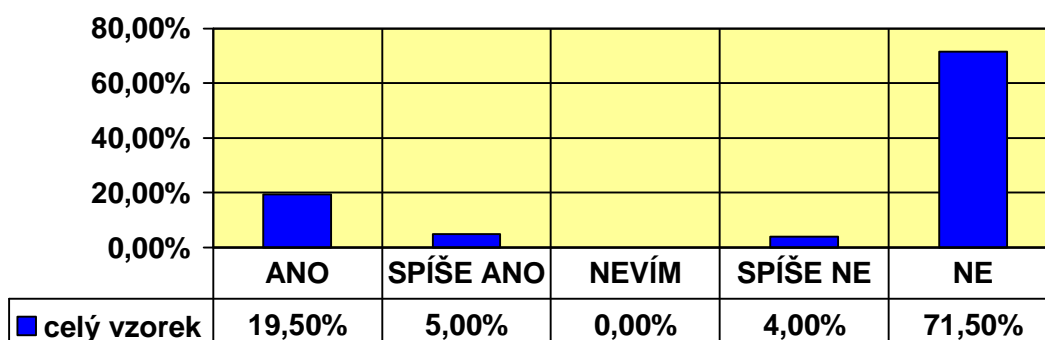
Sociální typ: Zde vzniká osvobozující pocit na podobném principu jako u náboženského typu s tím dodatkem, že se mohou mobilním telefonem kdykoliv spojit s osobou o kterou pečují. 31,03% respondentů odpovědělo ano, 3,45% spíše ano a 65,52% ne.

Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií

svobodnější než dříve?

Diskuze k otázce pro všechny typologie.

Obr. 23: 20. Otázka dotazníku - Graf s tabulkou odpovědí - všechny typologie

Touto otázkou chci zjistit subjektivní vnímání osobní svobody člověka v kontextu s osobními komunikačními technologiemi. Pro některé lidi je tato technika přínosem, cítí se svobodněji, nemusí například sedět v kanceláři a čekat na zavolání telefonu, pracovníci kteří mají pohotovostní službu danou jejich zaměstnáním nemusí mít proto domácí vězení u telefonní linky apod. Obchodní jednání a různé nabídky výrobků a služeb mohou být realizovány přes internet. Zaměřování přesných poloh je možno snadno a rychle provést přes satelity. Složité výpočty a různé testy výrobků lze provádět bleskurychle na počítačích. Roboti dokáží zvládnout většinu pracovních úkonů v továrnách a nahradit dělníky. Obrovské možnosti které nám nabízí komunikační mikroelektronika nám sice nesmírně pomáhá a pokud by vše ostatní okolo nás bylo ve stejném tempu jako dřív, jednalo by se o jisté osvobození lidí

od denních problémů. Problém, který jsme řešili dříve mnoho dní, můžeme s moderní komunikační mikroelektronikou vyřešit za pár hodin. Mohli bychom si říct, že nás takové zrychlení hodně osvobodilo a ulehčilo naši práci. Je to však spíše naopak. Za jedním problémem se objeví nový a započne kolotoč s rychle řešenými problémy, jež nám zrychlují životní tempo a míru stresorů, které vytváří stresy a způsobují v závěru naprosté vyčerpání. Někteří lidé ale mají osvobozující pocit při používání této techniky, protože s tou starou by nedokázali dnes takřka nic. Neuvědomují si ale, že čím lepší a dokonalejší techniku využívají, tím rychlejší pracovní a životní tempo jim nasazuje. V celkovém vzorku dotázaných odpovědělo 19,50% ano, 5,00% spíše ano, 4,00% spíše ne a 71,50% ne. Většina dotázaných se tedy necítí využíváním této techniky nijak svobodněji.

12 SHRNUTÍ

Při důkladné rekapitulaci výsledků průzkumu mohu konstatovat, že nulová hypotéza se u žádné typologie nepotvrdila. V otázkách, kde se objevilo slovo čip, si lidé uvědomili určité nebezpečí ztráty osobní svobody. U více otevřených otázek, kde riziko ztráty osobní svobody bylo skryté, si tuto možnost nepřipouštěli. Nulová hypotéza byla tedy popřena. Bylo to však z jiných důvodů, než jsem u jednotlivých typologií hypoteticky předpokládal. Ukázalo se, že u všech typologií mají lidé obavu ze ztráty osobní svobody v kontextu s komunikační mikroelektronikou, ale naproti tomu mají příliš propustné hranice osobní svobody a o možná rizika se nechtějí zajímat a nepřemýšlí o nich.

Nejkladnější přístup ke komunikační mikroelektronice ve výzkumu projevil ekonomický a politický typ a to ve znalostech a jejím užívání a největšími odpůrci byli estéti. Sociální a náboženský typ projevovali značnou neznalost této problematiky a proto k některým otázkám se vyjadřovali rozporupně. Teoretický typ lidí, který by měl prezentovat filozofy a vědce, se v některých případech nebyl schopný logicky rozhodovat.

13 ZÁVĚR

Tato práce byla rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Zabýval jsem se tímto problémem proto, že je **velmi důležitým tématem dnešní doby, kdy lidé přestali být ochotni nést odpovědnost za vlastní život**. Domnívám se, že **příliš propustné hranice lidí, které potvrdil i můj výzkum, s touto odpovědností souvisí**. Lidé mají tendenci chovat se jako ovce a přenechávat odpovědnost jiným. Znamená to, že v komunikační mikroelektronice, která jde mílovými kroky dopředu, ponechávají odpovědnost firmám a slepě se zajímají pouze o výsledný produkt bez toho, zda bude pro ně ve všem přínosem či nikoliv. Lidé v dnešní době jsou toho názoru, že jim přece nemůže například značková firma prodat výrobek, který by je mohl nějak ohrozit a ani se nesnaží o získání objektivnějších informací, nežli těch, které mu podsouvá výrobce. Začal jsem zvažovat fakt, že lidé užívající moderní komunikační mikrotechnologie by se nechali jejich prostřednictvím, připravit i o vlastní osobní svobodu. Osobní svobodu lidí v naší republice by měla zaručovat Listina základních práv a svobod (Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb.). Lidé by se tedy teoreticky neměli ničeho obávat, ale již dnes je zřejmé, že se mnohé vynálezy a výrobky s jejich provozovatelskými metodami dostávají beztretně za hranice tohoto zákona. Chtěl jsem si v této práci ověřit, jak si lidé uvědomují nebezpečí, že je komunikační mikrotechnologie mohou připravit o osobní svobodu. Chtěl jsem zjistit, čím se liší přístup k problému u různých typů lidí. Pro toto zjištění se mi Sprangerova typologie jevila jako nejvhodnější. Terénní průzkum jsem provedl na Moravě a dvě stě bezchybně vyplněných dotazníků, od sta mužů a od sta žen jsem zpracoval do svodových listů a dále v procentuálním vyjádření do tabulek a pro názornou představu i do grafů. K jednotlivým dotazníkovým otázkám jsem provedl diskuzi u jednotlivých typologických skupin a na konci jsem provedl diskuzi zároveň k celému vzorku dotázaných a doplnil tabulkou s grafem. Při tomto zpracování dat jsem dospěl k závěru, že pro případný následný výzkum ve větším rozsahu, bych musel znění některých otázek pozměnit tak, abych získal objasňující odpovědi na nově vyvstalé nejasnosti. Dále by bylo možno dotazníky vyhodnocovat různými způsoby, s přihlédnutím na další ovlivňující faktory, jako je pohlaví, věk a vzdělání. Můj předpoklad, že ekonomický typ člověka a politický se budou v podstatě shodovat ve svých názorech byl touto prací potvrzen. Ve vlastnictví a znalosti moderní elektroniky tyto dvě zkoumané skupiny předčily jednoznačně ostatní, protože tuto techniku potřebují ke své seberealizaci. Co

se týká propustnosti jejich hranic, v kontextu s cizím fyzickým pozorováním a posloucháním, nedokáží si je pevně stanovit a jednoznačně uzavřít, především lidé politického typu. Těm naprosto nevádí cizí poslouchání jejich rozhovoru. Rovněž tak sledování strážními kamerami a nahlížení do jejich počítače nevnímají jako je ohrožující faktor, i zde jsou lidé politického typu méně všímaví k možnému ohrožení v porovnání s ekonomickými typy. Téměř polovina z obou typologických skupin by čipu svěřila zdraví, což je značně alarmující. Platební karty, doklady, mobilní telefony s internetem by si v zásadě nebyli ochotni transplantovat v čipu příslušníci ani jedné z těchto dvou typologií. Řízení auta by také počítači nesvěřili. Po znalosti jazyka a vědních znalostech touto elektronickou formou zatoužilo více příslušníků politické typologie, oproti zamítavému postoji ekonomické skupiny. Obě skupiny vyjádřily velkou důvěru v masmediální sdělovací prostředky. Zároveň tak jako všechny zkoumané typologické skupiny vnímají užívání komunikačních mikrotechnologií spíše jako zatěžující faktor v jejich životě. Příslušníci všech typologických skupin by svěřili rozhodování o svém životě počítači, což vyjadřuje jasně tendenci lidí přenášet zodpovědnost za vlastní život na někoho jiného, v tomto případě na počítač. Příslušníci náboženského, teoretického, sociálního a estetického typu měli ve svých odpovědích hodně společného, pouze estéti se několikrát ve svých odpovědích odlišovali od všech. Užívání komunikačních mikrotechnologií bylo i u nich značně převažující, zato znalost a touha dozvědět se něco nového byla velmi malá. Narušování osobních hranic cizím posloucháním a sledováním osobním i strážními kamerami v zásadě vadilo nejvíce estétům a na druhém místě sociálním typům. S používáním osobního počítače druhou osobou projeví nesouhlas pouze lidé ze sociální skupiny. Žádná z těchto typologických skupin není ochotna svěřit své zdraví implantovanému čipu. Nenechali by si ani implantovat čip, který by jim zajistil znalost jazyků, vědění, nahradil mobilní telefon a internet. Nejvíce příznivců svěření řízení automobilu bylo u náboženského typu. Nedůvěra v rady masmédií se projevila nejvíce u sociálních typů. Po posouzení výsledků tohoto průzkumu se logicky člověk utvrdí v přesvědčení, že implantace nejrůznějších čipů by v dnešní době narazila na značný odpor a nezájem z řad dotázaných. Tato práce zřetelně vypovídá o **velké otevřenosti hranic lidí a o jejich tendenci přenechávat odpovědnost za svůj život**, tedy i osobní svobodu na někom druhém. Získal jsem přesvědčení, že tato skutečnost je značně alarmující a vyžadovala by učinit rozhodné kroky k její nápravě, ale v celkovém měřítku je podstatné, že čipy na jejichž základě bylo možno provést jejich zotročení, ve většině případů odmítají. Práce mi přinesla nové podněty. Sama

práce obsahuje obrovské množství samostatných témat pro další výzkumy v této oblasti. Například, proč se u lidí projeví záporná odpověď, když v otázce je uvedeno implantovat čip a mnoho jiných. Práce byla pro mě přínosem v tom, že mi ukázala, že skutečně **lidé nedokáží rozhodným způsobem říci ne všem ohrožujícím faktorům, se kterými se v životě setkávají**. Při psaní této práce jsem také pochopil, že **lidé jsou schopni kriticky reagovat pouze na problémy již reálné, nikoli jim předcházet**. Jsem také přesvědčený o tom, že **velmi mnoho záleží na formě a vhodně podané nabídce (formulace, výhody), aby byli lidé všech typologií ochotni souhlasit s čímkoliv, aniž by si dokázali uvědomit důsledky svých rozhodnutí pro svou budoucnost**.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ANZENBACHER, A. *Úvod do etiky*. 2. vyd. Praha : Academia, 2001. 292 s.
ISBN 80-200-0917-5.
- [2] BAUMAN, Z. *Svoboda*. Praha : Argo, 2003. 126 s. ISBN 80-7203-432-4.
- [3] ČAKRT, M. *Typologie osobnosti*. Praha : Management Press, 2004. 361 s.
ISBN 80-7261-112-7.
- [4] DRAPELA, V. J. *Přehled teorií osobností*. Praha : Portál, 1997. 175 s.
ISBN 80-7178-766-3.
- [5] JANKOVSKÝ, J. *Etika pro pomáhající profese*. Praha : Triton, 2003. 223 s.
ISBN 80-7254-329-6.
- [6] KOHÁK, E. *Svoboda, svědomí, soužití*. Praha : Slon, 2004. ISBN 80-86-426-35-0.
- [7] KÖNIG, H. *Neviditelná hrozba? Elektromagnetická pole kolem nás*. 1. české vydání.
Ostrava : Hel, 2001. 12 s. ISBN 80-86167-15-1.
- [8] MAŇÁK, J. ŠVEC, V. *Cesty pedagogického výzkumu*. Brno : Paido 2004. 78 s.
ISBN 80-7315-078-6.
- [9] MAŇÁK, J. et al. *Slovník pedagogické metodologie*. 1. vyd. Brno : Paido, 2005.
ISBN 807315-102-2.
- [10] MUSIL, J. *Sociální psychologie*. Zlín : Univerzita Tomáše Bati, 2005. 126 s.
ISBN 80-7318-292-0.
- [11] MUSIL, J. V. *Základy psychologie*. Olomouc : Jiří Musil – Psychologická a výchovná
poradna 2007. 156 s. ISBN 80-903449-3-3.
- [12] MUSILOVÁ, M. MUSIL, J. *Asistentká praxe. Cvičebnice a metodické vádemékum*.
1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. ISBN 48-244-0297-1.

- [13] SEKNIČKA, P. et al. *Úvod do hospodářské etiky*. Praha : Aspi Publishing, s. r. o., 2001. 188 s . ISBN 80-85963-40-X.
- [14] *Český normalizační institut. O nanotechnologiích*. [online]. [cit. 2007-04-15].
Dostupné z :
http://www.cni.cz/NP/NotesPortalCNI.nsf/key/informace~novinky_a_tisk_zpravy~clanek_o_nanotechnologiich?Open
- [15] *Vesmírní lidé. Společnost' Walnut Hills implantuje zamestnancom čipy*
[online]. [cit. 2007-04-15]. Dostupné z :
http://www.vesmirni-lide.cz/obr_noviny/nov_cl309.htm

SEZNAM OBRÁZKŮ

1. Procentuelní zastoupení jednotlivých typologií lidí v dotázaném vzorku .. str. 39
2. Procentuelní zastoupení jednotlivých věkových kategorií lidí v dotázaném vzorku ..... str. 39
3. Procentuelní zastoupení lidí podle vzdělání v dotázaném vzorku ..... str. 40
4. 1. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie ..... str. 43
5. 2. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie..... str. 46
6. 3. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie ..... str. 48
7. 4. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie..... str. 51
8. 5. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie ..... str. 53
9. 6. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie..... str. 56
10. 7. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie ..... str. 58
11. 8. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie..... str. 60
12. 9. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie ..... str. 62
13. 10. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie.... str. 65
14. 11. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie..... str. 67
15. 12. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie .... str. 69
16. 13. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie .... str. 71
17. 14. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie .... str. 73
18. 15. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologi. .... str. 75
19. 16. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie.... str. 77
20. 17. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologi. .... str. 79
21. 18. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie.... str. 80
22. 19. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie ... str. 82
23. 20. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí – všechny typologie.... str. 84

SEZNAM PŘÍLOH

P I.....	Dotazník
P II.....	1. Svodový list - všechny typologie – muži a ženy
P III	2. Svodový list - všechny typologie – muži
P IV.....	3. Svodový list - všechny typologie – ženy
P V.....	4. Svodový list – ekonomický typ – muži a ženy
P VI	5. Svodový list – ekonomický typ – muži a ženy
P VII.....	6. Svodový list – ekonomický typ – muži
P VIII.....	7. Svodový list – ekonomický typ – ženy
P IX.....	8. Svodový list – náboženský typ – muži a ženy
P X.....	9. Svodový list – náboženský typ – muži
P XI.....	10. Svodový list – náboženský typ – ženy
P XII.....	11. Svodový list – teoretický typ – muži a ženy
P XIII.....	12. Svodový list – teoretický typ – muži
P XIV	14. Svodový list – teoretický typ – ženy
P XV	15. Svodový list – estetický typ – muži a ženy
P XVI.....	16. Svodový list – estetický typ – muži
P XVII	17. Svodový list – estetický typ – ženy
P XVIII	18. Svodový list – politický typ – muži a ženy
P XIX.....	19. Svodový list – politický typ – muži
P XX.....	20. Svodový list – politický typ – ženy
P XXI.....	21. Svodový list – sociální typ – muži a ženy
P XXII	22. Svodový list – sociální typ – muži
P XXIII	23. Svodový list – sociální typ – ženy
P XXIV.....	1. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí

P XXV	2. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXVI	3. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXVII	4. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXVII	5. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXVIII	6. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXIX.....	7. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXX.....	8. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXI.....	9. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXII	10. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXIII.....	11. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXIV	12. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXV	13. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXVI	14. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXVII.....	15. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXVIII.	16. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXIX.....	17. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P. XXXX	18. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXXI	19. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí
P XXXXII.....	20. otázka dotazníku – graf s tabulkou odpovědí

Dotazník

Tento dotazník je naprosto ANONYMNÍ a získaná data budou zpracována zcela neadresně !

 ----Podtrhněte odpověď, kterou jste určili za správnou:

Jste: MUŽ ŽENA

Patříte do věkové skupiny: 20 – 30 let, 31 – 40 let, 41 – 50 let, 51 let a více

Podle Vašich vnitřních pocitů se zařaďte do jedné z šesti následujících typologických skupin:

ekonomický typ – prakticky založený, stojí oběma nohama pevně na zemi, podnikavý

náboženský typ – oceňuje především náboženské duchovní hodnoty

teoretický typ – hledá pravdu, touží po poznávání, rád filozofuje

estetický typ – oceňuje krásu, praktickými starostmi se nezabývá

politický typ – chce být nejlepší, důležité je pro něj společenské postavení

sociální typ – nejdůležitější je pro něj láska k druhým, rád pečuje o druhé

	VAŠI ODPOVĚĎ OZNAČTE KŘÍŽKEM	ANO	SPÍŠ E ANO	NEVÍM	SPÍŠ E NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?					
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?					
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?					
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?					
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?					

6.	Používáte osobní počítač?					
7.	Používáte internet?					
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?					
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?					
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?					
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?					
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?					
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?					
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?					
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?					
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?					
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?					
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?					
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?					
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?					
	CELKEM					

PŘÍLOHA P II :**1. SVODOVÝ LIST****Dotázaní – muži i ženy - všechny typologie celkem****Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 61, 31 – 40 let - 48, 41 – 50 let - 49,****51 let a více - 42**

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	188	0	0	0	12
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	45	39	14	42	60
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	109	34	1	5	51
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	60	43	2	39	56
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	39	21	0	40	100
6.	Používáte osobní počítač?	111	10	0	11	68
7.	Používáte internet?	142	0	0	0	58
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	149	26	2	13	10
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	173	17	0	4	6
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	38	48	2	61	51
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	73	25	7	25	70
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	45	6	4	20	125
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	17	13	0	20	150
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	30	8	0	15	147
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	35	30	8	18	109
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	30	19	6	25	120
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	5	2	0	22	171
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	23	1	0	39	137
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomoci sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	138	14	10	8	143
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	39	10	0	8	143
	CELKEM	1489	366	56	415	1674

PŘÍLOHA P III :

2. SVODOVÝ LIST

Dotázaní – muži - všechny typologie celkem**Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 30, 31 – 40 let - 24, 41 – 50 let - 26,****51 let a více - 20**

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	92	0	0	0	8
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	39	19	4	12	26
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	70	27	1	0	2
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	24	25	2	23	26
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	27	15	0	16	42
6.	Používáte osobní počítač?	59	10	0	11	20
7.	Používáte internet?	72	0	0	0	28
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	69	11	2	8	10
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	79	11	0	4	6
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	32	38	2	21	7
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	33	20	2	25	20
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	40	6	4	10	40
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	17	13	0	0	70
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	30	8	0	0	62
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	28	12	8	6	46
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	25	5	6	15	50
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	4	0	0	20	76
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	20	0	0	33	47
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	56	12	8	4	20
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	24	6	0	0	70
	CELKEM	839	238	39	208	676

PŘÍLOHA P IV :

3. SVODOVÝ LIST

Dotázané – ženy - všechny typologie celkem**Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 31, 31 – 40 let - 24, 41 – 50 let - 23,****51 let a více - 22**

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	96	0	0	0	4
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	6	20	10	30	34
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	39	7	0	5	49
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	36	18	0	16	30
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	12	6	0	24	58
6.	Používáte osobní počítač?	52	0	0	0	48
7.	Používáte internet?	70	0	0	0	30
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	80	15	0	5	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	94	6	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	6	10	0	40	44
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	40	5	5	0	50
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	5	0	0	10	85
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	20	80
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	15	85
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	7	18	0	12	63
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	6	14	0	10	70
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	1	2	0	2	95
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	3	1	0	6	90
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomoci sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	82	2	2	4	10
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	15	4	0	8	73
	CELKEM	650	128	17	207	998

PŘÍLOHA P V :**4. SVODOVÝ LIST****Dotázaní – muži i ženy - ekonomický typ****Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 14, 31 – 40 let - 14, 41 – 50 let - 11,****51 let a více - 9**

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	48	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	22	6	2	10	8
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	23	9	0	0	16
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	23	9	0	7	9
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	20	11	0	8	9
6.	Používáte osobní počítač?	42	1	0	0	5
7.	Používáte internet?	44	0	0	0	4
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	48	0	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	42	6	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	17	13	0	15	3
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	27	6	0	8	7
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	24	0	0	1	23
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	7	5	0	2	34
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	7	0	0	0	41
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	8	10	0	6	24
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	4	5	6	6	27
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	1	0	4	43
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	2	0	0	18	28
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomoci sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	39	3	0	0	6
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	8	2	0	0	38
	CELKEM	455	87	8	85	325

PŘÍLOHA P VI :

5. SVODOVÝ LIST

Dotázaní – muži - ekonomický typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 5, 31 – 40 let - 6, 41 – 50 let - 6, 51 let a více - 2

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	18	0	0	0	1
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	1	0	2	8	8
3.	Vadí Vám, když zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný?	3	0	0	0	16
4.	Vadí Vám, když vás někdo osobně pozoruje a sleduje?	9	1	0	2	7
5.	Vadí Vám, když Vás sledují strážní kamery?	10	1	0	0	8
6.	Používáte osobní počítač?	16	0	0	0	3
7.	Používáte internet?	19	0	0	0	0
8.	Vadilo by Vám, kdyby cizí osoba prohlížela Vaše data ve Vašem počítači?	19	0	0	0	0
9.	Vadilo by vám, kdyby o Vašich důležitých životních krocích rozhodoval vždy bezchybně počítač?	18	1	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	3	3	0	10	3
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	10	2	0	0	7
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	2	0	0	1	16
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	2	17
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	0	19
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	2	10	0	6	1
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	3	4	0	2	10
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	1	0	2	16
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	2	0	0	2	15
19.	Připadá Vám, že s Vámi sdělovací prostředky manipulují podle něčích potřeb?	19	0	0	0	0
20.	Máte pocit, že žijete svobodný život, bez vnějšího omezování ?	0	0	0	0	19
	CELKEM	154	23	2	35	166

PŘÍLOHA P VII :

6. SVODOVÝ LIST

Dotázané – ženy - ekonomický typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 9, 31 – 40 let - 8, 41 – 50 let - 5, 51 let a více - 7

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	29	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	21	6	0	2	0
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	20	9	0	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	14	8	0	5	2
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	10	10	0	8	1
6.	Používáte osobní počítač?	26	1	0	0	2
7.	Používáte internet?	25	0	0	0	4
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	29	0	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	24	5	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	14	10	0	5	0
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	17	4	0	8	0
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	22	0	0	0	7
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	7	5	0	0	17
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	7	0	0	0	22
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	6	0	0	0	23
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	1	1	6	4	17
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	2	27
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	16	13
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	20	3	0	0	6
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	8	2	0	0	19
	CELKEM	300	64	6	50	160

PŘÍLOHA P VIII :

7. SVODOVÝ LIST

Dotázaní – muži a ženy - náboženský typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 4, 31 – 40 let - 4, 41 – 50 let - 5, 51 let a více - 9

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	20	0	0	0	2
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	1	4	1	6	10
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	17	4	1	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	5	5	0	6	6
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	2	2	0	4	8
6.	Používáte osobní počítač?	8	2	0	4	14
7.	Používáte internet?	14	0	0	0	8
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	11	7	0	2	2
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	22	0	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	4	3	0	8	7
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	2	2	1	5	12
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	5	5	0	3	9
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	5	3	0	0	14
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	8	5	0	0	9
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	0	7	0	3	12
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	0	0	8	14
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	0	22
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	10	0	0	4	8
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	9	5	2	2	4
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	7	2	0	1	12
	CELKEM	150	56	5	56	173

PŘÍLOHA P IX :

8. SVODOVÝ LIST

Dotázaní – muži - náboženský typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 3, 31 – 40 let – 4, 41 – 50 let - 4, 51 let a více - 7

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	16	0	0	0	2
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	1	4	1	4	8
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	13	4	1	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	2	5	0	5	6
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	2	2	0	4	10
6.	Používáte osobní počítač?	7	2	0	4	5
7.	Používáte internet?	12	0	0	0	6
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	7	7	0	2	2
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	18	0	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	4	3	0	6	5
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	1	2	0	5	10
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	5	5	0	3	5
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	5	3	0	0	10
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	8	5	0	0	5
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	0	7	0	3	8
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	0	0	8	10
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	0	18
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	10	0	0	4	4
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	5	5	2	2	4
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	6	2	0	0	10
	CELKEM	122	56	4	50	128

PŘÍLOHA P X :

9. SVODOVÝ LIST

Dotázané – ženy - náboženský typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 1, 31 – 40 let - 0, 41 – 50 let - 1, 51 let a více - 2

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	4	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	0	0	0	2	2
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	4	0	0	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	3	0	0	1	0
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	0	0	0	0	4
6.	Používáte osobní počítač?	1	0	0	0	3
7.	Používáte internet?	2	0	0	0	2
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	4	0	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	4	0	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	0	2	0	2	2
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	1	0	1	0	2
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	0	0	0	0	4
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	0	4
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	0	4
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	0	0	0	0	4
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	0	0	0	4
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	0	4
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	0	4
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	4	0	0	0	0
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	1	0	0	1	2
	CELKEM	28	0	1	6	45

Dotázaní – muži a ženy - teoretický typ**Počet respondentů ve věkové skupině:** 20 – 30 let - 31, 31 – 40 let - 14, 41 – 50 let - 11,

51 let a více - 17

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	68	0	0	0	5
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	11	20	7	18	17
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	44	11	0	2	16
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	26	20	0	12	15
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	8	5	0	26	34
6.	Používáte osobní počítač?	40	2	0	2	29
7.	Používáte internet?	49	0	0	0	24
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	57	12	0	4	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	57	8	0	4	4
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	7	19	1	26	20
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	33	5	1	7	27
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	11	0	0	8	54
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	3	4	0	16	50
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	13	2	0	14	44
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	12	7	0	5	49
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	18	9	0	5	41
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	2	0	0	8	63
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	5	0	0	12	56
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomoci sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	59	3	0	3	8
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	12	3	0	5	53
	CELKEM	535	130	9	177	609

Dotázaní – muži - teoretický typPočet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 15, 31 – 40 let - 10, 41 – 50 let - 8,51 let a více - 15

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	46	0	0	0	2
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	1	17	7	14	9
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	25	5	0	2	16
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	19	12	0	7	10
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	0	2	0	22	24
6.	Používáte osobní počítač?	22	0	0	0	26
7.	Používáte internet?	30	0	0	0	18
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	34	10	0	4	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	43	5	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	0	4	0	24	20
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	20	1	1	0	26
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	3	0	0	6	39
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	16	32
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	14	34
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	0	6	0	5	37
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	7	0	5	36
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	0	48
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	2	46
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	37	1	0	3	7
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	10	2	0	5	31
	CELKEM	290	72	8	129	461

PŘÍLOHA P XIII :

12. SVODOVÝ LIST

Dotázané – ženy - teoretický typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 16, 31 – 40 let - 4, 41 – 50 let - 3, 51 let a více - 2

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	22	0	0	0	3
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	10	3	0	4	8
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	19	6	0	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	7	8	0	5	5
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	8	3	0	4	10
6.	Používáte osobní počítač?	18	2	0	2	3
7.	Používáte internet?	19	0	0	0	6
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	23	2	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	14	3	0	4	4
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	7	15	1	2	0
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	13	4	0	7	1
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	8	0	0	2	15
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	3	4	0	0	18
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	13	2	0	0	10
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	12	1	0	0	12
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	18	2	0	0	5
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	2	0	0	8	15
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	5	0	0	10	10
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	22	2	0	0	1
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	2	1	0	0	22
	CELKEM	245	58	1	48	148

PŘÍLOHA P XIV :

13. SVODOVÝ LIST

Dotázaní – muži a ženy - estetický typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 8, 31 – 40 let - 5, 41 – 50 let - 1, 51
let a více - 2

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	16	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	0	2	0	2	12
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	3	2	0	2	9
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	1	3	0	4	8
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	0	0	0	2	14
6.	Používáte osobní počítač?	2	3	0	0	11
7.	Používáte internet?	12	0	0	0	4
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	13	3	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	13	1	0	0	2
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	0	0	0	5	11
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	2	1	1	2	10
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	0	0	0	1	15
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	1	15
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	1	15
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	0	0	0	0	16
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	0	0	2	14
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	0	16
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	2	16
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomoci sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	10	0	0	3	3
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	3	2	0	2	9
	CELKEM	75	18	4	24	199

Dotázaní – muži - estetický typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 0, 31 – 40 let - 2, 41 – 50 let - 0, 51 let a více - 1

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	3	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	0	1	0	0	2
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	2	1	0	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	0	0	0	0	3
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	0	0	0	0	3
6.	Používáte osobní počítač?	0	3	0	0	0
7.	Používáte internet?	3	0	0	0	0
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	3	0	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	0	1	0	0	2
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	0	0	0	3	0
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	0	0	0	2	1
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	0	0	0	0	3
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	0	3
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	0	3
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	0	0	0	0	3
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	0	0	0	3
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	0	3
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	0	3
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	0	0	2	0	1
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	0	0	0	0	3
	CELKEM	11	6	2	5	36

PŘÍLOHA P XVI :

15. SVODOVÝ LIST

Dotázané – ženy - estetický typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 8, 31 – 40 let - 3, 41 – 50 let - 1, 51 let a více - 1

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	13	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	0	1	0	2	10
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	1	1	0	2	9
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	1	3	0	4	5
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	0	0	0	2	11
6.	Používáte osobní počítač?	2	0	0	0	11
7.	Používáte internet?	9	0	0	0	4
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	10	3	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	13	0	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	0	0	0	2	11
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	2	1	1	0	9
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	0	0	0	1	12
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	1	12
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	1	12
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	0	1	0	0	12
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	0	0	2	11
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	0	13
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	0	13
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomoci sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	10	0	1	0	2
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	3	2	0	2	6
	CELKEM	64	12	2	19	163

PŘÍLOHA P XVII :

16. SVODOVÝ LIST

Dotázaní – muži a ženy - politický typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 0, 31 – 40 let - 4, 41 – 50 let - 6, 51
let a více - 2

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	12	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	11	1	0	0	0
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	12	0	0	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	4	2	0	4	2
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	9	3	0	0	0
6.	Používáte osobní počítač?	12	0	0	0	0
7.	Používáte internet?	12	0	0	0	0
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	12	0	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	12	0	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	5	7	0	0	0
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	7	5	0	0	0
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	5	0	0	2	5
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	2	1	0	0	9
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	2	1	0	0	9
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	9	2	0	1	0
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	8	4	0	0	0
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	3	1	0	2	6
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	0	12
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomoci sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	12	0	0	0	0
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	0	0	0	0	12
	CELKEM	149	27	0	9	55

PŘÍLOHA P XVIII :

17. SVODOVÝ LIST

Dotázaní – muži - politický typPočet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 0, 31 – 40 let - 3, 41 – 50 let - 4 51

let a více - 0

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	7	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	7	0	0	0	0
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	7	0	0	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	1	1	0	3	2
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	7	0	0	0	0
6.	Používáte osobní počítač?	7	0	0	0	0
7.	Používáte internet?	7	0	0	0	0
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	7	0	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	7	0	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	2	5	0	0	0
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	2	5	0	0	0
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	5	0	0	0	2
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	2	1	0	0	4
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	2	1	0	0	4
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	4	2	0	1	0
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	5	2	0	0	0
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	2	0	0	2	3
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	0	7
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	7	0	0	0	0
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	0	0	0	0	7
	CELKEM	88	17	0	6	29

PŘÍLOHA P XIX :

18. SVODOVÝ LIST

Dotázané – ženy - politický typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 0, 31 – 40 let - 1, 41 – 50 let - 2 51
let a více - 2

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	5	0	0	0	0
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	4	1	0	0	0
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	5	0	0	0	0
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	3	1	0	1	0
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	2	3	0	0	0
6.	Používáte osobní počítač?	5	0	0	0	0
7.	Používáte internet?	5	0	0	0	0
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	5	0	0	0	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	5	0	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	3	2	0	0	0
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	5	0	0	0	0
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	0	0	0	2	3
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	0	5
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	0	5
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	5	0	0	0	0
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	3	2	0	0	0
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	1	1	0	0	3
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	0	0	0	0	5
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	5	0	0	0	0
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	0	0	0	0	5
	CELKEM	61	10	0	3	26

Dotázaní – muži a ženy - sociální typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 4, 31 – 40 let - 7, 41 – 50 let - 15, 51 let a více - 3

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	25	0	0	0	4
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	0	6	4	6	13
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	10	8	0	1	10
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	1	4	2	6	16
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	0	0	0	0	29
6.	Používáte osobní počítač?	4	2	0	5	18
7.	Používáte internet?	11	0	0	0	18
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	8	4	2	7	8
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	27	2	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	5	6	1	7	10
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	2	6	4	3	14
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	0	1	4	5	19
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	1	28
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	0	29
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	6	3	8	3	9
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	1	0	4	24
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	8	21
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	6	1	0	5	17
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	9	3	5	3	9
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	9	1	0	0	19
	CELKEM	123	48	30	64	315

Dotázaní – muži - sociální typ

Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 2, 31 – 40 let - 3, 41 – 50 let - 10, 51 let a více - 3

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPIŠ ANO	NEVÍM	SPIŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	15	0	0	0	3
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	0	5	3	2	8
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	9	7	0	0	2
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	0	3	2	5	8
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	0	0	0	0	18
6.	Používáte osobní počítač?	1	2	0	5	10
7.	Používáte internet?	6	0	0	0	12
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	0	2	2	6	8
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	16	2	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	5	5	1	5	2
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	0	5	2	3	8
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	0	1	4	5	8
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	0	18
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	0	18
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	6	2	8	2	0
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	0	0	3	15
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	8	10
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	5	0	0	3	10
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	2	2	4	2	8
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	8	1	0	0	9
	CELKEM	73	37	26	49	175

Dotázané – ženy - sociální typ

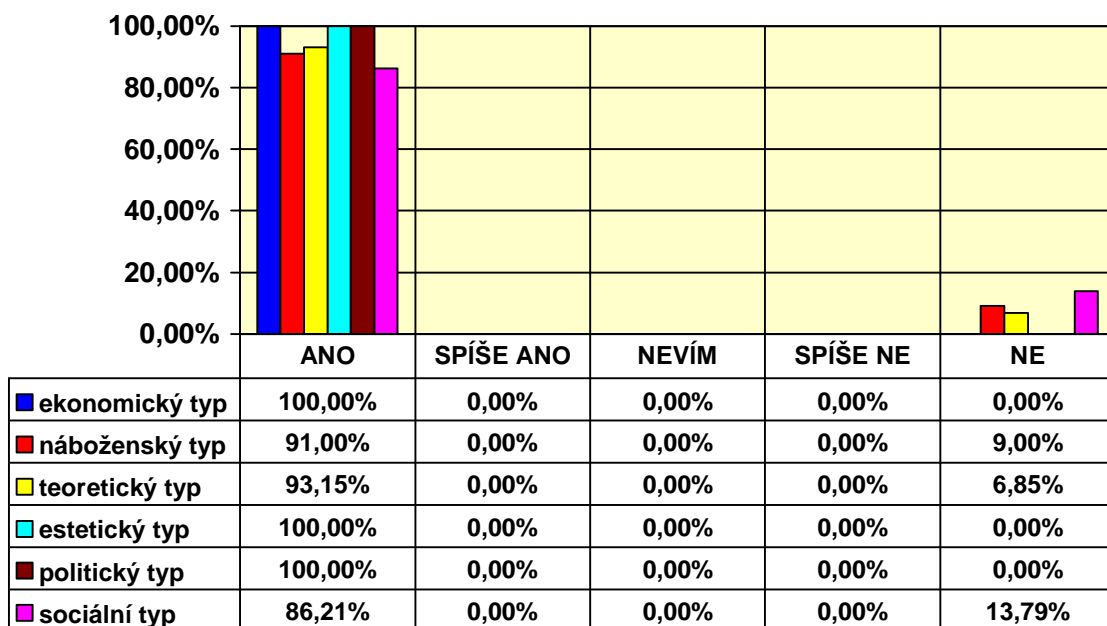
Počet respondentů ve věkové skupině: 20 – 30 let - 2, 31 – 40 let - 4, 41 – 50 let - 5, 51 let a více - 0

	SOUČTY ODPOVĚDÍ NA DOTAZ VE SKUPINĚ	ANO	SPÍŠ ANO	NEVÍM	SPÍŠ NE	NE
1.	Vlastníte mobilní telefon?	10	0	0	0	1
2.	Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?	0	1	1	4	5
3.	Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechá vás to klidným?	1	1	0	1	8
4.	Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?	1	1	0	1	8
5.	Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?	0	0	0	0	11
6.	Používáte osobní počítač?	3	0	0	0	8
7.	Používáte internet?	5	0	0	0	6
8.	Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?	8	2	0	1	0
9.	Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?	11	0	0	0	0
10.	Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?	0	1	0	2	8
11.	Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?	2	1	2	0	6
12.	Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?	0	0	0	0	11
13.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?	0	0	0	1	10
14.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?	0	0	0	0	11
15.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?	0	1	0	1	9
16.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?	0	1	0	1	9
17.	Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?	0	0	0	0	11
18.	Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?	1	1	0	2	7
19.	Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?	7	1	1	1	1
20.	Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svobodnější než dříve?	1	0	0	0	10
	CELKEM	50	11	4	15	140

PŘÍLOHA P XXIII :

Otázka č. 1 - Vlastníte mobilní telefon?

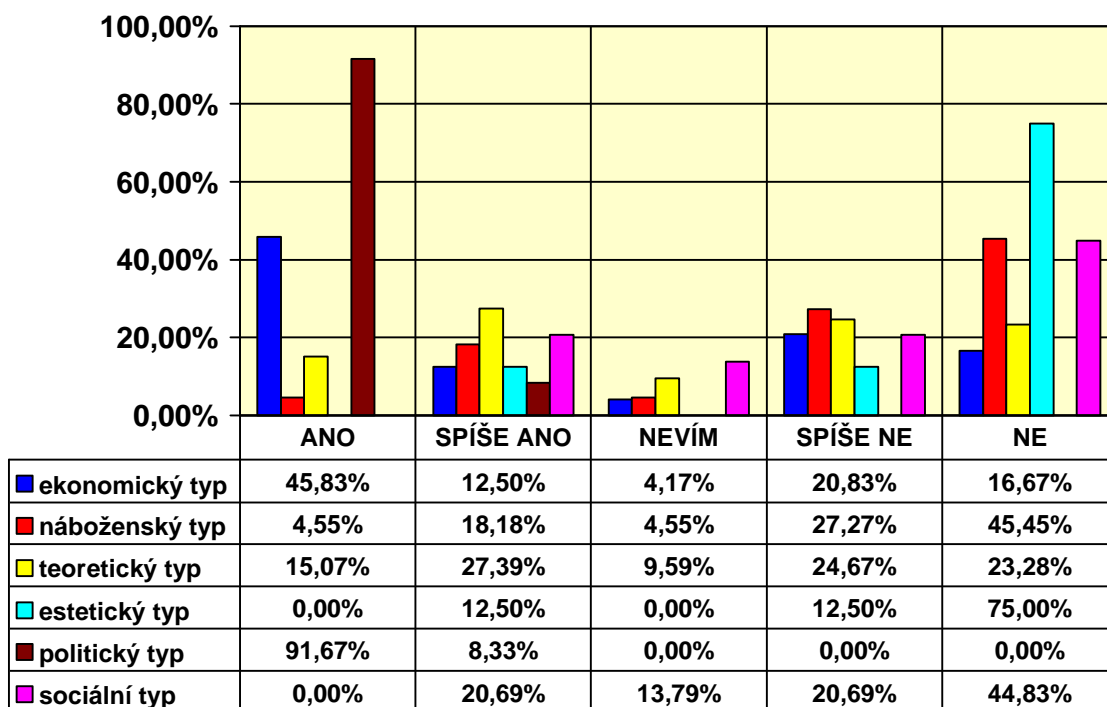
1. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXIV :

Otázka č. 2 - Znáte a umíte používat všechny jeho funkce?

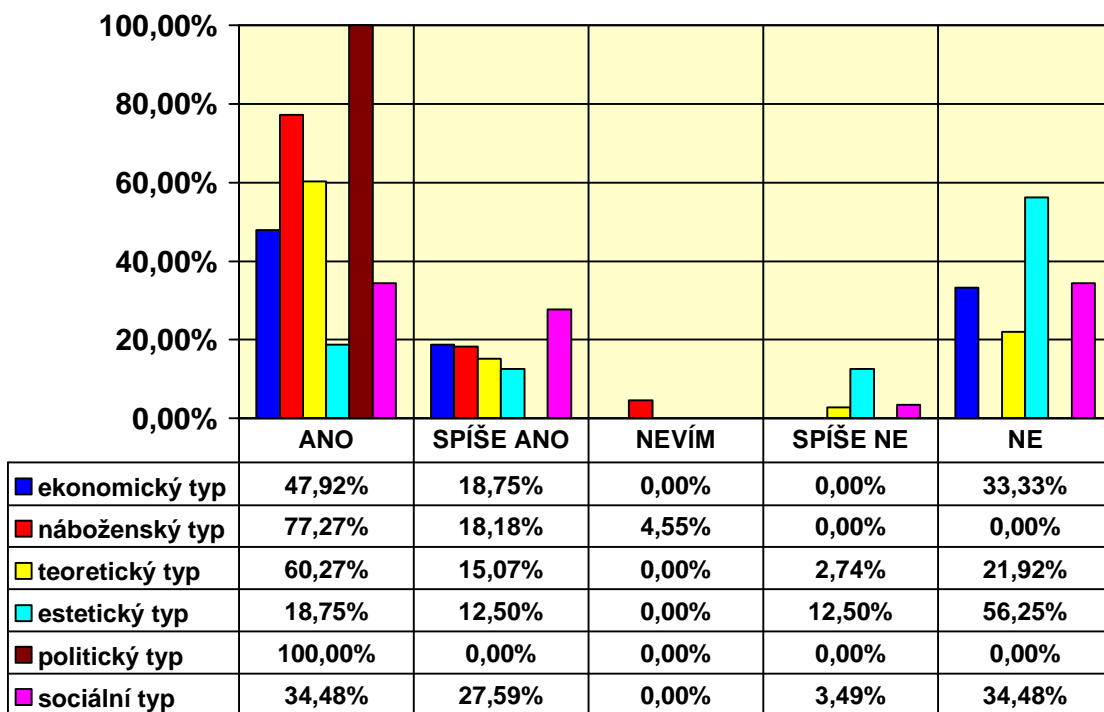
2. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXV :

Otázka č. 3 - Pokud zjistíte, že váš rozhovor poslouchal někdo nepovolaný, nechává vás to klidným?

3. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

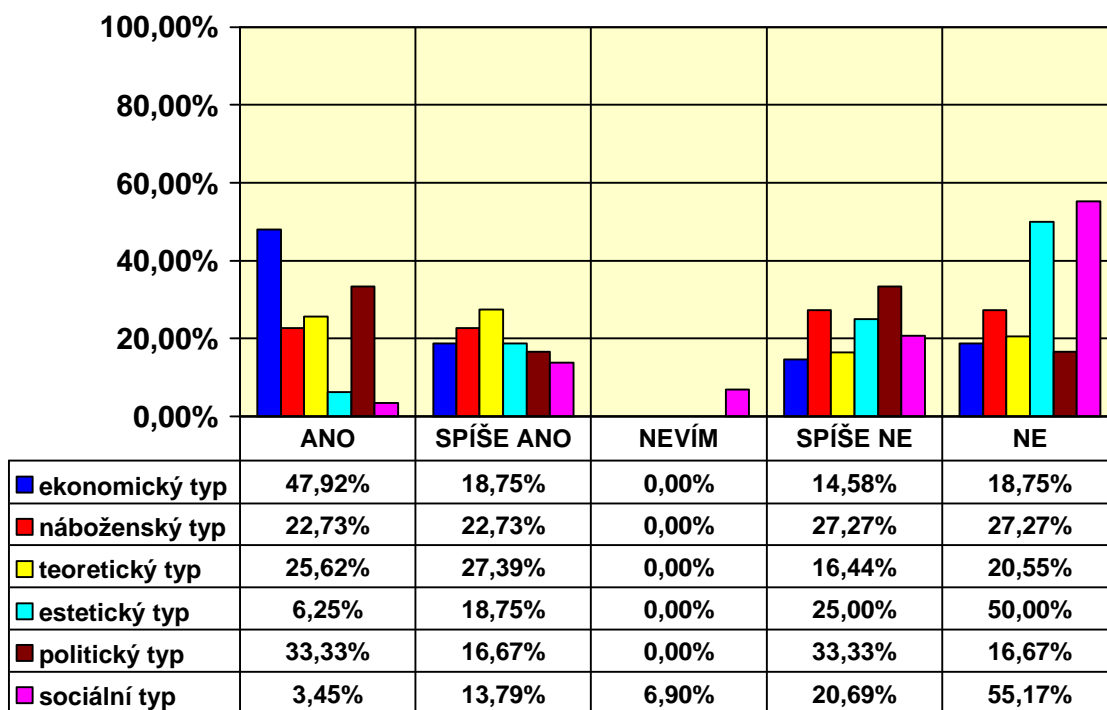

PŘÍLOHA P XXVI :

Otázka č. 4 - Pokud zjistíte, že vás někdo osobně pozoruje a sleduje, nechá vás to klidným?

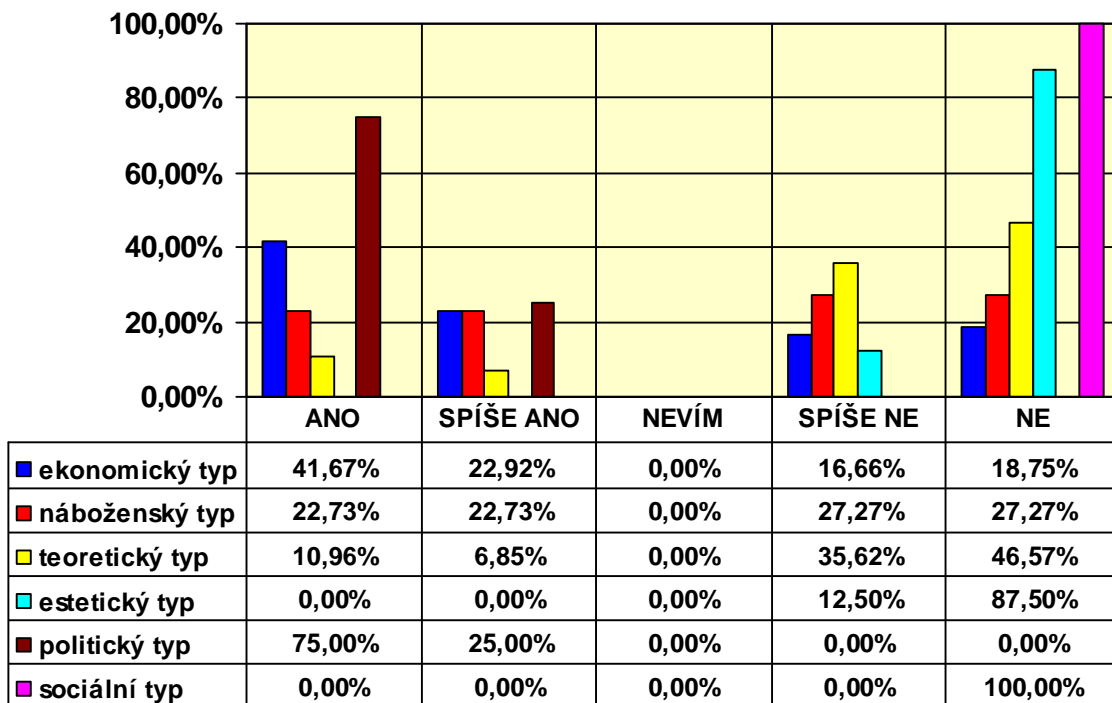
4. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXVII :

Otázka č. 5 - Když zjistíte, že vás sledují strážní kamery, nechá vás to klidným?

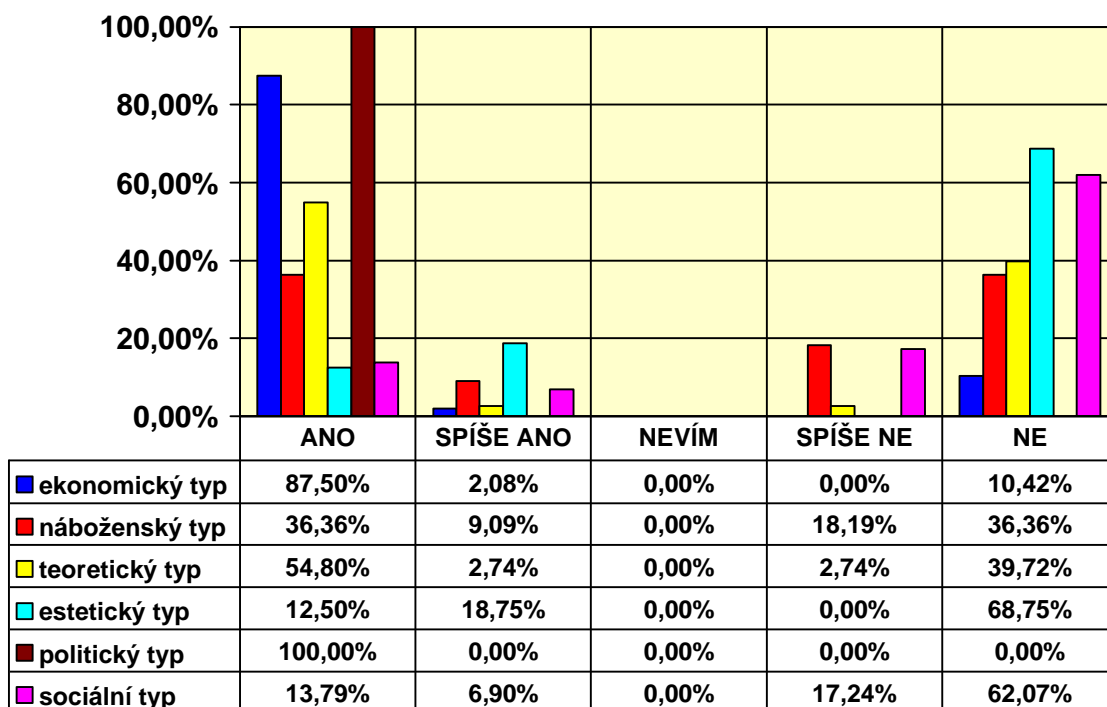
5. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXVIII :

Otázka č. 6 - Používáte osobní počítač?

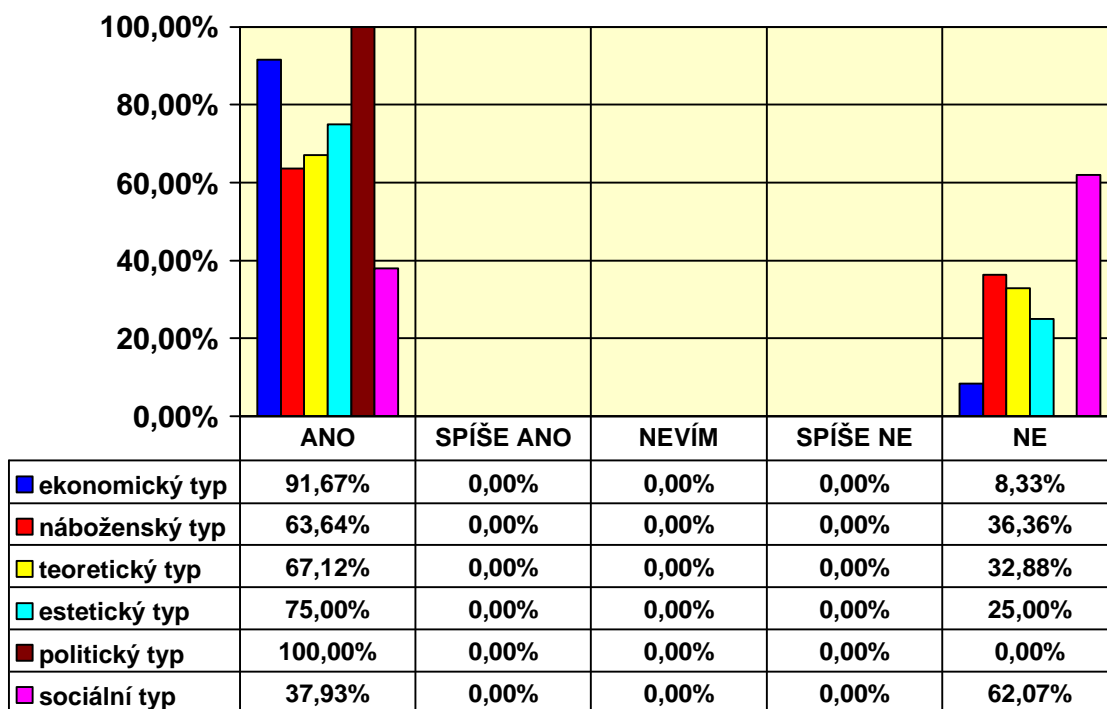
6. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXIX :

Otázka č. 7 - Používáte internet?

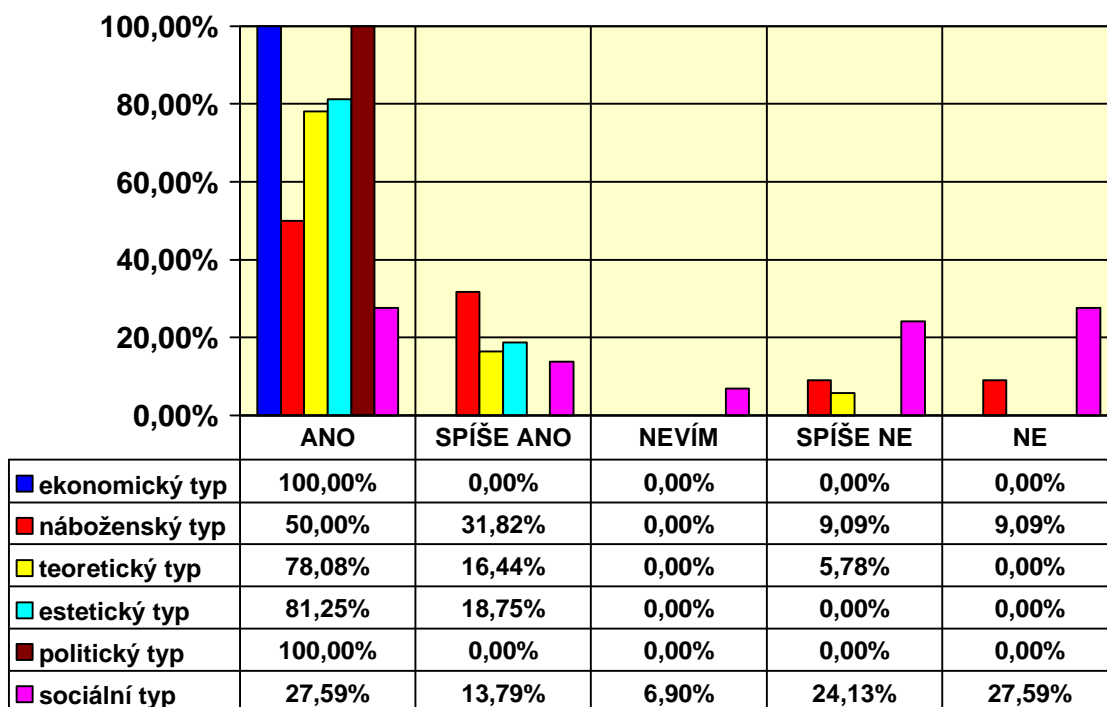
7. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXX :

Otázka č. 8 - Mohl by v případě potřeby použít váš počítač i někdo druhý?

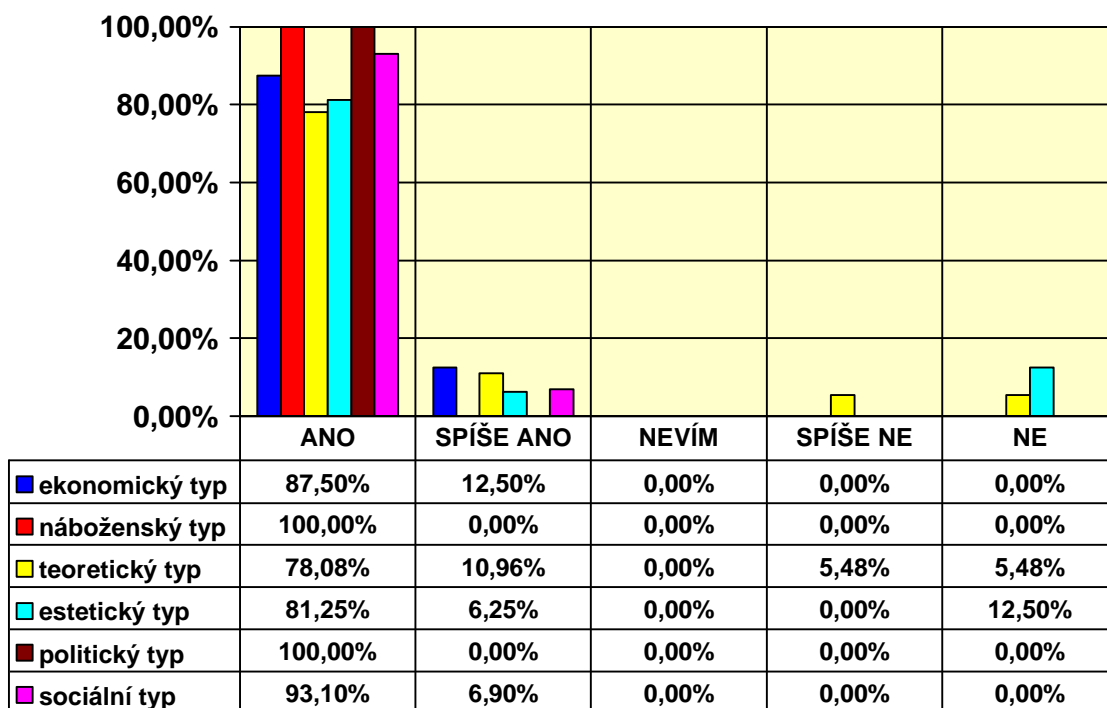
8. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXI :

Otázka č. 9 - Nechali by jste o vašich důležitých životních krocích rozhodovat vždy bezchybně počítač?

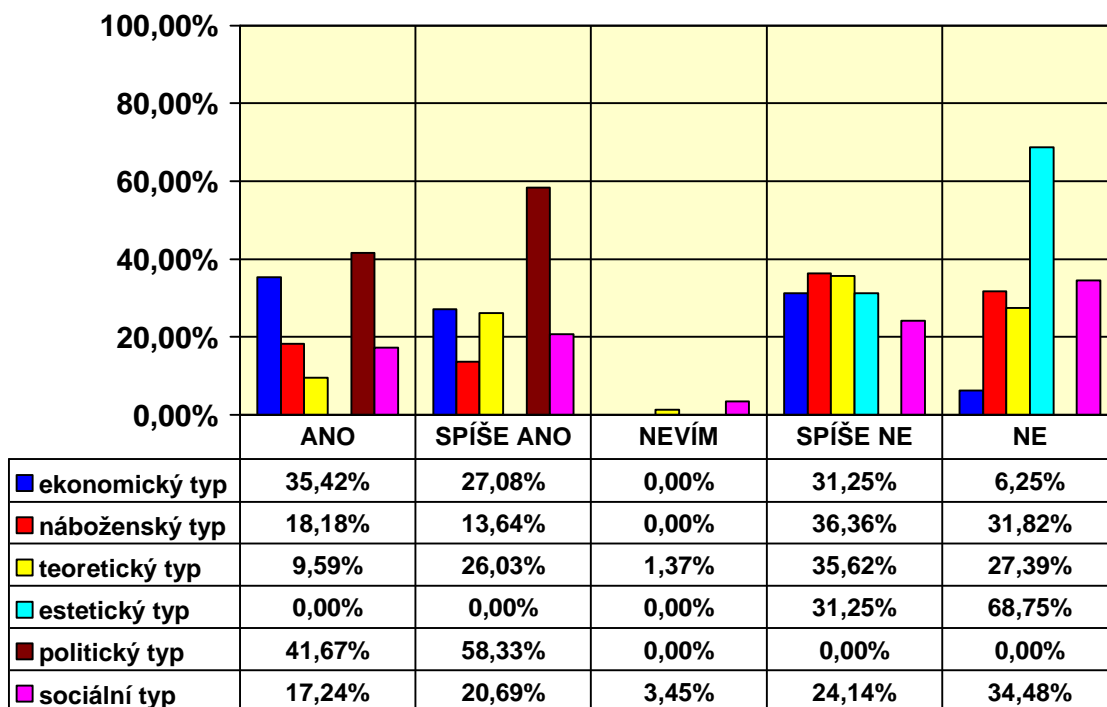
9. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXII :

Otázka č. 10 - Zajímáte se o nové vynálezy v oblasti elektroniky?

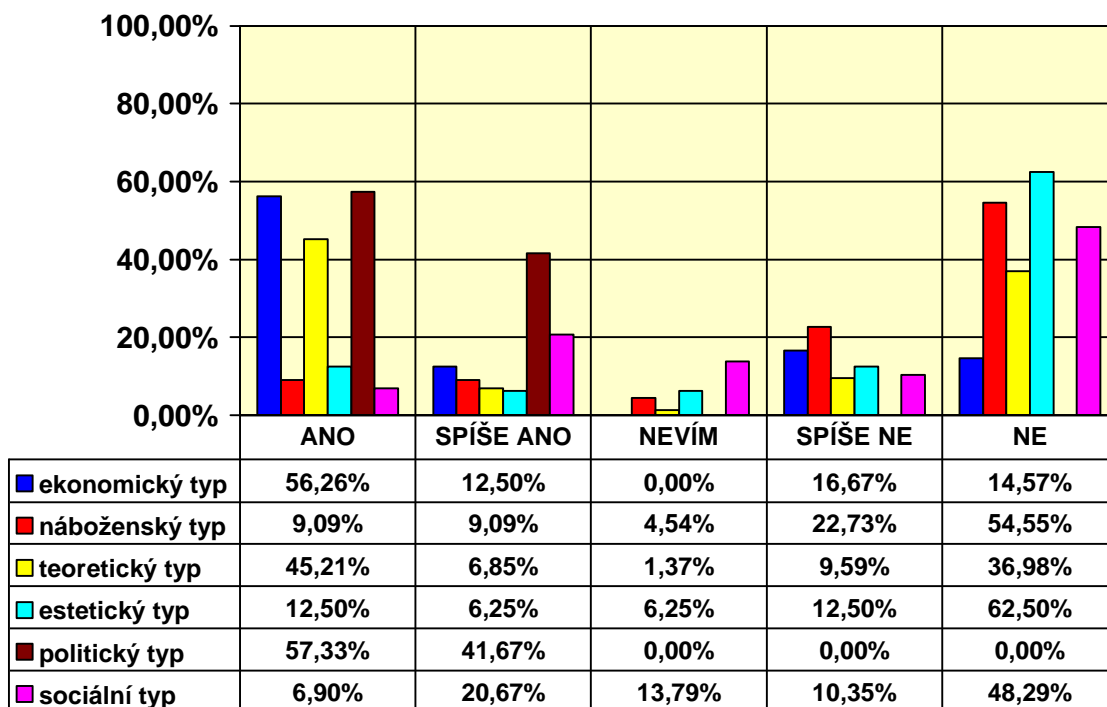
10. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXIII :

Otázka č. 11 - Víte, že jsou vyvíjeny čipy, které mohou komunikovat s Vaší nervovou soustavou?

11. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

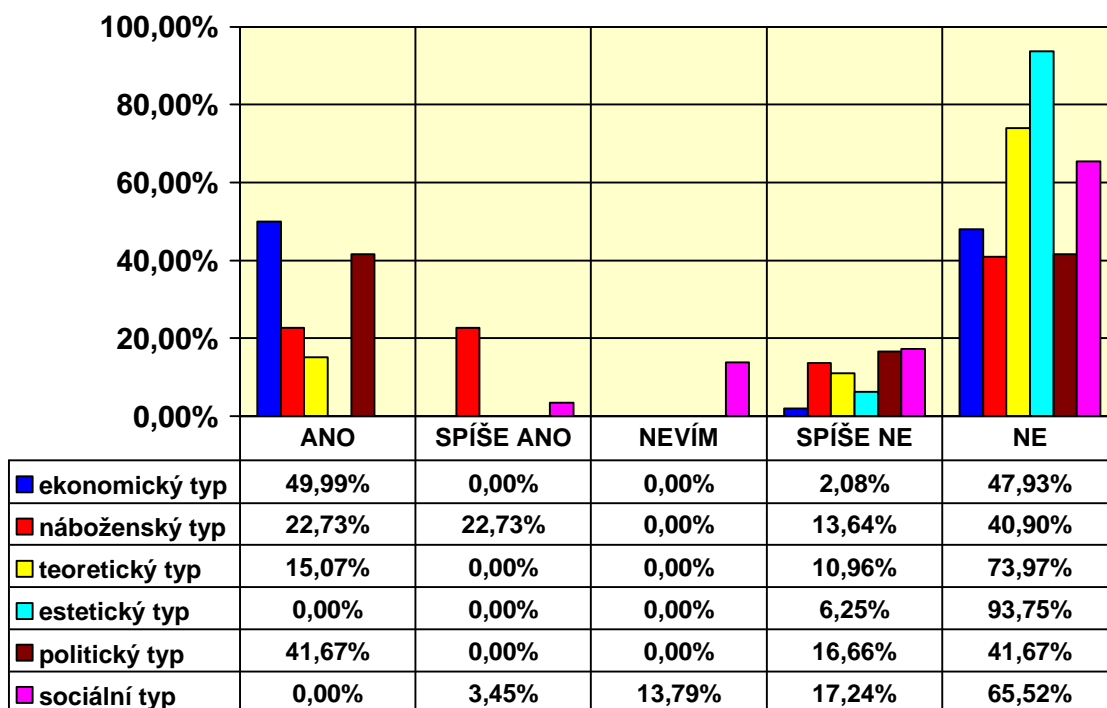

PŘÍLOHA P XXXIV :

Otázka č. 12 - Nechali by jste si implantovat čip, který by rozhodoval o Vašem zdraví, snížil možnost nemocí a prodloužil Váš život?

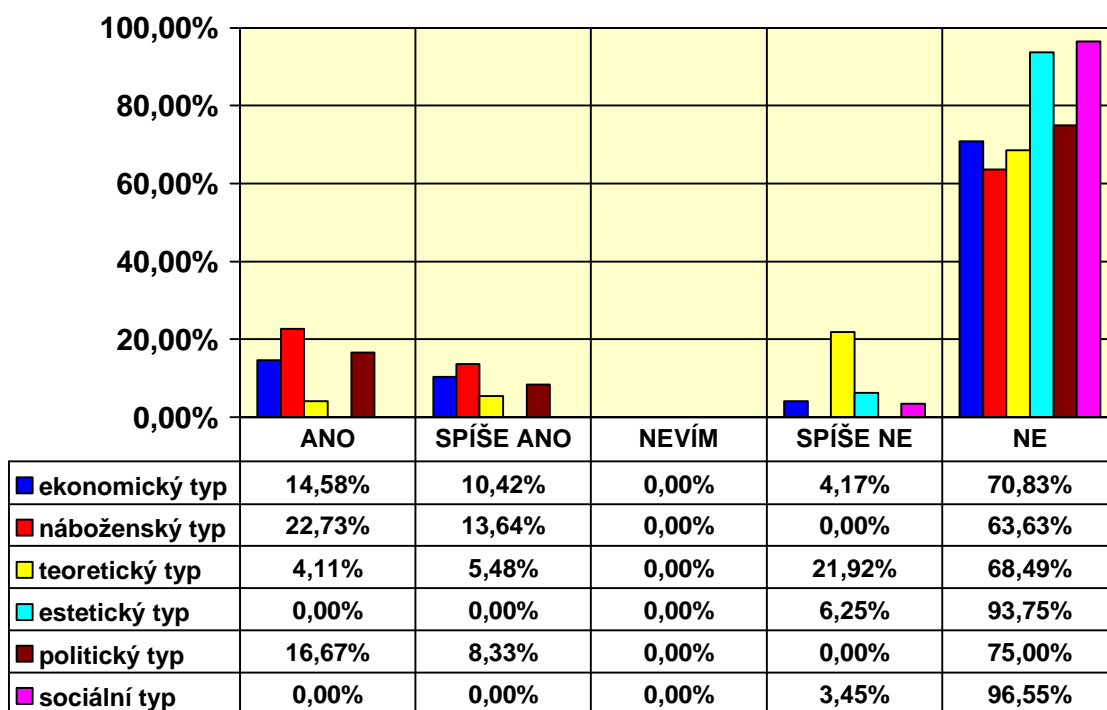
12. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXV :

Otázka č. 13 - Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil všechny osobní doklady po celém světě?

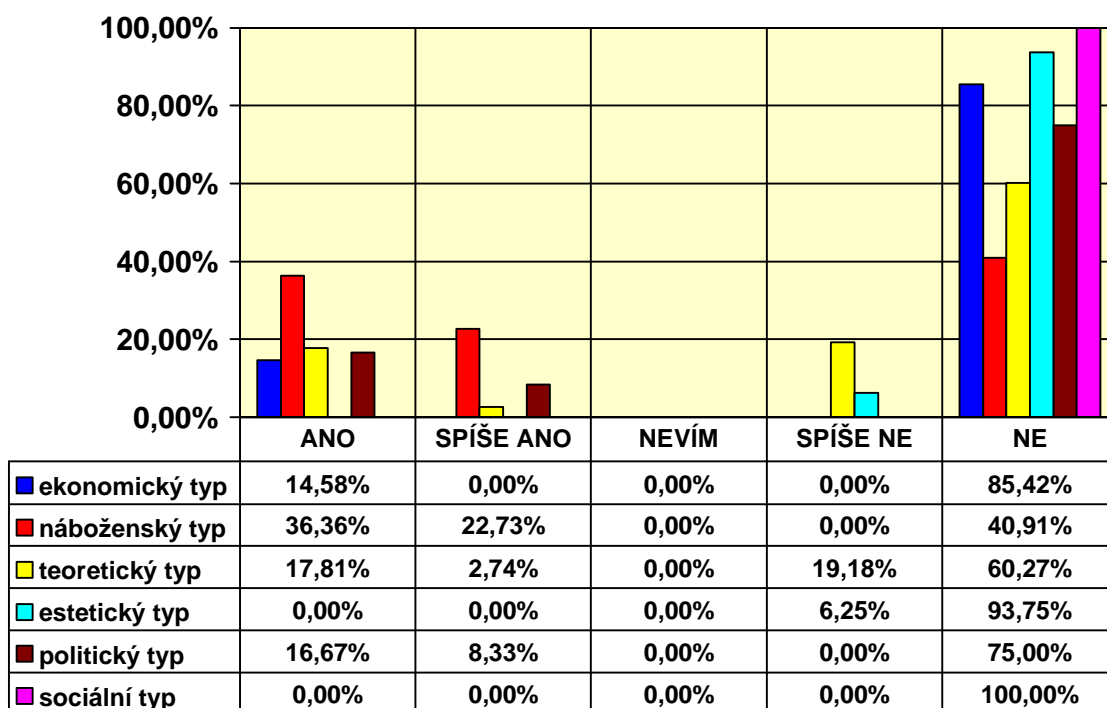
13. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXVI :

Otázka č. 14 - Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám nahradil po celém světě platební karty?

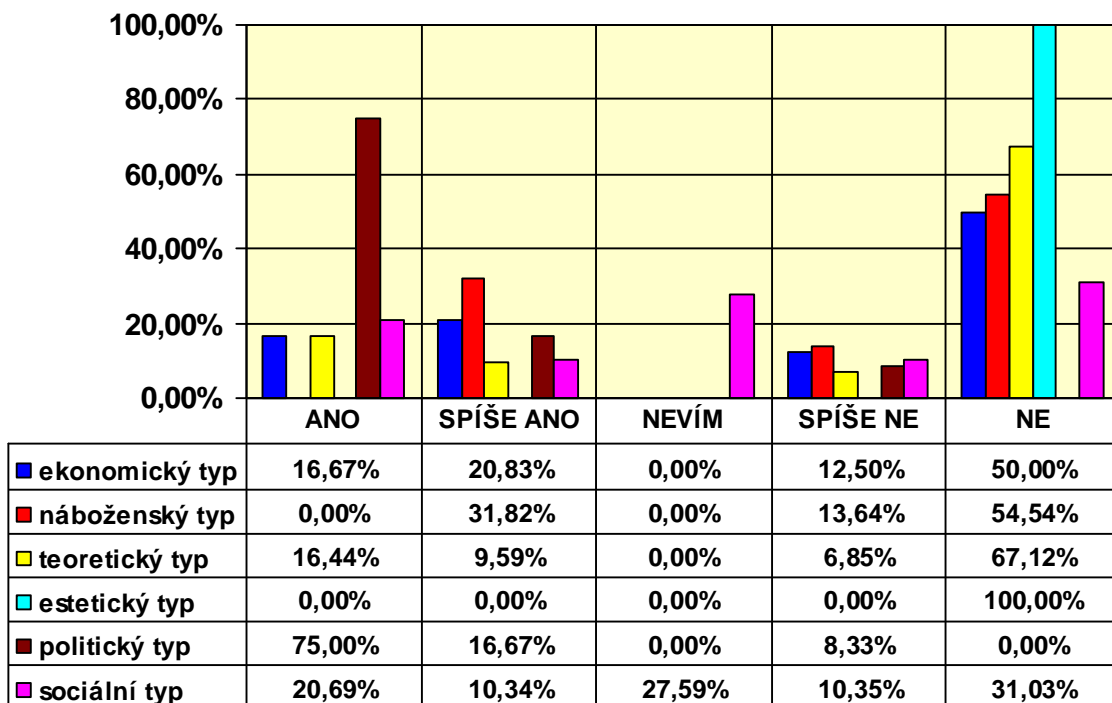
14. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXVII :

Otázka č. 15 - Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil domluvit se v jakémkoliv v něm naprogramovaném jazyce?

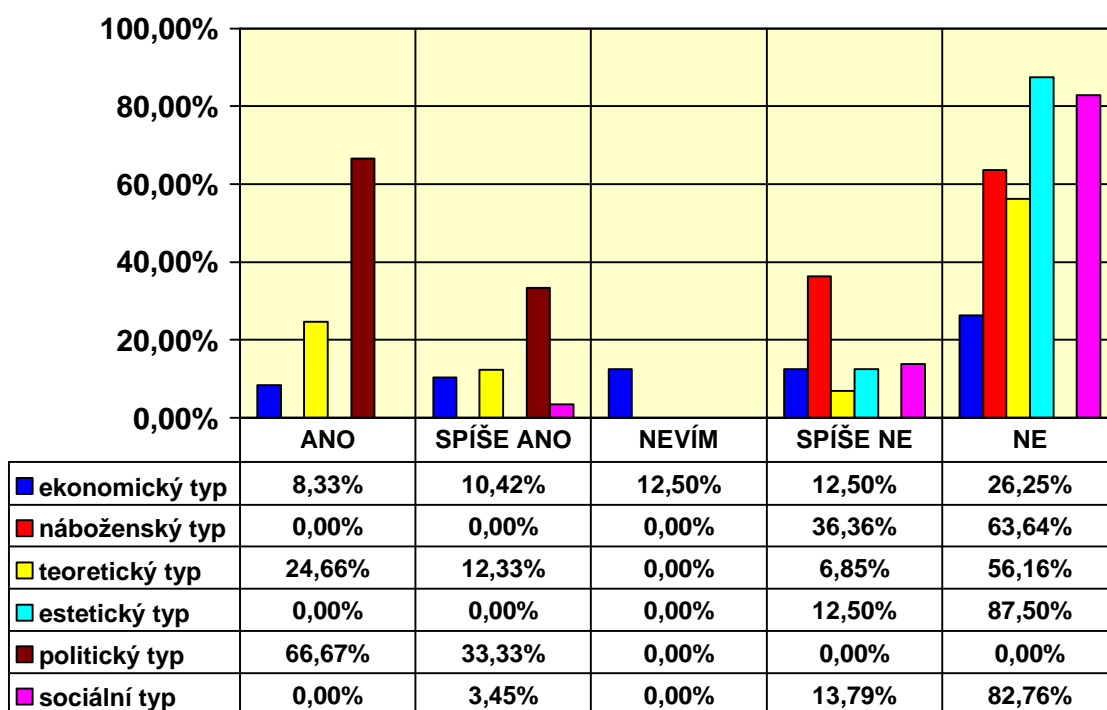
15. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXVIII :

Otázka č. 16 - Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožnil užívat znalosti ve všech vědních oborech, které by měl naprogramované?

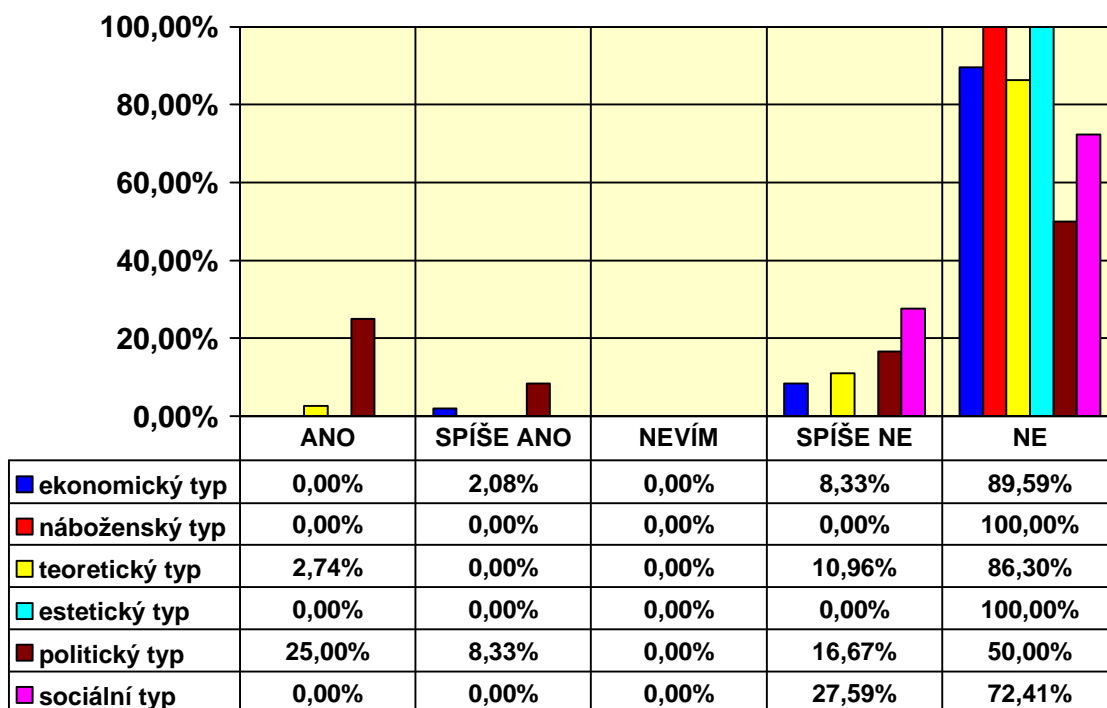
16. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXIX :

Otázka č. 17 - Nechali by jste si implantovat čip, který by Vám umožňoval spojení s internetem a nahradil mobilní telefon?

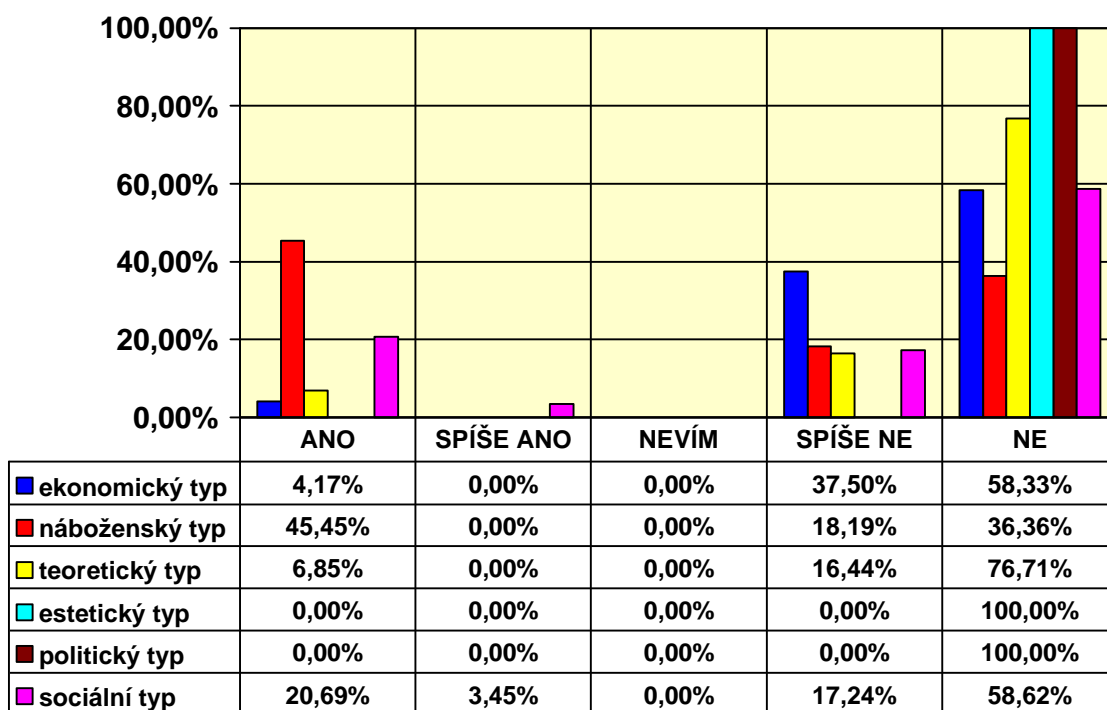
17. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXX :

Otázka č. 18 - Nechali by jste řídit svůj automobil počítačem?

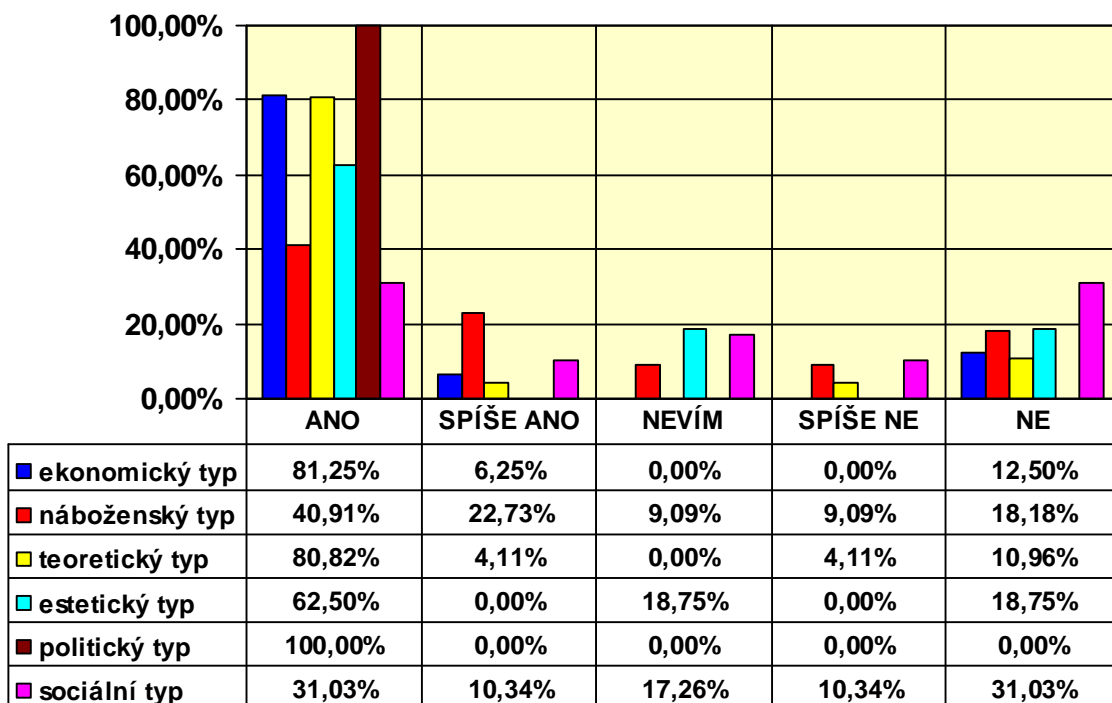
18. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXXI :

Otázka č. 19 - Souhlasili by jste s tím, aby vám pomocí sdělovacích prostředků někdo nezištně radil?

19. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí - jednotlivé typologie

PŘÍLOHA P XXXXII :

**Otázka č. 20 - Cítíte se využíváním osobních komunikačních mikrotechnologií svo-
bodnější než dříve?**

**20. Otázka dotazníku - graf s tabulkou odpovědí -
jednotlivé typologie**

